

RP 313/2022 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av upphovsrättslagen och lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (RP 43/2022 rd)

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av upphovsrättslagen och lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation kompletteras.

I propositionen föreslås att de ändringar som grundlagsutskottet förutsätter i sitt utlåtande (GrUU 58/2022 rd) görs i den nämnda regeringspropositionen.

De lagar som propositionen kompletterar avses träda i kraft den 1 januari 2023.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
2 Målsättning och de viktigaste förslagen	3
3 Propositionens konsekvenser.....	8
4 Specialmotivering.....	10
5 Ikraftträdande.....	12
6 Propositionens förhållande till den proposition som föreslås bli kompletterad.....	12
7 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	13
7.1 Allmänt.....	13
7.2 Grundlagsutskottets anmärkningar.....	13
LAGFÖRSLAG	18
1. Lag om ändring av upphovsrättslagen	18
BILAGA	35
PARALLELLTEXTER	35
1. Lag om ändring av upphovsrättslagen	35
1. Lag om ändring av upphovsrättslagen	64

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande ([GrUU 58/2022 rd](#)) att de lagändringar som föreslås i regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av upphovsrättslagen och lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ([RP 43/2022 rd](#)) kan göras i vanlig lagstiftningsordning om de ändringar som gäller 13 b § och 55 f § i upphovsrättslagen och som ingår i utlåtandet görs. Utskottets klämmor finns i stycke 16 och 20 i utlåtandet. Dessutom bör kulturutskottet bedöma vissa andra helheter, såsom det föreslagna 6 a kap. i upphovsrättslagen, samt i fråga om användning i undervisningen, användningen av det nationella handlingsutrymme som Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/790 (nedan *direktivet*) möjliggör med hänsyn till de olika grundläggande fri- och rättigheterna (stycke 12—15 och 21—22). Grundlagsutskottet anser det också vara viktigt att statsrådet ser över lagstiftningen om distributionsskyldigheten och lägger fram eventuella förslag till ändringar av lagstiftningen (punkt 24).

Grundlagsutskottet konstaterar i fråga om den fortsatta behandlingen i stycke 25 och 26 att utskottet ovan har föreslagit sådana ändringar i förslaget till ändring av upphovsrättslagen som är en förutsättning för att förslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regleringens betydelse med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna och förslagets nära koppling till den EU-lagstiftning som ska sättas i kraft talar för att beredningen ska skötas av statsrådet.

Vid beredningen av den kompletterande propositionen har det ansetts att eftersom Finland är skyldigt att genomföra direktiv nationellt och eftersom genomförandet redan har fördröjts avsevärt från den utsatta tiden (7.6.2021) och eftersom kommissionen redan har inlett sanktionsåtgärder för att förbereda väckande av talan mot Finland vid Europeiska unionens domstol, föreslås det på basis av grundlagsutskottets utlåtande endast nödvändiga ändringar i den ursprungliga regeringspropositionen. Den kompletterande propositionen gäller inte direktiv (EU) 2019/789. Eventuella ändringsbehov som framkommer vid behandlingen av den ursprungliga propositionen beaktas separat i riksdagen. Den distributionsskyldighet som avses i 25 i § upphovsrättslagen hör inte till tillämpningsområdet för de direktiv som nu genomförs och granskningen av den har lämnats in till en senare tidpunkt.

De utkast till paragrafer som ingår i den kompletterande propositionen presenterades vid ett Teams-möte den 24 november 2022. En inbjudan till mötet sändes till cirka 450 intressenter eller personer. De föreslagna ändringarna i paragraferna fick både understöd och motstånd. På basis av mötet gjordes inga ändringar i paragraferna. Motiveringen kompletterades i fråga om konsekvensbedömningen.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

I den kompletterande propositionen har tagits in de ändringar som grundlagsutskottet förutsätter i paragraferna i regeringens proposition ([RP 43/2022 rd](#)).

Bestämmelser om onlinetjänster för delning av innehåll

Filtrering på förhand

I stycke 15 i grundlagsutskottets utlåtande, som berör förhandsfiltrering av skyddat innehåll, konstateras att ”frågan om det i det material som förmedlas via nättjänsten är fråga om sådan överföring till allmänheten av skyddade verk som kränker upphovsrätten är enligt grundlagsutskottets uppfattning en fråga som kräver noggrann rättslig prövning. En förutsättning för att

ärendet ska kunna avgöras är förutom identifiering av verket också bedömning av i vilket sammanhang det används.”

I stycke 16 i grundlagsutskottets utlåtande (kläm 1) som gäller förverkligandet av yttrandefriheten i samband med automatiska metoder för förhindrande konstateras att: ” Enligt grundlagsutskottets uppfattning bör förutsättningarna för användning av automatiska metoder för förhindrande i 55 f § skärpas på grund av 12 § i grundlagen. Om de föreslagna bestämmelserna inte förutsätts i EU-lagstiftningen, är en sådan ändring en förutsättning till att lagförslag 1 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.”

Vid den fortsatta beredningen av ärendet har grundlagsutskottets utlåtande tolkats så att den rättsliga prövning som krävs ska förtydligas i fråga om bestämmelserna enligt 6 a kap. för att bedöma om det innehåll som laddats upp i tjänsten är kränkande. I utskottets utlåtande förutsätts också att det i den kompletterande propositionen föreskrivs om skärpningar av de automatiska metoderna för förhindrande, om direktivet förutsätter det.

Som grund för utvärderingen bör konstateras att utgångspunkten för de bestämmelser som baserar sig på artikel 17 i direktivet är att tjänsteleverantörerna bör skaffa tillstånd av rättsinnehavarna för överföring till allmänheten av skyddade verk och andra skyddsobjekt. Om tillstånd inte har erhållits, bör verk och annat upphovsrättsligt skyddat material om vilka rättsinnehavarna har gett tjänsteleverantören relevant och nödvändig information förhindras på förhand på ett sådant sätt att de inte blir tillgängliga för allmänheten.

Tjänsteleverantörerna bör å andra sidan också se till att laglig användning inte hindras när förhandsfiltrering görs i samarbete med upphovsmän på grundval av de uppgifter som levererats av dem. Med laglig användning avses framför allt användning enligt inskränkingsbestämmelserna i lagen, men även användning för vilken tillstånd redan har beviljats, eller användning av ett sådant verk som inte är skyddat genom uphovsrätt. Det är svårt att bedöma situationer med laglig användning, men teknologin utvecklas dock snabbt.

Vid den fortsatta beredningen har man för att bedöma ovan nämnda omständigheter noggrant granskat bestämmelserna i artikel 17 i direktivet och särskilt EU-domstolens dom C-401/19 (Republiken Polen mot Europaparlamentet och Europeiska unionens råd). Den ursprungliga regeringspropositionen gavs innan Europeiska unionens domstol gav sin dom. Därför var det inte möjligt att beakta domen i propositionen.

I domen som gavs i maj 2022 ansågs att artikel 17 i direktivet är förenlig med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna med tanke på yttrande- och informationsfriheten och i balans också med de immateriella rättigheter som skyddas genom stadgan, och inga särskilda ytterligare garantier vid sidan av direktivet förutsattes.

I artikel 17.8 i direktivet konstateras att tillämpningen av artikeln inte får leda till någon allmän övervakningsskyldighet. Artikeln innehåller inget omnämnande av användning av automatiska metoder för förhindrande. Iakttagandet av förpliktelse i artikel 17 i direktivet kan dock i praktiken förutsätta att innehåll som laddats upp i tjänsten granskas. Även automatiserade metoder för igenkänning och filtrering av innehåll tillåts i domen (punkt 54 i domen), men beslutet om de ska användas har lämnats till tjänsteleverantörens prövning. Eftersom automatisk filtrering inte uttryckligen nämns i direktivet finns det således inte heller skäl att nämna det i 55 f §. Däremot kan bestämmelsen preciseras så att tillgodoseendet av tjänsteanvändarens grundläggande fri- och rättigheter i praktiken säkerställs genom de rutiner och förfaranden som tjänsteleverantören åtar i enlighet med regleringen. Detta sker just i den tolkning av regleringen som sker i samarbete mellan tjänsteleverantören och upphovsmannen. Dessutom konstateras det att

iakttagandet av skyldigheterna inte får leda till en allmän övervakningskyldighet. Dessa ändringar är tillåtna med tanke på direktivet.

EU-domstolen har ansett att direktivet innehåller tillräckliga garantier för att yttrandefriheten ska förverkligas. Direktivet innehåller de skeden som behövs för att avgöra det ärende som avses i stycke 15 i grundlagsutskottets utlåtande, och är som helhet sett i balans med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna. Av denna anledning och eftersom direktivet inte förutsätter några bestämmelser om automatiska metoder för förhindrande i lagen, behövs inte heller grundlagsutskottets tilläggs villkor, dvs. skärpningar i fråga om användningen av automatiska metoder för förhindrande. På nationell nivå är det inte heller möjligt att föreskriva om särskilda skärpningar, eftersom syftet med direktivet är att harmonisera regleringen inom hela EES-området. Därvid preciseras tillämpningen av regleringen genom rättspraxis och den vägledning som kommissionen i framtiden ger. Såsom grundlagsutskottet konstaterar i stycke 11 i sitt utlåtande finns det inte skäl att i Finlands nationella lagstiftning gå in för lösningar som strider mot EU-lagstiftningen.

På dessa grunder föreslås det i regeringspropositionen att den ändring som grundlagsutskottet förutsätter kan genomföras genom att 55 f § 2 mom. stryks och 55 f § 1 mom. kompletteras så att det hänvisar till 55 e § (laglig användning av verk i tjänsten). I stället för det moment som strukits föreskrivs det dessutom att ansvarsarrangemanget i 6 a kap. inte får leda till någon allmän övervakning av onlineinnehåll.

Dessutom har man bedömt de situationer i fråga om laglig användning som grundlagsutskottet särskilt lyft fram.

I stycke 13 i grundlagsutskottets utlåtande, som berör tillämpningen av 6 a kap. på diverse situationer med laglig användning, konstateras följande: ”Grundlagsutskottet påpekar med tanke på balansen mellan de grundläggande fri- och rättigheterna också att den föreslagna regleringen i 6 a kap. i ljuset av propositionsmotiven lämpar sig för en stor mängd onlinetjänster för delning av innehåll och att användarnas verksamhet ur upphovsrättslig synvinkel kan variera till exempel från olovlig fördelning av skyddade verk som sådana till tillåten användning av verk. Bestämmelserna i 6 a kap. bör enligt utskottets uppfattning inte lämpa sig för situationer där en användare av en onlinetjänst för delning av innehåll sparar och gör tillgängligt för allmänheten till exempel videoinnehåll där det också av en slump ingår ett musikaliskt verk som åtnjuter upphovsrättskydd och där verket således sporadiskt och sekundärt ingår i annat material när det tas upp. Utskottet betonar dessutom vikten av bestämmelserna om laglig användning av verk i tjänsterna med tanke på balansen mellan de grundläggande fri- och rättigheterna. Utskottet anser dock att den sista meningen i det nu föreslagna 55 e § 1 mom. och motiveringen till den kan leda till förvirring om omfattningen av den lagliga användningen. Kulturutskottet bör överväga att stryka meningen.”

I anslutning till grundlagsutskottets påpekande i stycke 13 gällande tjänsteanvändarnas videoinnehåll har i regeringens proposition (RP 43/2022 rd) konstateras följande på sidan 141 (avsnitt 12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning): ”Om det i en onlinetjänst för delning av innehåll även finns en stor mängd innehåll som genererats av användare och innehållet huvudsakligen består av annat än ett skyddat verk, ska den särskilda identifieringsåtgärden vara sådan att den inriktas på att förhindra sådant upphovsrättskyddat material som kan identifieras med hjälp av systemet och som motsvarar de referensfiler som upphovsmannen har lämnat.” Denna bedömning hänvisar till att sådana verk som är mindre till filstorleken och betydligt sämre till kvaliteten men som kan identifieras inte ska behöva filtreras automatiskt när det är fråga om innehåll som genererats av användare, eftersom det då med stor sannolikhet är fråga

om någon annan situation än en sådan som skyddas med upphovsrätt, till exempel en användningssituation som skyddas av yttrandefriheten.

Denna bedömning som framförts i den ursprungliga regeringspropositionen torde bemöta utskottets oro för att de aktuella innehållen i bred utsträckning skulle filtreras på förhand. Sannolikheten är mycket liten med beaktande av de yttre villkoren för regleringen enligt artikel 17 och garantierna för att laglig användning inte får förhindras. Vidare, en sådan inskränkning av upphovsrätten som grundlagsutskottet refererar till och som skulle innebära att användning av ett verk som sporadiskt och sekundärt ingår i annat material alltid uttryckligen är tillåtet, hör inte till de bestämmelser som förutsätts i det direktiv som nu är föremål för nationellt genomförande. Därför innehåller den kompletterande propositionen inget förslag om detta. Däremot har det vid den fortsatta beredningen ansetts att det är motiverat att den sista meningen i 55 e § 1 mom. stryks av de skäl som utskottet anfört. Användaren kan således åberopa alla inskränkningar i upphovsrättslagen.

Såsom grundlagsutskottet anmärker är det svårt att bedöma situationer där laglig användning är möjlig. Upphovsrättslagstiftningen är också annars svårtolkad reglering. Grundlagsutskottets oro när det gäller förverkligandet av yttrandefriheten blir dock beaktad på behörigt sätt och i tillräcklig grad genom de föreslagna ändringarna i 55 f och 55 e §. Huvudvikten ligger alltså på tolkningen av bestämmelserna och inte på innehållet av regleringen enligt direktivet på paragrafnivå. Den största praktiska inverkan har de identifieringsteknologier som tjänsteleverantörerna använder och som utvecklas mycket snabbt. Säkerställandet av laglig användning beror också i hög grad på riktigheten av de uppgifter som upphovsmannen lämnar till tjänsteleverantören. Genom investeringar i utvecklingen av upphovsrättsinfrastrukturen, dvs. upphovsrättsinformation av hög kvalitet i metadata som gäller skyddat innehåll, uppnås direktivets syften på det sätt som avses i direktivet.

Bedömning av 6 a kap. med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna

I stycke 12 i grundlagsutskottets utlåtande, som berör nödvändigheten av 6 a kap. konstateras följande: ”Enligt grundlagsutskottets uppfattning är det oklart om den reglering som föreslås i 6 a kap. i upphovsrättslagen är nödvändig med tanke på artikel 17 i direktivet och om den uppfyller de krav som EU-domstolen ställer på lagstiftningen om genomförande av direktivet i ovannämnda avgörande. Kulturutskottet måste ytterligare noggrant granska innehållet i bestämmelserna i direktivet och, inom ramen för det handlingsutrymme som direktivet ger, ändra bestämmelserna i 6 a kap. så att yttrandefriheten beaktas bättre och balansen mellan olika grundläggande fri- och rättigheter förverkligas bättre än vad som nu föreslås.”

Vid den fortsatta beredningen har man på det sätt som grundlagsutskottet förutsatte i sitt utlåtande bedömt om regleringen enligt 6 a kap. är nödvändig med tanke på artikel 17 i direktivet och om 6 a kap. uppfyller de krav som EU-domstolen i ovannämnda avgörande ställer på lagstiftningen om genomförande av direktivet. Som utgångspunkt bör det beaktas att regelverket ålägger medlemsstaterna en skyldighet att i sin nationella lagstiftning genomföra de ändringar som är förenliga med direktivets syfte. Detta innebär att implementeringen av bestämmelserna i direktivet alltid förutsätter att bestämmelserna samordnas med den nationella lagstiftningen.

De bestämmelser som föreslås i 6 a kap. i upphovsrättslagen är nödvändiga för genomförandet av artikel 17 i direktivet. I domen C-401/19 konstateras att regleringen enligt artikel 17 i direktivet är förenlig med artikel 11 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

Den ursprungliga regeringspropositionen följer i huvudsak ordagrant ordalydelsen i artikel 17 i direktivet. Avvikelser från ordalydelsen har gjorts då det har varit nödvändigt för att samordna

regleringen med den nationella lagstiftningen eller uttryckligen för att säkerställa att användarnas intressen tillgodoses. Vid beredningen av den ursprungliga regeringspropositionen har man i fråga om artikel 17 också utnyttjat kommissionens vägledning från 2021 (COM(2021) 288 final).

På en gränslös digital inre marknad som utvecklas mycket snabbt syns fördelarna med direktivets harmonisering på ett konkret sätt. När bestämmelserna i olika medlemsstater till sitt innehåll motsvarar varandra påverkar EU-domstolens senare beslut om tolkningen av direktivet omedelbart på samma sätt i medlemsstaterna. Även kommissionens vägledning om tolkningen av regleringen kan följas snabbt och flexibelt.

De föreslagna paragraferna i 6 a kap. i upphovsrättslagen motsvarar bestämmelserna i artikel 17 i direktivet enligt följande: 55 a § i lagförslaget motsvarar artikel 2.6 i direktivet; 55 b § i lagförslaget motsvarar artikel 17.1 och 17.2 i direktivet; 55 c § i lagförslaget motsvarar artikel 17.4 och 17.5 i direktivet; 55 d § i lagförslaget motsvarar artikel 17.6 i direktivet; 55 e och 55 f § i lagförslaget (ordalydelsen i den kompletterande propositionen) motsvarar artikel 17.7 i direktivet; 55 e § i lagförslaget motsvarar dessutom artikel 17.9 3 stycket i direktivet; 55 g § i lagförslaget motsvarar artikel 17.8 i direktivet; 55 h § i lagförslaget motsvarar artikel 17.9 i direktivet; 55 i § i lagförslaget motsvarar artikel 17.7 andra stycket i direktivet; 55 k och 55 l § i lagförslaget motsvarar artikel 17.9 i direktivet.

Dessutom motsvarar den nya 184 a § som föreslås i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) artikel 17.3 i direktivet.

De lagändringar som gäller onlinetjänster för delning av innehåll och ansvarsarrangemangen för dem är förenliga med direktivet och de överensstämmen också med de ramvillkor som ställts för dem i domen. Domen utgör grunden för bedömningen av bestämmelserna i 6 a kap. i regeringsproposition med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna. Detta behandlas i avsnitt 7.2.

Text- och datautvinning

I stycke 19 i grundlagsutskottets utlåtande, som berör förverkligande av vetenskapens frihet, konstateras följande: ”Genom den föreslagna 13 b § genomförs artiklarna 3 och 4 i direktivet om upphovsrätt och närstående rättigheter på den digitala inre marknaden. Enligt grundlagsutskottets uppfattning har det handlingsutrymme som direktivet ger inte utnyttjats så att vetenskapens frihet skulle ha beaktats på ett balanserat sätt. Kulturutskottet bör ändra regleringen så att vetenskapens frihet beaktas bättre än i den nu föreslagna regleringen.”

I stycke 20 i grundlagsutskottets utlåtande (kläm 2) konstateras följande: ”Grundlagsutskottet anser att bevarandet av exemplar av verk som framställts för text- och datautvinning bör utvidgas i 13 b § 2 mom. Det är ett villkor för att lagförslag 1 ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.”

Vid den fortsatta beredningen har grundlagsutskottets utlåtande tolkats så att det handlingsutrymme som direktivet medger bör beaktas bättre. Detta innebär framför allt att man bedömer om det är möjligt att utnyttja direktivets ordalydelse bättre än för närvarande och om den ursprungliga propositionen behöver ändras så att vetenskapens frihet tryggas bättre.

Vid den fortsatta beredningen har det ansetts att den ändring som grundlagsutskottet förutsätter kan genomföras genom att rätten att bevara exemplar som framställts för text- och datautvinning utvidgas till att gälla även vetenskaplig forskning. Datautvinning enligt direktivet omfattar

också bedrivande av vetenskaplig forskning i samband med datautvinning. Direktivet tillåter dessutom att exemplar av verk som framställts för text- och datautvinning bevaras även för senare vetenskaplig forskning.

I 13 b § 1 mom. i upphovsrättslagen föreslås att det i fråga om datautvinning för annan än vetenskaplig forskning i enlighet med direktivet förtydligas att förbehållande av rättigheter inte bara ska ske på behörigt sätt utan också ”uttryckligen”. I paragrafens 2 mom. ska dessutom förtydligas att avvikelser från sådan text- och informationsutvinning som avses i inskränkningen inte får göras genom avtal eller förhindras med tekniska medel.

Undantag som gäller undervisning

I stycke 22 i grundlagsutskottets utlåtande, som berör de kulturella rättigheter som gäller undervisning, konstateras följande: ”Regleringen har betydelse med avseende på de kulturella rättigheterna enligt 16 § i grundlagen. Grundlagsutskottet anser att propositionen borde ha granskats grundligt med avseende på de kulturella rättigheterna. Nu förblir det utifrån propositionen oklart hur de olika grundläggande fri- och rättigheterna har beaktats vid utnyttjandet av det nationella handlingsutrymmet som direktivet möjliggör. Kulturutskottet bör ytterligare granska regleringen ur denna synvinkel och ändra regleringen så att den beaktar kulturella rättigheter, om det är möjligt inom ramen för direktivet.”

Vid den fortsatta beredningen har de ändringar som grundlagsutskottets utlåtande förutsätter bedömts med tanke på tillgodoseendet av olika grundläggande fri- och rättigheter.

Modellen i den ursprungliga regeringspropositionen baserar sig på att upphovsmannen alltid bör ha möjlighet att avtala om användning av verk för undervisning när det är fråga om en gränsoverskridande digital miljö. Denna reglering baserar sig på det nationella handlingsutrymme som finns i artikel 5.2 i direktivet. Utöver avtalslicens innehåller regleringen en kompletterande inskränkingsbestämmelse om användning av verk illustrativt syfte inom undervisning, om användningstillstånd med stöd av avtalslicenser eller andra licenser inte alls finns till buds eller inte är lättillgängliga.

Vid den fortsatta beredningen har det ansetts att den av grundlagsutskottet förutsatta avvägningen av de grundläggande fri- och rättigheterna i riktning mot kulturella rättigheter kan genomföras genom att styrka den sista meningen i det föreslagna 14 a § 1 mom., enligt vilken inskränkingsbestämmelsen inte tillämpas på notblad eller verk som är avsedda för utbildningsmarknaden samt dessutom genom att i 2 mom. stryka upphovsmännens rätt att få ersättning för användning av verk i illustrativt syfte inom undervisningen.

3 Propositionens konsekvenser

Bestämmelser om onlinetjänster för delning av innehåll

De föreslagna ändringarna i 55 e och 55 f § säkerställer att balansen mellan de grundläggande fri- och rättigheterna beaktas i den nationella reglering som motsvarar ordalydelsen i direktivet och dessutom i tillämpningen av regleringen i praktiska situationer. I de 16 länder där direktivet har satts i kraft har det i rutinerna för onlinetjänster för delning av innehåll inte uppstått några sådana störningar som skulle ha påverkat balansen mellan de grundläggande fri- och rättigheterna på ett sätt som kränker användarens yttrandefrihet. Eftersom exempel på praktiska situationer inte finns att tillgå, har man vid den fortsatta beredningen av förslaget ansett att man i den

nationella lagstiftningen inte kan skapa sådana skärpningar av regleringen som grundar sig endast på ett teoretiskt hot. EU-lagstiftningen förutsätter att bestämmelser enligt direktivet ska utfärdas i alla medlemsstater.

Grundlagsutskottet har dock ställt de aktuella ändringarna som villkor för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Av denna anledning behandlas EU-domstolens dom i mål C-401/19 och dess förhållande till de föreslagna bestämmelserna i 6 a kap. i upphovsrättslagen och grundlagsutskottets anmärkningar i avsnitt 7 (Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning).

Text- och datautvinning

De ändringar som föreslås i den kompletterande propositionen genomför en så omfattande begränsning av text- och datautvinning som direktivet tillåter. Den bestämmelse om inskränkning av upphovsrätten som utformats i enlighet med direktivet samt andra föreslagna ändringar i regeringens proposition stärker vetenskapens frihet som tryggas i 16 § i grundlagen. En utvidgning av bestämmelsens tillämpningsområde gör det möjligt att bevara och använda exemplar av verk för forskning.

Grundlagsutskottet har ställt dessa ändringar som villkor för att lagändringarna ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Eftersom vetenskapens frihet måste vägas mot det centrala innehållet i en annan grundläggande fri- och rättighet som är skyddad med de grundläggande fri- och rättigheterna, behandlas bestämmelsen i avsnitt 7 (Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning).

Undantag som gäller undervisning

Det nationella handlingsutrymme som direktivet tillåter har i regeringens proposition använts för att genomföra artikel 5 (Användning av verk i illustrativt syfte inom undervisning) i enlighet med avtalslicensmodellen i den gällande lagen. Den kompletteras så att åtminstone användning av verk i illustrativt syfte inom undervisning alltid är tillåten (14 § och 14 a §).

Den lagstiftningslösning som ingår i regeringens proposition (RP 43/2022 rd) har utarbetats så att den är positiv för upphovsmännen i enlighet med de yttre villkor som direktivet tillåter. Den tar till exempel hänsyn till att lärarna inte själva ska vara tvungna att bedöma om tillstånd finns tillgängliga eller inte. Om uppgifter om tillstånd som avses i 14 § inte finns att tillgå, får verket i vilket fall som helst användas i illustrativt syfte inom undervisningen med stöd av inskränkingsbestämmelsen i 14 a §.

När användningen av verk och annat material baserar sig på en avtalslicens eller något annat användningstillstånd, kommer man vid avtalsförhandlingarna också överens om den ersättning som ska betalas till rättsinnehavarna för användningen. För tillgodoseendet av den rätt till ersättning som ingick i den ursprungliga regeringspropositionen hade inte reserverats särskild tilläggsfinansiering i statsbudgeten, och beloppet kunde inte uppskattas, eftersom det inte fanns erfarenhet av tillämpningen av de nya bestämmelserna. Slopandet av rätten till ersättning från begränsningsbestämmelsen inverkar inte på upphovsmännens och förläggarnas möjligheter att få ersättning, eftersom ersättningen baserar sig på förhandlingar mellan parterna när användningen baserar sig på avtalslicens eller något annat användningstillstånd.

Tillämpningssituationerna för inskränkingsbestämmelsen kan antas bli ringa och gälla närmast användningen av sådana verk för vilka det inte finns någon representativ avtalslicensorganisation. Avtalslicensen har långa traditioner i Finland, och därför bör man hellre sträva efter att utveckla det system som grundar sig på avtalslicens så att det blir effektivare än föreskriva om en fullständig inskränkingsbestämmelse för ett område där användningen av verk kan ha avgörande verkningar för upphovsmän och förläggare till verk och annat innehåll som används i illustrativt syfte inom undervisningen.

Fördelarna med en avtalslicenslösning för upphovsmän och andra rättsinnehavare baserar sig på att man inom den kollektiva förvaltningen av rättigheter satsar på att bygga upp informationsportaler och dela information om vilka användningstillstånd som är tillgängliga och i kraft och vilken användning ett avtal som baserar sig på avtalslicens tillåter. Avtalen får inte begränsa användningen av verk i illustrativt syfte inom undervisningen. Tillgången till uppgifter är särskilt viktig för högskolor och yrkesskolor som själva måste förhandla om förvärv av rättigheter med avtalslicensorganisationer. Om tillstånd inte är lättillgängliga eller inte alls finns att tillgå, eller om det inte finns någon organisation som i tillräcklig utsträckning företräder upphovsmännen eller övriga rättsinnehavare, ska användningen vara tillåten med stöd av inskränkingsbestämmelsen i 14 a §.

Genom att stryka den uttryckliga hänvisningen till utbildningsmaterial och notblad stärks de kulturella rättigheter som har samband med undervisning (utbildningens frihet). Den grundläggande lösningen om avtalslicensens företräde i 14 § kvarstår dock och ovannämnda verk ska fortfarande kunna licensieras för undervisningsverksamhet via en avtalslicensorganisation. Upphovsmännens ekonomiska rättigheter minskar således inte i praktiken.

Att rätten till ersättning för användning som avses i 14 a § 2 mom. slopas, förskjuter balansen när det gäller de grundläggande fri- och rättigheterna ytterligare i riktning mot kulturella rättigheter i enlighet med grundlagsutskottets önskemål. Rätten till ersättning är avsedd för situationer där upphovsmannen till ett verk inte företräds av en avtalslicensorganisation. Det kan till exempel vara fråga om att en video som är fritt tillgänglig på nätet används i illustrativt syfte inom undervisning. Direktivet förutsätter dock ingen ersättning utan det är fråga om en bestämmelse som baserar sig på det nationella handlingsutrymmet. När användningstillstånd för undervisning finns att tillgå och är lättillgängliga i enlighet med 14 §, orsakar slopandet av rätten till ersättning för användning enligt den kompletterande inskränkingsbestämmelsen inte ekonomiska förluster för upphovsmännen och påverkar inte upphovsmännens förmögenhetsrättigheter negativt. För att denna förutsättning ska bli verklighet krävs investeringar i främjandet av upphovsrättssystemets funktion i en digital miljö.

4 Specialmotivering

13 b §. Framställning av exemplar av verk för text- och datautvinning. Det föreslås att det till 1 mom. i enlighet med artikel 4 i direktivet fogas ordet ”uttryckligen” när det är fråga om det sätt på vilket upphovsmannen kan förbehålla sig rätten till sådan framställning av exemplar som förutsätts enligt inskränkingsbestämmelsen om text- och datautvinning.

Direktivet tillåter att exemplar av verk som framställts för text- och datautvinning bevaras även för senare vetenskaplig forskning. En utvidgning av bestämmelsen så att den beaktar vetenskapens frihet kan genomföras genom en utvidgning av rätten att bevara exemplar som framställts för text- och datautvinning.

Paragrafens 2 mom. föreslås bli utvidgat så att exemplar av verk som framställts för text- och datautvinning inom vetenskaplig forskning inte bara får bevaras för att verifiera den vetenskapliga forskningen utan också för senare vetenskaplig forskning. Momentets ordalydelse ändras så att den närmar sig ordalydelsen i direktivet. Förutsättningen är fortsättningsvis att forskningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner har laglig tillgång till verket och att exemplaren av verket är tillgängliga endast för dem som har rätt till dem.

Enligt artikel 7.2 i direktivet får de tekniska åtgärder som avses i artikel 6.4 i direktiv 2001/29/EG inte förhindra användning i enlighet med inskränkingsbestämmelsen. I enlighet med förslaget i den ursprungliga propositionen tillämpas lagstiftningslösningen enligt 50 c § också på användning enligt 13 b § genom hänvisningsbestämmelsen i 50 c §. För tydlighetens skull föreslås det i sista meningen i 2 mom. att avvikelser från sådan användning som avses i momentet inte får göras genom avtal eller förhindras genom tekniska medel. Genom förtydligandet säkerställs att text- och datautvinning i vetenskapligt forskningssyfte inte begränsas i onödan.

Dessutom, såsom konstateras i regeringens proposition (RP 43/2022 rd, s. 80), "ska exemplar som framställts av verk bevaras på en lämplig skyddsnivå. Forskningsorganisationerna och upphovsmännen till verk bör främja uppförandekoder för hur en lämplig skyddsnivå kan tryggas på bästa sätt."

Ändringen främjar balansen mellan de grundläggande fri- och rättigheterna i förhållande till vetenskapens frihet.

14 a §. *Användning av verk i illustrativt syfte inom undervisning.* Det föreslås att den sista meningen i 1 mom., enligt vilken inskränkingsbestämmelsen inte tillämpas på notblad eller verk som är avsedda för utbildningsmarknaden, stryks. Dessutom föreslås det att upphovsmännens rätt till ersättning i 2 mom. stryks. När det föreslagna 2 mom. stryks, blir 3 mom. 2 mom.

På det sätt som direktivet tillåter grundar sig lagstiftningslösningen som gäller användning i undervisningssyfte i första hand på anskaffning av tillstånd genom avtalslicens och först i andra hand på en inskränkingsbestämmelse, om sådana i 13 § eller 14 § 1 mom. avsedda avtalslicenser eller andra användningstillstånd som omfattar användning av verk som behövs i undervisningsverksamhet inte alls finns till buds eller inte är lättillgängliga. Genom att i 1 mom. stryka hänvisningen till notblad och verk som är avsedda för utbildningsmarknaden, jämföras materialen i fråga med annat innehåll som används i illustrativt syfte inom undervisningen. Således är det tillåtet att använda även dessa material i illustrativt syfte inom undervisningen om förutsättningarna i 14 a § 1 mom. uppfylls.

Balansen mellan de grundläggande fri- och rättigheterna när det gäller upphovsmannen och användaren stärks också genom att den i 2 mom. för upphovsmannen föreslagna rätten till ersättning för användning av verk i illustrativt syfte inom undervisningen stryks. Direktivet förutsätter ingen rätt till ersättning, men det är möjligt att föreskriva om en sådan rätt inom ramen för det nationella handlingsutrymmet. För att rätten till ersättning inte ska försvåra uppnåendet av målen för direktivet, kan behovet av att föreskriva om rätt till ersättning bedömas senare när det finns erfarenhet av hur bestämmelserna fungerar.

Genom ändringen av 1 mom. främjas förverkligandet av de kulturella rättigheterna.

19 a §. *Organisation som administrerar ersättningar.* I paragrafens 1 och 2 mom. görs de ändringar som följer av att rätten till ersättning enligt 14 a § stryks genom att hänvisningarna till den ersättning som avses i 14 a § stryks.

55 e §. *Laglig användning av verk i tjänsten.* Den sista meningen i paragrafens 1 mom., som i fråga om laglig användning av verk innehåller hänvisningar till de paragrafer som gäller citat och parodi, föreslås bli struken som obehövlig. Efter ändringarna omfattar den lagliga användning som avses i momentet alla skyddade verk som används med stöd av vilken som helst bestämmelse om inskränkning av upphovsrätten i upphovsrättslagen. Detta är en lagstiftningslösning som motsvarar direktivet.

55 f §. *Åtgärder för att säkerställa laglig användning.* Paragrafens 1 mom. ändras så att det i momentet utöver tjänsteleverantörens förfaranden nämns också tjänsteleverantörens rutiner. För att säkerställa laglig användning ska det med hjälp av tjänsteleverantörens förfaranden, inbegripet befintliga tekniska lösningar, med beaktande av proportionalitetsprincipen, vara möjligt att identifiera användning som grundar sig på inskränkningar, till exempel med hjälp av metadata om innehållet. Enligt 55 e § 2 mom. ska tjänsteleverantören i sina villkor informera tjänsteanvändarna om att de kan använda verk med stöd av bestämmelserna om inskränkning av upphovsrätten i denna lag. Tjänsteleverantören ska i sina förfaranden som gäller innehåll som laddas upp i tjänsten på behörigt sätt beakta att inskränkingsbestämmelserna iakttas. Samarbetet mellan tjänsteleverantören och upphovsmannen ska således inte på förhand hindra att det innehåll som laddats upp i tjänsten blir tillgängligt för allmänheten, om det kan vara fråga om laglig användning. Upphovsmannen kan i enlighet med 55 c § 1 mom. 3 punkten kräva att innehållet avlägsnas från tjänsten för att få saken rättad, om det finns behov av det.

Slutet av momentet ändras så att i stället för laglig överföring till allmänheten får åtgärderna enligt 55 c § 1 mom. inte hindra laglig användning av verk på det sätt som avses i 55 e §, dvs. i enlighet med inskränkingsbestämmelserna i upphovsrättslagen. De ändringar som görs i hänvisningen i paragrafen föranleds av de ändringar som görs i 55 f §.

I 2 mom. stryks hänvisningen till användning av automatiska metoder för förhindrande och i stället tas det på paragrafnivå in en bestämmelse enligt artikel 17.8 i direktivet, enligt vilken tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel inte får leda till allmän övervakning av online-innehåll. Eftersom automatiska metoder för förhindrande inte uttryckligen nämns i direktivet, finns det inte heller någon anledning att nämna sådana i lagen. Balansen mellan de grundläggande fri- och rättigheterna förverkligas genom en ändring av 1 mom. och dess tillämpning i praktiken. Lösningen är förenlig med såväl direktivet som EU-domstolens dom (C-401/19).

5 Ikraftträdande

Det förslag till ändring av upphovsrättslagen som ingick i den ursprungliga regeringspropositionen, ändrad på det sätt som föreslås i denna proposition, samt det förslag till ändring av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation som ingick i den ursprungliga propositionen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

6 Propositionens förhållande till den proposition som föreslås bli kompletterad

Propositionen har samband med regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av upphovsrättslagen och lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (RP 43/2022 rd) som överlämnades till riksdagen den 13 april 2022.

I propositionen föreslås ändringar i 13 b, 14 a, 19 a, 55 e och 55 f § i lagförslag 1 (lag om ändring av upphovsrättslagen) som ingår i den proposition som föreslås bli kompletterad.

Propositionen är en sådan kompletterande proposition som avses i 71 § i grundlagen och bör behandlas tillsammans med den ursprungliga propositionen.

7 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

7.1 Allmänt

Bestämmelserna om text- och datautvinning har bedömts med tanke på vetenskapens frihet liksom även med tanke på de övriga grundläggande fri- och rättigheterna i avsnitt 4.2 (De huvudsakliga konsekvenserna) på sidorna 54, 58 och 61 i regeringens proposition (RP 43/2022 rd) samt i avsnitt 12 (Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning) på sidan 143, och bestämmelserna om onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll har bedömts med tanke på näringsfriheten i avsnitt 12 på sidorna 135—138, yttrandefrihetsfrågor på sidorna 138—143 och frågor om rättsskydd på sidorna 144—145.

Regeringens proposition överlämnades till riksdagen innan Europeiska unionens domstols dom C-401/19 (Republiken Polen vs. Europaparlamentet och Europeiska unionens råd) gavs. Därför var det inte möjligt att beakta domen i propositionen. Domen är dock av central betydelse med tanke på innehållet i 6 a kap. och det bedömningsbehov i fråga om 6 a kap. som grundlagsutskottet föreslår.

7.2 Grundlagsutskottets anmärkningar

Bestämmelser om onlinetjänster för delning av innehåll

Med beaktande av vad som sägs i stycke 13, 15 och 16 i grundlagsutskottets utlåtande hänvisas det till det som konstateras på sidorna 138—139 i avsnitt 12 i regeringens proposition (RP 43/2022 rd). Nedan presenteras en bedömning av de grundläggande fri- och rättigheterna endast i fråga om grundlagsutskottets kläm.

Grundlagsutskottet anser i stycke 11 i utlåtandet att det i och för sig är klart att unionslagstiftningen enligt EU-domstolens etablerade rättspraxis har företräde framför nationell rätt i enlighet med de villkor som lagts fast i denna rättspraxis och att det inte finns skäl att i Finlands nationella lagstiftning gå in för lösningar som strider mot EU-lagstiftningen.

I fråga om skärpningskravet i klämman i stycke 16 i grundlagsutskottets utlåtande har det ansetts att trots att iakttagandet av artikel 17 i direktivet i praktiken kan förutsätta automatisk filtrering, nämns detta inte uttryckligen i direktivet.

Därför är det inte heller nödvändigt att ta in ett omnämnande av automatiska metoder för förhindrande i 55 f §.

SlopanDET av det föreslagna 55 f § 2 mom. försvagar inte tjänsteanvändarens yttrandefrihet.

Tillgodoseendet av yttrandefriheten stärks genom att man förtydligar att de rutiner som bygger på samarbete mellan tjänsteleverantören och upphovsmän även i fråga om förfarandena ska vara sådana att de i praktiken beaktar möjligheten till laglig användning. Dessutom föreskrivs det att tillämpningen av bestämmelserna i 6 a kap. inte heller får leda till allmän övervakning av onlinnehåll.

Grundlagsutskottets oro för obalansen i fråga om de grundläggande fri- och rättigheterna elimineras genom att man säkerställer att man också vid tolkningen av bestämmelserna iakttar sådan praxis och sådana förfaranden som de facto garanterar användarnas ställning i fråga om laglig användning av skyddade verk. Detta innebär att tjänsteleverantörerna inte på förhand förhindrar eller att upphovsmännen kräver att sådant innehåll som det har ingåtts avtal om med tjänsteleverantörerna eller som baserar sig på användning enligt inskränkingsbestämmelserna filtreras på förhand.

Lösningen förutsätter att upphovsrättsinfrastrukturen utvecklas. Detta innebär att rättsinnehavarna inom olika verksamhetsområden målmedvetet utvecklar identifieringen av verk och upphovsmän samt av rättigheter på maskinläsbara sätt. När metadata som fogats till verk har permanenta identifieringsbeteckningar och annan behövlig och aktuell information från och med att de skapas, kan verken och alla omständigheter som krävs för att upphovsrättssystemet ska fungera förverkligas snabbt, effektivt och på tillförlitligt sätt. Detta gäller också säkerställande av laglig användning. Staten ska i enlighet med den nationella strategin för immateriella rättigheter (Statsrådets principbeslut om en nationell strategi för immateriella rättigheter den 24 mars 2022) investera i de kreativa branschernas möjligheter att utveckla ibruktagandet av permanenta identifierare och tillgången till högklassig metadata via gränssnitt. Tjänsteleverantörerna ska på motsvarande sätt med beaktande av proportionalitetsprincipen investera i den nyaste teknologin genom vilken verken, rättigheterna till dem och även den lagliga användningen kan identifieras på ett tillförlitligt sätt. Endast på detta sätt kan ersättningar för ansvarsarrangemang enligt det nya 6 a kap. styras till rätt mottagare.

Nedan granskas förhållandet mellan 6 a kap. i regeringens proposition (Onlinetjänster för delning av innehåll) och EU-domstolens dom i mål C-401/19. Som slutsats av bedömningen anses det att domen ställer klara ramvillkor för innehållet i bestämmelserna i 6 a kap. och tillämpningen av bestämmelserna samt behovet av eventuella närmare bestämmelser förblir beroende av harmoniserande rättspraxis på EU-nivå och kommissionens eventuella senare kompletterande vägledning om artikel 17.4.

Konsekvenser och slutsatser av domen i mål C-401/19

I sin talan yrkar Polen att Europeiska unionens domstol ska ogiltigförklara artikel 17 i direktivet helt eller delvis. Artikel 17 gäller skyddat innehåll som används av onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll och föreslås bli genomförd i 6 a kap. i upphovsrättslagen.

Enligt punkt 100 i domen ska den enda grund som Republiken Polen har åberopat till stöd för sin talan samt talan ogillas. Enligt motiveringen (punkt 98) framgår det av domstolens slutsatser i punkterna 72—97 att unionslagstiftaren har omgärdat skyldigheten för onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll med garantier för att säkerställa att användarnas rätt till yttrande- och informationsfrihet respekteras och för att säkerställa den skäligen avvägningen mellan de immateriella rättigheter som skyddas i artikel 17.2 i stadgan.

EU-domstolen har prövat huruvida den begränsning i utövandet av den i artikel 11 i stadgan stadfästa rätten till yttrande- och informationsfrihet för användare av onlinedelningstjänster, vilken följer av den ansvarsreglering som inrättas för tjänsteleverantörerna i artikel 17.4 i direktiv 2019/790, uppfyller kraven i artikel 52.1 i stadgan. (punkt 69 i domen) Den aktuella prövningen i förhållande till kraven enligt artikel 52.1 i stadgan avser dessutom den specifika regleringen av ansvaret för onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll i artikel 17.4 i direktiv 2019/790. (punkt 71)

Domstolen har i punkterna 72—97 i domen prövat artikel 17 i direktivet med tanke på hur direktivet tryggar den nämnda avvägningen mellan de grundläggande rättigheterna.

1) Begränsningen i utövandet av yttrande- och informationsfriheten för användarna av online-tjänster för delning av innehåll är föreskriven i lag, eftersom den följer av de skyldigheter som åläggs leverantörerna av sådana tjänster genom artikel 17.4 b och c in fine i direktivet. (punkt 72)

Direktivets bestämmelser om tjänsteleverantörens skyldighet att inhämta tillstånd för användning av verk har tagits in i 55 c § i regeringspropositionen. Tjänsteleverantören kan befrias från ansvar endast i det fall att tjänsteleverantören har handlat omsorgsfullt och säkerställt att verken är tillåtna och efter att ha mottagit en underrättelse agerat snabbt för att omöjliggöra olovlig åtkomst till verket, avlägsnat verket från tjänsten och förhindrat framtida uppladdningar av verket.

2) I artikel 17.7 i direktivet anges uttryckligen att ”samarbetet mellan onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll och rättsinnehavare inte får leda till att det inte går att få tillgång till verk eller andra alster som laddats upp av användare och som inte gör intrång i upphovsrätt och närstående rättigheter, inbegripet när sådana verk eller andra alster omfattas av ett undantag eller en inskränkning” i dessa rättigheter. (punkt 77)

Den nämnda punkten i direktivet har tagits in i 55 e § i regeringens proposition med respekt för direktivets ordalydelse.

3) Syftet med de skyldigheter som onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll åläggs i artikel 17 i direktivet är att säkerställa skyddet för upphovsrätten för att bidra till uppnåendet av en välfungerande och rättvis marknad för upphovsrätt. När det gäller onlinetjänster för delning av innehåll är det dock nödvändigt att skyddet för upphovsrätten, i viss utsträckning, åtföljs av en begränsning i utövandet av användarnas rätt till yttrandefrihet och informationsfrihet.” (punkt 82)

Ansvarsregleringen i artikel 17.4 i direktivet är inte endast lämplig, utan också nödvändig för att tillgodose behovet av att skydda immateriella rättigheter. (punkt 83) De skyldigheter som onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll åläggs i artikel 17.4 i direktivet begränsar inte på ett oproportionerligt sätt rätten till yttrande- och informationsfrihet för användarna av dessa tjänster. (punkt 84).

Enligt domen ingår i den skyldighet som i direktivet åläggs tjänsteleverantörerna att på förhand automatiskt övervaka innehåll som laddas upp av användarna lämpliga garantier för att användarnas rätt till yttrande- och informationsfrihet respekteras. För att bland annat förebygga de risker som användningen av automatiserade igenkännings- och filtreringsverktyg medför för användarnas rätt till yttrande- och informationsfrihet har unionslagstiftaren lagt fast en klar och tydlig gräns för de åtgärder som kan tas eller krävas för att genomföra skyldigheterna enligt artikel 17.4 b och c in fine, genom att i synnerhet inte tillåta åtgärder som i samband med uppladdningen filtrerar och blockerar lagligt innehåll. (punkt 85)

Domstolens ovannämnda yttranden om huruvida artikel 17 i direktivet är förenlig med de grundläggande rättigheterna förutsätter inte något separat nationellt genomförande.

4) ”I artikel 17.8 i direktiv 2019/790 anges, i likhet med artikel 15.1 i direktiv 2000/31, att tillämpningen av nämnda artikel 17 inte ska leda till någon allmän övervakningsskyldighet. Detta utgör en ytterligare garanti för att yttrande- och informationsfriheten för användarna av

onlinetjänster för delning av innehåll iaktas. Denna precisering innebär nämligen att tjänsteleverantörerna inte är skyldiga att förhindra uppladdning och tillgängliggörande för allmänheten av innehåll, vilket kräver att leverantörerna gör en fristående bedömning mot bakgrund av information som lämnats av rättsinnehavare samt eventuella undantag från och inskränkningar i upphovsrätten för att kunna konstatera att innehållet är olagligt.” (punkt 90)

I motiveringen till 55 f § i regeringens proposition konstateras uttryckligen att enligt artikel 17.8 är en allmän övervakningsskyldighet förbjuden. I den kompletterande propositionen föreslås att det genom en bestämmelse som fogas till 55 f § 2 mom. preciseras att tillämpningen av bestämmelserna i 6 a kap. inte får leda till allmän övervakning av onlineinnehåll. Dessutom ska man fästa uppmärksamhet vid att tjänsteleverantören för att ansvaret ska realiseras ska säkerställa att verken inte kommer in i tjänsten när det inte finns tillstånd för dem. Ansvaret uppstår när upphovsmännen har lämnat de uppgifter som behövs för att identifiera verken. Ansvaret för bedömningen vad som utgör lagligt innehåll är fördelat mellan tjänsteleverantören och upphovsmännen.

5) Genom artikel 17.9 första och andra styckena i direktivet införs ”flera processuella garantier, utöver dem som föreskrivs i artikel 17.7 och 17.8, vilka skyddar yttrande- och informationsfriheten för användarna av onlinetjänster för delning av innehåll i de fall där tjänsteleverantörerna, trots garantierna i de sistnämnda bestämmelserna, blockerar lagligt innehåll av misstag eller utan grund.” (punkt 93)

De nämnda punkterna i direktivet föreslås bli genomförda i 55 h och 55 i § i regeringens proposition, där det föreskrivs om en effektiv och snabb mekanism för klagomål och prövning samt om ett alternativt förfarande för att lösa meningsskiljaktigheter.

6) Kommissionen ska anordna dialoger mellan berörda parter för att diskutera bästa praxis för samarbetet mellan onlineleverantörer av delningstjänster för innehåll och rättsinnehavare och, i samråd med berörda parter. (punkt 96) Under diskussionerna om bästa praxis ska det tas särskild hänsyn till bland annat behovet av en avvägning mellan grundläggande rättigheter och användningen av undantag och inskränkningar. (punkt 97)

Detta är en uppgift för kommissionen i enlighet med artikel 17.10 i direktivet, och förutsätter inget separat nationellt genomförande.

”Det ankommer på medlemsstaterna att vid införlivandet av artikel 17 i direktiv 2019/790 med sin nationella rätt se till att de utgår från en tolkning av den bestämmelsen som gör det möjligt att säkerställa en skäligen avvägning mellan de olika grundläggande rättigheter som skyddas i stadgan. Det ankommer därefter på myndigheter och domstolar i medlemsstaterna att i samband med genomförandet av införlivandeåtgärderna av den bestämmelsen inte bara tolka sin nationella lagstiftning på ett sätt som står i överensstämmelse med direktiven, utan även se till att de inte tolkar den på ett sätt som strider mot dessa grundläggande rättigheter eller allmänna principer i unionsrätten, såsom proportionalitetsprincipen.” (punkt 99)

Slutsats: Domstolen anser att artikel 17 i direktivet är förenlig med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna med tanke på yttrandefriheten och informationsfriheten och i balans också med de immateriella rättigheter som skyddas genom stadgan. I domen åläggs inga strängare skyldigheter än de som ingår i direktivet. Domstolen konstaterar vidare att det ankommer på medlemsstaterna att se till att de utgår från en tolkning av den bestämmelsen, dvs. artikel 17, som gör det möjligt att säkerställa en skäligen avvägning mellan de olika grundläggande rättigheter som skyddas i stadgan.

Text- och datautvinning

I fråga om klämman i stycke 20 i grundlagsutskottets utlåtande konstateras det att det i regeringens proposition (RP 43/2022 rd, s. 143) konstateras att enligt 16 § i grundlagen ska vetenskapens inriktning i första hand bestämmas genom vetenskapskritik från det vetenskapliga samfundet självt. Även inom konstens område ska råda frihet för uttryck och metoder, vilket för sin del främjar den samhälleliga diskussionen och gör den mångsidigare (RP 309/1993 rd, s. 69).

Förslaget innehåller nya inskränkningar av upphovsrätten som har betydelse inte bara för utövandet av yttrandefriheten utan också för tryggheten av vetenskapens och konstens frihet. Den föreslagna 13 b § tillåter framställning av exemplar för text- och datautvinning och möjliggör också förvaring och användning av exemplar som framställts för datautvinning i syfte att verifiera vetenskapliga resultat.

I bestämmelserna har man utgått från att forskningsverksamhet ingår i den föreslagna regleringen också till den del det är fråga om exemplar av verk som framställts för text- och datautvinning. Avvägningen beträffande de grundläggande fri- och rättigheterna har i fråga om denna inskränkingsbestämmelse gjorts i förhållande till en annan grundläggande fri- och rättighet som begränsas. Vid bedömningen av bestämmelserna i 13 b § 2 mom. har huvudvikten legat på egendomsskyddet, inte dimensionerna av vetenskapens frihet, eftersom direktivet förutsätter en sådan begränsning av upphovsmännens ensamrätt. I den kompletterande propositionen föreslås det att momentet preciseras så att där uttryckligen nämns också bevarande av exemplar av verk för vetenskaplig forskning. Dessutom förtydligas bestämmelsen så att den till övriga delar bättre motsvarar ordalydelsen i direktivet.

En bestämmelse om inskränkning av upphovsrätten som utformats i enlighet med direktivet stärker vetenskapens frihet som tryggas i 16 § i grundlagen. En utvidgning av bestämmelsens tillämpningsområde gör det möjligt att bevara och använda exemplar av verk som framställts av verk som är föremål för text- eller datautvinning även för forskning, men tillåter inte annan användning av verk. Användning av exemplar av verk för forskning kan inte anses vara till skada för tillgodoseendet av upphovsrätten till verken, och en utvidgning försämrar således inte upphovsmännens förmögenhetsrättigheter.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås det att riksdagen godkänner 13 b, 14 a, 19 a, 55 e och 55 f § i lagförslag 1 i regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av upphovsrättslagen och lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (RP 43/2022 rd), ändrade på det sätt som föreslås i denna kompletterande proposition.

1.

Lag

om ändring av upphovsrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i upphovsrättslagen (404/1961) 11 § 5 mom., 14 § 1 mom., 16 d § 1 mom., 19 a §, 21 § 3 mom., 25 h §, 26 §, 27 § 3 mom., 29 § 2 mom., 45 §, 46 § 3 mom., 46 a § 3 mom., 47 § 1 och 4 mom., 48 § 4 mom., 49 § 3 mom., 49 a § 3 mom., 50 §, 50 c § 1 mom., 54 § 1 mom. 5 punkten och 54 § 4 mom., 54 a §, 64 § 9 mom. och 64 b §,

av dem 11 § 5 mom., 14 § 1 mom., 16 d § 1 mom., 21 § 3 mom., 47 § 1 och 4 mom., 54 § 1 mom. 5 punkten och 54 § 4 mom. sådana de lyder i lag 821/2005, 19 a § sådan den lyder i lag 972/2016, 25 h § sådan den lyder i lagarna 446/1995, 821/2005 och 607/2015, 26 §, 29 § 2 mom. och 46 a § 3 mom. sådana de lyder i lag 607/2015, 27 § 3 mom. sådant det lyder i lag 418/1993, 50 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 607/2015, 45 § sådan den lyder i lagarna 821/2005, 763/2013, 607/2015 och 849/2018, 46 § 3 mom., 48 § 4 mom., 49 § 3 mom., 49 a § 3 mom. och 50 c § 1 mom. sådana de lyder i lag 849/2018, 54 a § sådan den lyder i lagarna 897/1980 och 607/2015, 64 § 9 mom. sådant det lyder i lag 446/1995 samt 64 b § sådan den lyder i lagarna 821/2005 och 607/2015, samt

fogas till lagen nya 13 b, 14 a, 16 g—16 j, 23 a, 25 m, 25 n, 28 a, 30 a, 30 b och 50 f §, till 49 a §, sådan den lyder i lagarna 446/1995, 821/2005, 607/2015 och 849/2018, ett nytt 4 mom. samt till lagen ett nytt 6 a kap. och nya 64 c—64 f § som följer:

11 §

Allmänna bestämmelser

Med stöd av detta kapitelns bestämmelser om inskränkning av upphovsrätten får exemplar inte framställas av sådana exemplar av verk som framställts eller tillgängliggjorts för allmänheten i strid med 2 § eller till vars skydd utförda tekniska åtgärder kringgått i strid med 50 a § 1 mom. Bestämmelserna i detta moment gäller dock inte användning av verk med stöd av 11 a, 16, 16 a—16 c, 16 h eller 22 § eller 25 d § 2 eller 5 mom.

13 b §

Framställning av exemplar av verk för text- och datautvinning

Den som har laglig tillgång till ett verk får framställa exemplar av det för att användas för text- och datautvinning och bevara exemplaren endast för ändamålet i fråga, om inte upphovsmannen uttryckligen och på ett behörigt sätt har förbehållit sig denna rätt.

Forskningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner som har laglig tillgång till ett verk får framställa exemplar av det för text- och datautvinning inom vetenskaplig forskning och bevara

dem för vetenskapligt forskningsändamål, inbegripet för verifiering av forskningsresultat, förutsatt att exemplaren är tillgängliga endast för dem som har rätt till dem. Avvikelse från bestämmelserna ovan i detta moment får inte göras genom avtal, eller förhindras genom tekniska medel.

14 §

Användning av verk inom undervisning och vetenskaplig forskning

Med stöd av avtalslicens får ett offentliggjort verk göras tillgängligt för allmänheten och av verket framställas exemplar för undervisningsverksamhet eller vetenskaplig forskning på annat sätt än genom utsändning i radio eller television på det sätt som föreskrivs i 26 §. Bestämmelserna i detta moment gäller inte framställning av exemplar av verk genom fotokopiering eller liknande förfarande.

14 a §

Användning av verk i illustrativt syfte inom undervisning

Om sådana i 13 eller 14 § 1 mom. avsedda avtalslicenser eller andra användningstillstånd som omfattar användning av verk som behövs i undervisningsverksamhet inte alls finns till buds, eller inte är lättillgängliga, får i undervisningsverksamhet ett offentliggjort verk göras tillgängligt för allmänheten och av verket framställas exemplar i illustrativt syfte inom undervisningen, förutsatt att användningen av verket äger rum vid ett tillfälle som riktar sig till en viss begränsad personkrets eller i en säker elektronisk miljö.

Avvikelse från bestämmelserna i denna paragraf om tillgängliggörande av verk för allmänheten och framställning av exemplar får inte göras genom avtal.

16 d §

Användning av verk i arkiv, bibliotek och museer med stöd av avtalslicens

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 §

1) framställa exemplar av verk i deras samlingar i andra än i 16, 16 a—16 c, 16 g och 16 h § avsedda fall,

2) överföra verk i deras samlingar till allmänheten i andra än i 16 a—16 c, 16 g och 16 h § avsedda fall.

16 g §

Användning av utgångna verk med stöd av avtalslicens

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får, om syftet inte är att få direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell vinning, med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § använda ett utgången verk som finns i deras egna samlingar genom att framställa exemplar av det, sprida exemplar av verket och överföra verket till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Med stöd av den licens som avses i 1 mom. får även exemplar av verk som framställts med stöd av 16 § användas för i 1 mom. avsedda ändamål.

På verk som aldrig har varit kommersiellt tillgängliga tillämpas 1 mom. endast om det har förflutit fem år från det år då verket togs in i samlingen vid en inrättning som avses i det momentet.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte verk vars upphovsman har förbjudit framställning av exemplar och tillgängliggörande för allmänheten.

16 h §

Användning av utgångna verk med stöd av inskränkningar av upphovsrätten i vissa situationer

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får, om en licens enligt 16 g § 1 mom. inte finns tillgänglig och om syftet inte är att få direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell vinning, använda ett utgången verk som finns i deras egna samlingar genom att framställa exemplar av verket, sprida exemplar av det och överföra verket till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Förutsättningen för användning enligt 1 mom. är att det kan antas att verket är ett utgången verk. Användning förutsätter dessutom att förfarandet enligt 16 j § har följts och att det innan användningen sker har vidtagits eventuella ytterligare åtgärder för att öka upphovsmännens medvetenhet om användning som sker med stöd av en inskränkning av upphovsrätten.

Dator- eller videospel får i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. användas när sju år har förflutit från det år då spelet gavs ut.

På verk som aldrig har varit kommersiellt tillgängliga tillämpas 1 mom. endast om det har förflutit fem år från det år då verket togs in i inrättningens samling. Om det bara finns ett enda exemplar av ett verk tillämpas 1 mom. först efter det år då uphovsmannen dog.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte om uphovsmannen har förbjudit framställning av exemplar och tillgängliggörande för allmänheten.

16 i §

Användning av förbuds rätt

Upphovsmannen ska informera avtalslicensorganisationen eller det arkiv eller det för allmänheten öppna bibliotek eller museum som använder verket med stöd av 16 g § 1 mom. om ett i 4 mom. i den paragrafen avsett förbud.

Upphovsmannen ska informera det arkiv eller det för allmänheten öppna bibliotek eller museum som använder verket med stöd av 16 h § 1 mom. om ett i 5 mom. i den paragrafen avsett förbud.

Förbudet ska specificeras så att det eller de verk som förbudet gäller kan identifieras.

16 j §

Registrering av uppgifter om användning av utgångna verk

Ett arkiv samt ett för allmänheten öppet bibliotek eller museum som anges genom förordning av statsrådet som har för avsikt att i enlighet med 16 g § 1 mom. eller 16 h § 1 mom. använda ett utgången verk ska minst sex månader innan verket används på nämnda sätt till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets register anmäla

1) uppgifter om det verk som användningen gäller,

- 2) den licens eller den inskränkning i upphovsrätten som nyttjanderätten grundar sig på,
- 3) möjligheten att använda förbuds rätt i enlighet med 16 g § 4 mom. eller 16 h § 5 mom., och
- 4) uppgifter om den som beviljar licens och licenstagaren samt om de geografiska områden och användningsändamål som omfattas av licensen.

En avtalslicensorganisation eller en i 1 mom. avsedd inrättning som tar emot ett specificerat förbud enligt 16 i § är skyldig att utan dröjsmål meddela förbudet i Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets register.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska anmälas till det register som förs av Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet och om de förfaranden som ska iaktas vid anmälandet av uppgifterna får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

19 a §

Organisation som administrerar ersättningar

Ersättning till den ursprungliga upphovsmannen för utlåning enligt 19 § 4 mom. betalas genom förmedling av en av undervisnings- och kulturministeriet godkänd kollektiv förvaltningsorganisation som företräder upphovsmän till verk som använts för detta ändamål. Om representativitet inte kan uppnås för upphovsmännen på något annat sätt, kan flera organisationer godkännas för uppgiften i fråga.

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan en i 1 mom. avsedd organisation för viss tid, högst fem år åt gången. Varje organisation som godkänns ska vara solvent och ha beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser. Organisationen ska årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en utredning om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande. Organisationen eller organisationerna tillsammans ska företräda en betydande del av de upphovsmän till verk inom olika områden vars verk används med stöd av 19 § 1 mom. till den del det är fråga om utlåning av exemplar av verk till allmänheten. Beslutet om godkännande kan även förenas med villkor som allmänt styr organisationens praktiska verksamhet.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska även om det överklagas iaktas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om organisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelse, och om de anmärkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpna.

21 §

Offentliga framföranden

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller inte sceniska verk eller filmverk. Bestämmelser om offentligt framförande av filmverk i samband med forskning och filmundervisning på högskolenivå finns i 16 c §. På offentligt framförande av filmverk i samband med undervisningsverksamhet tillämpas även bestämmelserna i 14 § 1 mom. och 14 a §.

23 a §

Användning av verk i parodier

Ett verk som har offentliggjorts får i enlighet med god sed användas i parodier, karikatyrer och pastischer.

25 h §

Vidaresändning av radio- och televisionsutsändningar

Verk som ingår i en radio- eller televisionsutsändning får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § utan att utsändningen ändras vidaresändas för att tas emot av allmänheten samtidigt som den ursprungliga utsändningen. Vidaresändningen är oberoende av det sätt på vilket den part som genomför vidaresändningen erhåller de programbärande signalerna från sändarföretaget för vidaresändningen.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på vidaresändningar av verk som ingår i utsändningar, om deras upphovsmän har överlåtit rättigheterna till vidaresändning av dem till det sändarföretag vars utsändning vidaresändningen gäller.

Tillstånd som gäller vidaresändning enligt 1 mom. och vidaresändning av verk som avses i 2 mom. ska beviljas samtidigt.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas på ursprungliga radio- eller televisionsutsändningar oberoende av vilken stat utsändningen har sitt ursprung i.

25 m §

Utsändning av radio- och televisionsprogram genom direktinjicering

Ett sändarföretag och en signaldistributör får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § sända ut ett verk med en i 50 f § avsedd metod för direktinjicering. Bestämmelserna i denna paragraf gäller dock inte om upphovsmannen har förbjudit utsändning av verket.

25 n §

Användning verk som ingår i en presspublikation

Ett verk som ingår en presspublikation får på det sätt som avses i 50 § 1 mom. användas med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 §.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte verk vars upphovsman har förbjudit framställning av exemplar eller överföring av verket.

26 §

Avtalslicens

Bestämmelserna om avtalslicens i denna lag tillämpas på avtal som ingåtts mellan användaren och en sådan avtalslicensorganisation som undervisnings- och kulturministeriet har godkänt i enlighet med bestämmelserna i 4 mom. i denna paragraf. Den godkända avtalslicensorganisationen anses i fråga om detta avtal ha rätt att företräda också andra upphovsmän inom samma område. En licenstagare som med stöd av nämnda avtal fått en utvidgad kollektiv licens får i enlighet med licensvillkoren använda alla verk av upphovsmän inom detta område.

Det som en i 1 mom. avsedd avtalslicensorganisationens stämma bestämmer om fördelningen av den ersättning som de upphovsmän som organisationen direkt företräder ska betalas för framställning av exemplar av ett verk eller för tillgängliggörande av ett verk för allmänheten eller om nyttjande av sådan ersättning för ändamål som är gemensamma för upphovsmännen tillämpas också på andra i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område, vilka avtalslicensorganisationen inte direkt företräder.

Om ett i 2 mom. avsett beslut av avtalslicensorganisationen om de allmänna principer som ska iakttas vid fördelningen av ersättningar inte ger de upphovsmän som organisationen direkt

företräder rätt till individuell ersättning, har i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område som inte direkt företräds av avtalslicensorganisationen ändå rätt att kräva sådan ersättning. Ersättningen betalas av den avtalslicensorganisation som avses i 1 mom. Rätten till individuell ersättning förfaller, om inte yrkande på sådan ersättning bevisligen har framställts senast inom tre år efter utgången av det kalenderår under vilket exemplar av verket har framställts eller gjorts tillgängliga för allmänheten, eller inom tre år efter utgången av det räkenskapsår under vilket ersättningen för användningen av verket inkasserades, beroende på vilken av dessa tidpunkter som infaller senare.

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan en i 4 § i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt (1494/2016) avsedd kollektiv förvaltningsorganisation som avtalslicensorganisation för viss tid, högst fem år åt gången. För att godkännas ska organisationen uppfylla följande villkor:

1) organisationen ska med stöd av sådana fullmakter av upphovsmännen som avses i 5 § 2 mom. i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt vara tillräckligt representativ i fråga om upphovsmännen till i Finland använda verk inom ett visst område avseende den typ av verk och de rättigheter som avtalet gäller; organisationen ska i samband med ansökan lämna undervisnings- och kulturministeriet tillräckliga uppgifter för att representativiteten ska kunna bedömas,

2) organisationen ska ha ekonomisk och funktionell beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser,

3) organisationen eller, om upphovsmännens representativitet i fråga om en viss typ av verk bara kan uppnås genom att flera kollektiva förvaltningsorganisationer godkänns som avtalslicensorganisationer, avtalslicensorganisationerna tillsammans ska företräda en betydande del av de upphovsmän till verk inom olika områden, som har rättigheter till de verk som används med stöd av en avtalslicensbestämmelse.

En godkänd organisation ska lägga fram en plan för hur upphovsmännen ska informeras om de licenser som organisationen beviljar, om möjligheten att hos organisationen ansöka om ersättning för användning av verk och om rätten att förbjuda användning av verk samt årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en rapport om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande.

När flera kollektiva förvaltningsorganisationer godkänns att bevilja tillstånd till en viss användning av verk ska det vid behov i besluten om godkännande säkerställas att tillstånden beviljas samtidigt och på villkor som är förenliga med varandra. I beslutet om godkännande kan på avtalslicensorganisationen ställas villkor som generellt styr avtalsverksamheten.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska iaktas även om det överklagas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om avtalslicensorganisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser, och om de anmärkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpna.

Avtalslicensorganisationen ska dessutom iaktta vad som i övrigt föreskrivs om kollektiva förvaltningsorganisationers verksamhet i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt.

27 §

Allmänna bestämmelser om överlåtelse

Bestämmelser om överlåtelse av upphovsrätt i vissa fall finns i 30, 31—40 samt 40 b §. Dessa bestämmelser ska dock tillämpas endast om inte något annat har avtalats. Avvikelse från rättigheterna enligt 28 a och 30 a § får inte göras genom avtal. Avvikelse från bestämmelserna i 30 b § får göras endast om avtalsvillkoren grundar sig på ett kollektivt avtal. De tvingande bestämmelser som nämns i detta moment tillämpas inte på upphovsmän till datorprogram.

28 a §

Rätt till lämplig och proportionell ersättning

Om en upphovsman överlåter ensamrätten eller beviljar exklusiv rätt att utnyttja ett verk, har han eller hon rätt till lämplig och proportionell ersättning för utnyttjandet.

29 §

Jämkning av oskäligen avtalsvillkor som gäller överlåtelse av upphovsrätt

Vid bedömningen av oskäligheten ska avtalets innehåll i dess helhet, parternas ställning, hur verket används och i vilken omfattning, verkets kommersiella värde och sättet att bestämma ersättningen samt upphovsmannens bidrag i skapandet av verket som helhet beaktas. Vid bedömningen av oskäligheten ska även förhållandena då avtalet ingicks och därefter samt andra omständigheter beaktas.

30 a §

Redovisning om utnyttjande av verk

Den ursprungliga upphovsmannen har rätt att regelbundet och minst en gång per år av den till vilken upphovsmannen har överlåtit sin upphovsrätt eller en exklusiv licens till sitt verk få aktuell, relevant och uttömmande information om utnyttjandet av verket. En redovisning ska lämnas om mottagaren av överlåtelsen har haft inkomster av utnyttjandet av verket eller om den ersättning som betalas till upphovsmannen beror på i vilken omfattning verket används. Redovisningen ska innehålla information om utnyttjandet av verket, intäkter som genererats vid utnyttjandet och den ersättning som ska betalas till upphovsmannen när det gäller alla typer av utnyttjande.

Vid bedömningen av omfattningen av skyldigheten att lämna redovisning beaktas särdragen och förfarandena samt kollektivavtalen och eventuella andra relevanta kollektiva avtal inom varje sektor, befintliga rapporteringsmetoder, den administrativa börda som lämnandet av redovisning medför samt alla andra omständigheter som inverkar på bedömningen.

Om lämnandet av redovisning i enlighet med 1 mom. skulle medföra en oskäligen ekonomisk belastning, med hänsyn till de intäkter som avtalsparten fått av utnyttjandet av verket, får redovisningen begränsas till vad som rimligen kan förväntas.

Skyldighet enligt 1 mom. att lämna redovisning föreligger inte, om upphovsmannens bidrag i skapandet med beaktande av verket som helhet inte är betydande, förutom om upphovsmannen visar att han eller hon behöver uppgifterna för jämkning av ersättningen med stöd av 29 §.

Om upphovsmannens avtalspart har överlåtit rättigheterna vidare till någon annan och därför inte kan fullgöra sin skyldighet att lämna redovisning enligt 1 mom., har upphovsmannen rätt att begära en redovisning av den till vilken rättigheterna överlåtit. Denne kan lämna redovisningen till upphovsmannen direkt eller via upphovsmannens avtalspart. Upphovsmannen har rätt att av avtalsparten för begäran om uppgifter få kontaktuppgifter till den som rättigheterna överlåtit till.

Upphovsmannen får inte obehörigen röja eller använda sådana uppgifter som anges i lagen om företagshemligheter (595/2018) och som den som lämnat redovisningen har specificerat som företagshemlighet. Upphovsmannen har rätt att bevara de erhållna uppgifterna och använda dem under hela den tid som verket utnyttjas och under en rimlig tid efter det, om bevarandet och användningen behövs för jämkning av ersättningen.

I 35 § finns det bestämmelser om en förläggares skyldigheter med avseende på upplaga och redovisning inom förlagsbranschen.

30 b §

Återkallande av överlåtelse av rättigheter

Om ett verk, i fråga om vilket upphovsmannen har överfört ensamrätten eller en exklusiv licens, med hänsyn till särdragen och förfarandena inom varje sektor inte har utnyttjats inom en rimlig tidsperiod från det att avtalet om överlåtelse av rättigheter ingicks, och verket trots upphovsmannens yrkande inte har utnyttjats inom sex månader från det att yrkandet framställdes, har upphovsmannen rätt att återkalla överlåtelsen av rättigheter eller besluta att överlåtelsens exklusiva karaktär upphör. Upphovsmannen har rätt att behålla sitt arvode.

Om två eller flera upphovsmän har skapat ett verk tillsammans, ska de utöva sina rättigheter enligt 1 mom. tillsammans.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på verk som skapats vid utförande av uppgifter som följer av ett arbetsförhållande eller ett tjänsteförhållande. Bestämmelserna i det momentet tillämpas inte heller om det faktum att verket inte har utnyttjats till övervägande del beror på omständigheter som upphovsmannen rimligen kan förväntas avhjälpa.

Avvikelse från bestämmelserna i 1 mom. får göras endast om villkoren för avtalet om överlåtelse av rättigheter grundar sig på ett kollektivt avtal.

Trots 1—4 mom. ska på hävning av överlåtelse av rätt som gäller framförande eller utgivning av ett verk tillämpas vad som föreskrivs i 30, 33 och 34 §. På hävning av avtal som gäller filmverk tillämpas vad som föreskrivs i 40 §.

45 §

Utövande konstnär

Ett framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk eller ett uttryck av folklöre får inte utan den utövande konstnärens samtycke

- 1) tas upp på en anordning genom vilken framförandet kan återges,
- 2) göras tillgängligt för allmänheten genom radio eller television eller genom direkt överföring.

Ett framförande enligt 1 mom. som har tagits upp på en anordning som avses i 46 eller 46 a § får inte utan den utövande konstnärens samtycke förrän 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum

- 1) överförs till en anordning genom vilken det kan återges,
- 2) framförs offentligt för en vid framförandet närvarande publik,
- 3) överförs till allmänheten på trådbunden eller trådlös väg, vilket även omfattar överföring på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till det från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,
- 4) spridas till allmänheten.

Om ett upptaget framförande ges ut eller lagligen görs tillgängligt för allmänheten på annat sätt än genom spridning av exemplar av upptagningen och innan 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum, gäller det i 2 mom. föreskrivna skyddet i fråga om ljudupptagningar tills 70 år har förflutit och i fråga om bildupptagningar tills 50 år har förflutit från det år då det upptagna framförandet första gången gavs ut eller gjordes tillgängligt för allmänheten på det nämnda sättet.

Överlåtelse av rätt till inspelning av ett framförande på film omfattar rätt att sprida det upptagna framförandet till allmänheten genom uthyrning, om inte något annat har avtalats.

På förfarande som enligt 1—3 mom. kräver den utövande konstnärens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 3, 6—9, 11 och 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 17 § 2 och 4 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 23 a och 25 b—25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 h, 25 i, 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 28, 28 a, 29, 29 a, 30, 30 a, 30 b, 41 och 42 §.

46 §

Producent av ljudupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h och 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

46 a §

Producent av bildupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2 och 3 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

47 §

Användning av ljudupptagningar och av musikupptagningar med visuella element

Trots 45 § 2 och 3 mom. och 46 § 1 och 2 mom. får ett i 45 § avsett framförande som tagits upp på en anordning som avses i 46 § och en anordning enligt 46 § som utgetts i kommersiellt syfte och varav exemplar har spritts eller som överförs till allmänheten användas

- 1) direkt eller indirekt vid ett offentligt framförande,
- 2) vid ursprunglig överföring till allmänheten på annat sätt än så att enskilda kan få tillgång till det upptagna framförandet eller materialet från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,
- 3) för samtidig och oförändrad vidareändring av en radio- eller televisionsutsändning som är avsedd att mottas av allmänheten.

I de fall som avses i 1—3 mom. ska på motsvarande sätt tillämpas 21, 22, 23 a och 25 b §, 27 § 1 och 2 mom. och 29 § samt i fråga om utövande konstnärers rätt även 11 § 2 mom. samt 28, 41 och 42 §.

48 §

Radio- och televisionsföretag

På fall som avses i 1 och 2 mom. tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2 och 3 mom., 6—8 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h och 17 a §, 17 b § 1—4 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1 mom., 21, 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 h § 3 mom., 26 §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §. På vidaresändningar via kabel tillämpas dessutom på motsvarande sätt 25 i § 1 mom.

49 §

Framställare av kataloger och databaser

På arbeten som avses i 1 mom. tillämpas 2 § 2—4 mom., 7—9 §, 11 § 2—5 mom., 12 § 1, 2 och 4 mom., 13, 13 a och 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h, 17, 17 a—17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 23, 25 b—25 d och 25 f—25 i §, 25 j § 4 och 5 mom. samt 25 l, 26, 27 och 28 §. Om ett sådant arbete eller en del av det är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

49 a §

Fotograf

På fotografier som avses i denna paragraf tillämpas 2 § 2—4 mom., 3 § 1 och 2 mom., 7—9, 11 och 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13, 13 a och 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 17 § 1 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c, 17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 20, 22, 23 a och 25 §, 25 a § 1 och 2 mom. samt 25 b, 25 d, 25 f—25 i, 25 l, 25 n, 26, 26 a, 26 b, 27—29, 39, 40, 40 c, 41 och 42 §. Om ett fotografi är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte fotografier av bildkonstverk vars skyddstid har löpt ut.

50 §

Förläggare av presspublikation

Förläggaren av en presspublikation har uteslutande rätt att förfoga över sin publikation genom att framställa exemplar av den och överföra den till allmänheten i förvärvssyfte på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till den från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Den rätt som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på

1) enskilda användares privata användning av presspublikationer eller användning som inte är kommersiell,

2) hyperlänkar,

3) enskilda ord i, eller mycket korta utdrag ur, en presspublikation.

Med presspublikation avses i 1 mom. en samling av i huvudsak litterära verk av journalistiskt slag som inte publiceras för vetenskapliga eller akademiska ändamål och som

- 1) utgör ett enskilt nummer av en presspublikation som utges periodisk eller uppdateras regelbundet under samma titel,
- 2) har till syfte att informera allmänheten om nyheter eller andra teman, och
- 3) har förmedlats till allmänheten i ett valbart medium på initiativ av en förläggare och under dennes redaktionella ansvar och kontroll.

När ett verk ingår i en presspublikation med stöd av en licens som inte är exklusiv, kan rätten enligt 1 mom. inte åberopas för att förbjuda att verket används av en användare med tillstånd. Rätten enligt 1 mom. kan inte heller åberopas för att förbjuda användningen av verk vars skyddstid har löpt ut.

Den rätt som föreskrivs i 1 mom. gäller tills två år har förflutit från utgången av det år då presspublikationen publicerades.

Vad som föreskrivs i denna paragraf påverkar inte den rätt som upphovsmannen enligt denna lag har till ett verk som ingår i en presspublikation.

Upphovsmannen till ett verk som ingår i en presspublikation har rätt till en lämplig andel av de inkomster som förläggaren får för utövande av den rätt som avses i 1 mom.

Bestämmelserna i 11, 11 a, 13 b, 16, 16 f—16 j, 17 a—17 d, 22, 23, 23 a och 25 c § tillämpas på den rätt som avses i 1 mom. Vad som i 25 n § föreskrivs om avtalslicens tillämpas på den rätt som en förläggare av presspublikationer har enligt 1 mom.

50 c §

Användning av verk som skyddats med tekniska åtgärder

Den som lagligen innehar eller har tillgång till ett med effektiva tekniska åtgärder skyddat verk och som med stöd av 13 b §, 14 § 3 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 c, 16 g, 16 h, 17 eller 17 a—17 d §, 25 d § 2 mom. eller 25 f § 2 mom. har rätt att använda verket ska ha möjlighet att använda verket till den del det behövs för utnyttjandet av den inskränkning av upphovsrätten som föreskrivs i den bestämmelsen.

50 f §

Direktinjicering

När ett sändarföretag genom direktinjicering överför sina programbärande signaler till en signaldistributör utan att självt samtidigt sända dessa programbärande signaler direkt till allmänheten, och signaldistributören överför dessa programbärande signaler till allmänheten, ska sändarföretaget och signaldistributören anses delta i överföringen till allmänheten av skyddade verk och av objekt som är skyddade enligt 45, 46, 46 a och 49 a § och som ingår i en och samma utsändning.

54 §

Skiljeförfarande

Vid meningsskiljaktighet avgörs saken genom skiljeförfarande när det är frågan om

5) beviljande av i 26 § avsett tillstånd för samtidig och oförändrad vidareutsändning av radio- eller televisionsutsändning i enlighet med 25 h § 1 mom. samt villkoren för detta eller om beviljande av tillstånd med stöd av 48 § 1 mom. samt villkoren för detta; tillstånd kan beviljas om avtalslicensorganisationen eller sändarföretaget eller bägge utan grundad anledning förbjuder vidareutsändning eller ställer oskäliga villkor för sändandet,

Tillstånd med stöd av denna paragraf har samma verkan som beviljande av i 26 § avsett tillstånd i enlighet med 13 §, 14 § 1 mom., 25 h § 1 mom. eller 48 § 1 mom.

54 a §

Undervisningsverksamhet i förvärvssyfte

Vad som i 14 § 2 och 3 mom., 14 a § 1 mom. och 21 § 1 mom. föreskrivs om undervisning och undervisningsverksamhet, tillämpas inte på undervisning eller undervisningsverksamhet som utövas i förvärvssyfte.

6 a kap.

Onlinetjänster för delning av innehåll

55 a §

Definition

Med tjänsteleverantör avses i detta kapitel en onlineleverantör av delningstjänster för innehåll som tillhandahåller en av informationssamhällets tjänster som har som huvudsyfte eller ett av sina huvudsyften att lagra och ge allmänheten tillgång till en stor mängd skyddade verk som lagrats i tjänsten av dess användare, och som tjänsteleverantören ordnar och marknadsför i vinstsyfte.

55 b §

Rättsliga utgångspunkter

Om verk lagras i en tjänsteleverantörs tjänst, överför tjänsteleverantören dem till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Tjänsteleverantören ska erhålla upphovsmännens tillstånd för användning enligt 1 mom. Om tillstånd inte har erhållits eller beviljats, tillämpas 55 c § 1 mom.

Om tjänsteleverantören har erhållit upphovsmännens tillstånd, inbegriper tillståndet även tjänsteanvändarnas åtgärder när dessa lagrar verk för överföring till allmänheten. Bestämmelserna i detta moment tillämpas dock inte när användaren av tjänsten agerar i förvärvssyfte eller när användarens verksamhet ger honom eller henne betydande inkomster.

55 c §

Tjänsteleverantörens ansvar och ansvarsfrihet

Om tjänsteleverantören inte har upphovsmännens tillstånd att använda verk, är tjänsteleverantören ansvarig för överföring av skyddade verk till allmänheten. Tjänsteleverantören befrias från detta ansvar om leverantören kan visa att den

- 1) har gjort vad den har kunnat för att erhålla ett tillstånd,
- 2) i enlighet med höga branschstandarder för god yrkesdhet har gjort vad den har kunnat för att säkerställa att verk för vilka upphovsmannen har försett tjänsteleverantören med relevant och nödvändig information inte är tillgängliga för allmänheten, och

3) efter att ha mottagit en tillräckligt välgrundad underrättelse från upphovsmannen har agerat utan dröjsmål för att omöjliggöra åtkomst till det verk som underrättelsen gäller eller avlägsna det från sina webbplatser, och har gjort vad den har kunnat i enlighet med 2 punkten för att motverka framtida lagring av verket i tjänsten.

Vid bedömningen av om tjänsteleverantören har agerat på det sätt som avses i 1 mom., ska enligt proportionalitetsprincipen beaktas åtminstone

1) typen av tjänst som tjänsteleverantören tillhandahåller, dess publik och omfattning samt vilken typ av verk som har lagrats i tjänsten av användarna, och

2) tillgången till lämpliga och effektiva medel för att omöjliggöra åtkomst till verk och tjänsteleverantörens kostnad för dessa.

Om en tjänsteleverantören omöjliggör åtkomst till ett verk i enlighet med 1 mom. 2 punkten eller avlägsnar verket i enlighet med 3 punkten, ska tjänsteleverantören utan dröjsmål underrätta tjänsteanvändaren om detta.

55 d §

Tillämpning på vissa tjänsteleverantörers verksamhet

Vad som föreskrivs om tjänsteleverantörens skyldigheter i 55 c § 1 mom. 2 punkten och beträffande framtida lagring av verk i 3 punkten i det momentet, tillämpas inte om tjänsteleverantörens tjänster har varit tillgängliga för allmänheten i mindre än tre år och tjänsteleverantören har en årsomsättning på mindre än 10 miljoner euro. Om tjänsteleverantörens tjänster har ett månatligt genomsnitt på över fem miljoner unika besökare, tillämpas dock också 55 c § 1 mom. 2 och 3 punkten i sin helhet.

55 e §

Laglig användning av verk i tjänsten

Sådan verksamhet som utövas av tjänsteleverantören och upphovsmannen och som avses i 55 c § 1 mom. får inte leda till att åtkomsten omöjliggörs till sådana skyddade verk som en användare av tjänsten lagrat i tjänsten och vars användning inte kränker upphovsrätten. Till dessa hör skyddade verk som används med stöd av en bestämmelse i denna lag om inskränkning av upphovsrätten.

Tjänsteleverantören ska i sina villkor informera tjänsteanvändarna om att de kan använda verk med stöd av bestämmelserna om inskränkning av upphovsrätten i denna lag.

55 f §

Åtgärder för att säkerställa laglig användning

Tjänsteleverantören ska ha rutiner och förfaranden för att säkerställa att dennes åtgärder enligt 55 c § 1 mom. inte förhindrar laglig användning av verk på det sätt som avses i 55 e §.

Tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel får inte leda till allmän övervakning av onlinnehåll.

55 g §

Tjänsteleverantörens skyldighet att ge information

Tjänsteleverantören ska på begäran av upphovsmannen förse denne med adekvat information om förfarandena med avseende på den verksamhet som avses i 55 c § 1 mom. och om hur dessa

förfaranden fungerar. När avtal om beviljande av användningstillstånd har ingåtts mellan tjänsteleverantören och upphovsmannen, ska tjänsteleverantören på upphovsmannens begäran ge denne information om användningen av verk som omfattas av avtalen.

55 h §

Mekanism för klagomål och prövning

Tjänsteleverantörer ska införa en effektiv och snabb mekanism för klagomål och prövning som användarna av tjänsten kan tillämpa vid meningsskiljaktigheter som gäller omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av verk som användarna har lagrat i tjänsten.

När en användare av tjänsten med hjälp av den mekanism som avses i 1 mom. har lämnat in klagomål hos tjänsteleverantören över att åtkomst till ett skyddat verk har omöjliggjorts i enlighet med 55 c § 1 mom. 2 punkten eller över att verket avlägsnats i enlighet med 3 punkten i det momentet, ska upphovsmannen ges möjlighet att bli hörd och på behörigt sätt motivera sin ståndpunkt med anledning av användarens klagomål. En användares klagomål ska behandlas utan otillbörligt dröjsmål, och ett beslut om att omöjliggöra åtkomst till eller avlägsna ett skyddat verk som lagrats i tjänsten ska vara föremål för mänsklig granskning.

Om de motiveringar som upphovsmannen framfört inte är relevanta, ska det skyddade verket återbördas till tjänsten. Ett beslut om att verket inte ska återbördas till tjänsten ska vara föremål för mänsklig granskning.

55 i §

Alternativt förfarande för att lösa meningsskiljaktigheter

Användaren av tjänsten och upphovsmannen har efter ett avgörande enligt 55 h § tillgång till ett alternativt förfarande för att i enskilda fall få en rekommendation till avgörande i fråga om meningsskiljaktigheter som gäller omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av verk som användaren har lagrat i tjänsten eller återbördande av verk till tjänsten. Förfarandet är avgiftsfritt och frivilligt för parterna och de rekommendationer som ges i förfarandet är inte bindande för parterna.

Undervisnings- och kulturministeriet utövar tillsyn över att förfarandet fungerar och för en förteckning över tillgängliga ojäviga och opartiska upphovsrättssakkunniga som anlitas för förfarandet. Undervisnings- och kulturministeriet utnämner de sakkunniga för en viss tid på tre år åt gången. Undervisnings- och kulturministeriet tar emot fall som avses i 1 mom. för behandling och delar ut dem för avgörande till de sakkunniga som finns i förteckningen med hjälp av ett elektroniskt system.

Efter att ha fått en parts begäran om översyn av det avgörande som tjänsteleverantören har fattat i enlighet med 55 h § och motiveringarna till begäran ska den sakkunnige bereda motparten tillfälle att bli hörd. Den sakkunnige ska behandla ärendet opartiskt och skyndsamt.

Om parterna inte kommer överens om saken, ska den sakkunnige ge sin bedömning och rekommendation till avgörande om huruvida åtkomsten till ett verk som användaren lagrat i tjänsten ska omöjliggöras, verket avlägsnas eller verket återbördas till tjänsten. Den sakkunnige ska via det elektroniska systemet lämna en rekommendation till avgörande till undervisnings- och kulturministeriet, tjänsteanvändaren, upphovsmannen och tjänsteleverantören.

Kostnaderna för förfarandet enligt denna paragraf finansieras med statsmedel, med undantag för parternas egna kostnader för deltagande i förfarandet. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om grunderna för och beloppet av arvoden till de sakkunniga.

Närmare bestämmelser om det alternativa förfarandet och om utnämmandet av sakkunniga som deltar i förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 j §

Rätt till skäligt vederlag

Tjänsteleverantören och användaren av tjänsten har rätt till skäligt vederlag av upphovsmannen för ogrundat omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av ett verk från tjänsten utan en i denna lag angiven grund.

Det skäliga vederlag som avses i denna paragraf ska stå i rätt proportion till förfarandets klandervärdhet och konsekvenser.

55 k §

Rätt att föra ärende till domstol för avgörande

Upphovsmannen har rätt att föra ett ärende som gäller olovlig användning av ett skyddat verk enligt detta kapitel och skyldigheten att informera enligt 55 g § till domstol för avgörande och väcka talan mot tjänsteleverantören.

Användaren av tjänsten har rätt att väcka talan mot upphovsmannen för att fastställa att användaren har rätt att använda ett skyddat verk med stöd av en inskränkning av upphovsrätten enligt denna lag eller ett avtal som ingåtts med upphovsmannen. Användaren av tjänsten har dessutom rätt att väcka talan mot tjänsteleverantören för att förplikta denne att göra det material som användaren lagrat i tjänsten tillgängligt för allmänheten.

Användaren av tjänsten och tjänsteleverantören har rätt att väcka talan mot upphovsmannen för skada som orsakats av en ogrundad begäran om omöjliggörande av åtkomst till ett skyddat verk eller om avlägsnande av verket.

55 l §

Bestämmelsernas bindande natur

Avvikelse från bestämmelserna ovan i detta kapitel om upphovsmannens och tjänsteanvändarens rättigheter eller tjänsteleverantörens skyldigheter får inte göras genom avtal. Ett avtalsvillkor enligt vilket användaren av tjänsten avstår från sin rätt att åberopa en inskränkning i upphovsrätten enligt denna lag är inte bindande för användaren av tjänsten.

55 m §

Tillämpning på vissa närstående rättigheter

Vad som i detta kapitel föreskrivs om verk tillämpas också på objekt som skyddas av närstående rättigheter och som avses i 45, 46, 46 a och 48 §, 49 § 1 mom. 2 punkten och 49 a §.

64 §

Territoriell tillämpning av närstående rättigheter

Bestämmelserna i 50 § tillämpas på presspublikationer vars förläggare är etablerade i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

64 b §

Överföring till allmänheten av gränsöverskridande tjänster som är anknutna till radio och television

Överföring till allmänheten av gränsöverskridande tjänster som är anknutna till radio- och televisionsprogram på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer, och framställning av behövliga exemplar av verk eller objekt som omfattas av närstående rättigheter och som ingår i de anknutna tjänsterna, anses ske uteslutande i den stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet där sändarföretaget är etablerat, om det är fråga om radioprogram eller televisionsprogram som är nyhets- eller aktualitetsprogram eller program som sändarföretaget själv har producerat och finansierat.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på televisionsprogram som innehåller idrottsevenemang eller på verk som ingår i dem.

Om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning utgör bestämmelserna i 1 mom. inget hinder för ingåendet av sådana avtal som begränsar territoriellt utnyttjande av rättigheter.

64 c §

Territoriell tillämpning av bestämmelserna om användning i undervisningssyfte

Användning av ett verk i undervisningsverksamhet i enlighet med 13 §, 14 § 1 mom. och 14 a § så att verket har gjorts tillgängligt för användning i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, anses äga rum i Finland och på sådan användning tillämpas de nämnda bestämmelserna.

64 d §

Territoriell tillämpning av bestämmelserna om användning av utgångna verk

Vad som i 16 g § föreskrivs om licens som enligt nämnda paragraf beviljats för användning av utgångna verk i sådana inrättningar i Finland som avses i den paragrafen, tillämpas på användning i kulturarvsinstitutioner enligt samma villkor också i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

En i 16 h § avsedd i Finland etablerad inrättnings användning av utgångna verk enligt den nämnda paragrafen anses äga rum i Finland.

64 e §

Utgångna verk som har sitt ursprung i stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Bestämmelserna i 16 g och 16 h § tillämpas inte på utgångna verk, om det sedan en rimlig ansträngning har gjorts finns belägg för att det är fråga om

1) filmverk vars producent har sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller sin vanliga vistelseort i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2) andra verk än filmverk som första gången har givits ut i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller, om de inte har givits ut, första gången har utsänts i radio eller television i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3) ett verk som skapats av en medborgare i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och i fråga om vilket en stat enligt 1 eller 2 punkten inte har kunnat fastställas genom en rimlig ansträngning.

64 f §

Tillämpning av bestämmelserna om tekniska åtgärder och elektronisk information om rättighetsförvaltning

Förbuden i 50 a, 50 b och 50 d § tillämpas på sådana förfaranden i Finland som avses i de nämnda paragraferna.

Bestämmelserna i 50 c § tillämpas på användning av verk i Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 50 § tillämpas inte på presspublikationer som har publicerats före den 6 juni 2019.

På åtgärder som vidtagits, rättigheter som förvärvats och avtal som ingåtts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 1 december 2022

Statsminister

Sanna Marin

Forsknings- och kulturminister Petri Honkonen

1.

Lag

om ändring av upphovsrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i upphovsrättslagen (404/1961) 11 § 5 mom., 14 § 1 mom., 16 d § 1 mom., 19 a §, 21 § 3 mom., 25 h §, 26 §, 27 § 3 mom., 29 § 2 mom., 45 §, 46 § 3 mom., 46 a § 3 mom., 47 § 1 och 4 mom., 48 § 4 mom., 49 § 3 mom., 49 a § 3 mom., 50 §, 50 c § 1 mom., 54 § 1 mom. 5 punkten och 54 § 4 mom., 54 a §, 64 § 9 mom. och 64 b §,

av dem 11 § 5 mom., 14 § 1 mom., 16 d § 1 mom., 21 § 3 mom., 47 § 1 och 4 mom., 54 § 1 mom. 5 punkten och 54 § 4 mom. sådana de lyder i lag 821/2005, 19 a § sådan den lyder i lag 972/2016, 25 h § sådan den lyder i lagarna 446/1995, 821/2005 och 607/2015, 26 §, 29 § 2 mom. och 46 a § 3 mom. sådana de lyder i lag 607/2015, 27 § 3 mom. sådant det lyder i lag 418/1993, 50 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 607/2015, 45 § sådan den lyder i lagarna 821/2005, 763/2013, 607/2015 och 849/2018, 46 § 3 mom., 48 § 4 mom., 49 § 3 mom., 49 a § 3 mom. och 50 c § 1 mom. sådana de lyder i lag 849/2018, 54 a § sådan den lyder i lagarna 897/1980 och 607/2015, 64 § 9 mom. sådant det lyder i lag 446/1995 samt 64 b § sådan den lyder i lagarna 821/2005 och 607/2015, samt

fogas till lagen nya 13 b, 14 a, 16 g—16 j, 23 a, 25 m, 25 n, 28 a, 30 a, 30 b och 50 f §, till 49 a §, sådan den lyder i lagarna 446/1995, 821/2005, 607/2015 och 849/2018, ett nytt 4 mom. samt till lagen ett nytt 6 a kap. och nya 64 c—64 f § som följer:

Gällande lydelse

11 §

Allmänna bestämmelse

Föreslagen lydelse

11 §

Allmänna bestämmelser

Med stöd av detta kapitelns bestämmelser om inskränkning av upphovsrätten får exemplar inte framställas av sådana exemplar av verk som framställts eller tillgängliggjorts för allmänheten i strid med 2 § eller till vars skydd utförda tekniska åtgärder kringgått i strid med 50 a § 1 mom. Bestämmelserna i detta moment gäller dock inte användning av verk med stöd av 11 a, 16, 16 a—16 c eller 22 § eller 25 d § 2 eller 5 mom.

Med stöd av detta kapitelns bestämmelser om inskränkning av upphovsrätten får exemplar inte framställas av sådana exemplar av verk som framställts eller tillgängliggjorts för allmänheten i strid med 2 § eller till vars skydd utförda tekniska åtgärder kringgått i strid med 50 a § 1 mom. Bestämmelserna i detta moment gäller dock inte användning av verk med stöd av 11 a, 16, 16 a—16 c, 16 h eller 22 § eller 25 d § 2 eller 5 mom.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 b §

Framställning av exemplar av verk för text- och datautvinning

Den som har laglig tillgång till ett verk får framställa exemplar av det för att användas för text- och datautvinning och bevara exemplaren endast för ändamålet i fråga, om inte upphovsmannen uttryckligen och på ett behörigt sätt har förbehållit sig denna rätt.

Forskningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner som har laglig tillgång till ett verk får framställa exemplar av det för text- och datautvinning inom vetenskaplig forskning och bevara dem för vetenskapligt forskningsändamål, inbegripet för verifiering av forskningsresultat, förutsatt att exemplaren är tillgängliga endast för dem som har rätt till dem. Avvikelse från bestämmelserna ovan i detta moment får inte göras genom avtal eller förhindras genom tekniska medel.

14 §

Användning av verk inom undervisning och vetenskaplig forskning

Exemplar av offentliggjorda verk får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § framställas för användning i undervisningsverksamhet eller vetenskaplig forskning och användas i detta syfte för överföring till allmänheten på annat sätt än genom utsändning i radio eller television. Bestämmelserna i detta moment gäller inte framställning av exemplar av verk genom fotokopiering eller liknande förfarande.

14 §

Användning av verk inom undervisning och vetenskaplig forskning

Med stöd av avtalslicens får ett offentliggjort verk göras tillgängligt för allmänheten och av verket framställas exemplar för undervisningsverksamhet eller vetenskaplig forskning på annat sätt än genom utsändning i radio eller television på det sätt som föreskrivs i 26 §. Bestämmelserna i detta moment gäller inte framställning av exemplar av verk genom fotokopiering eller liknande förfarande.

14 a §

Användning av verk i illustrativt syfte inom undervisning

Om sådana i 13 eller 14 § 1 mom. avsedda avtalslicenser eller andra användningstillstånd som omfattar användning av verk som behövs i undervisningsverksamhet inte alls finns till buds, eller inte är lättillgängliga, får

Gällande lydelse

16 d §

Användning av verk i arkiv, bibliotek och museer med stöd av avtalslicens

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 §

1) framställa exemplar av verk i deras samlingar i andra än i 16 och 16 a—16 c § avsedda fall,

2) överföra verk i deras samlingar till allmänheten i andra än i 16 a—16 c § avsedda fall.

Föreslagen lydelse

i undervisningsverksamhet ett offentliggjort verk göras tillgängligt för allmänheten och av verket framställas exemplar i illustrativt syfte inom undervisningen, förutsatt att användningen av verket äger rum vid ett tillfälle som riktar sig till en viss begränsad personkrets eller i en säker elektronisk miljö.

Avvikelse från bestämmelserna i denna paragraf om tillgängliggörande av verk för allmänheten och framställning av exemplar får inte göras genom avtal.

16 d §

Användning av verk i arkiv, bibliotek och museer med stöd av avtalslicens

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 §

1) framställa exemplar av verk i deras samlingar i andra än i 16, 16 a—16 c, 16 g och 16 h § avsedda fall,

2) överföra verk i deras samlingar till allmänheten i andra än i 16 a—16 c, 16 g och 16 h § avsedda fall.

16 g §

Användning av utgångna verk med stöd av avtalslicens

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får, om syftet inte är att få direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell vinning, med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § använda ett utgången verk som finns i deras egna samlingar genom att framställa exemplar av det, sprida exemplar av verket och överföra verket till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Med stöd av den licens som avses i 1 mom. får även exemplar av verk som framställts med stöd av 16 § användas för i 1 mom. avsedda ändamål.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

På verk som aldrig har varit kommersiellt tillgängliga tillämpas 1 mom. endast om det har förflutit fem år från det år då verket togs in i samlingen vid en inrättning som avses i det momentet.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte verk vars upphovsman har förbjudit framställning av exemplar och tillgängliggörande för allmänheten.

16 h §

Användning av utgångna verk med stöd av inskränkningar av upphovsrätten i vissa situationer

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får, om en licens enligt 16 g § 1 mom. inte finns tillgänglig och om syftet inte är att få direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell vinning, använda ett utgången verk som finns i deras egna samlingar genom att framställa exemplar av verket, sprida exemplar av det och överföra verket till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Förutsättningen för användning enligt 1 mom. är att det kan antas att verket är ett utgången verk. Användning förutsätter dessutom att förfarandet enligt 16 j § har följts och att det innan användningen sker har vidtagits eventuella ytterligare åtgärder för att öka upphovsmännens medvetenhet om användning som sker med stöd av en inskränkning av upphovsrätten.

Dator- eller videospel får i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. användas när sju år har förflutit från det år då spelet gavs ut.

På verk som aldrig har varit kommersiellt tillgängliga tillämpas 1 mom. endast om det har förflutit fem år från det år då verket togs in i inrättningens samling. Om det bara finns ett enda exemplar av ett verk tillämpas 1 mom. först efter det år då upphovsmannen dog.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte om upphovsmannen har förbjudit framställning av exemplar och tillgängliggörande för allmänheten.

16 i §

Användning av förbuds rätt

Upphovsmannen ska informera avtalslicensorganisationen eller det arkiv eller det för allmänheten öppna bibliotek eller museum som använder verket med stöd av 16 g § 1 mom. om ett i 4 mom. i den paragrafen avsett förbud.

Upphovsmannen ska informera det arkiv eller det för allmänheten öppna bibliotek eller museum som använder verket med stöd av 16 h § 1 mom. om ett i 5 mom. i den paragrafen avsett förbud.

Förbudet ska specificeras så att det eller de verk som förbudet gäller kan identifieras.

16 j §

Registrering av uppgifter om användning av utgångna verk

Ett arkiv samt ett för allmänheten öppet bibliotek eller museum som anges genom förordning av statsrådet som har för avsikt att i enlighet med 16 g § 1 mom. eller 16 h § 1 mom. använda ett utgången verk ska minst sex månader innan verket används på nämnda sätt till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets register anmäla

1) uppgifter om det verk som användningen gäller,

2) den licens eller den inskränkning i upphovsrätten som nyttjanderätten grundar sig på,

3) möjligheten att använda förbuds rätt i enlighet med 16 g § 4 mom. eller 16 h § 5 mom., och

4) uppgifter om den som beviljar licens och licenstagaren samt om de geografiska områden och användningsändamål som omfattas av licensen.

En avtalslicensorganisation eller en i 1 mom. avsedd inrättning som tar emot ett specificerat förbud enligt 16 i § är skyldig att utan dröjsmål meddela förbudet i Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets register.

Gällande lydelse

19 a §

Organisation som administrerar ersättningar för utlåning

Ersättning för utlåning enligt 19 § 4 mom. betalas genom förmedling av en av undervisnings- och kulturministeriet godkänd organisation som företräder *ett flertal* upphovsmän till från allmänna bibliotek och högskolebibliotek utlånade verk. Om representativitet inte kan uppnås för upphovsmännen på något annat sätt, kan flera organisationer godkännas för uppgiften i fråga.

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan en eller flera organisationer för viss tid, högst fem år. Varje organisation som godkänns ska vara solvent och ha beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser. Organisationen ska årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en utredning om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande. Organisationen eller organisationerna tillsammans ska företräda en betydande del av de upphovsmän till verk inom olika områden vars verk lånas från allmänna bibliotek och högskolebibliotek. Beslutet om godkännande kan även förenas med villkor som allmänt styr organisationens praktiska verksamhet.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska även om det överklagas iakttas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om organisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelse, och om de an-

Föreslagen lydelse

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska anmälas till det register som förs av Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet och om de förfaranden som ska iakttas vid anmälandet av uppgifterna får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

19 a §

Organisation som administrerar ersättningar

Ersättning till den ursprungliga upphovsmannen för utlåning enligt 19 § 4 mom. betalas genom förmedling av en av undervisnings- och kulturministeriet godkänd *kollektiv förvaltningsorganisation* som företräder upphovsmän till verk som använts för detta ändamål. Om representativitet inte kan uppnås för upphovsmännen på något annat sätt, kan flera organisationer godkännas för uppgiften i fråga.

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan *en i 1 mom. avsedd organisation* för viss tid, högst fem år *åt gången*. Varje organisation som godkänns ska vara solvent och ha beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser. Organisationen ska årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en utredning om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande. Organisationen eller organisationerna tillsammans ska företräda en betydande del av de upphovsmän till verk inom olika områden vars verk används med stöd av 19 § 1 mom. till den del det är fråga om utlåning av exemplar av verk till allmänheten. Beslutet om godkännande kan även förenas med villkor som allmänt styr organisationens praktiska verksamhet.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska även om det överklagas iakttas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om organisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelse, och om de an-

Gällande lydelse

märkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpta.

21 §

Offentliga framföranden

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller inte sceniska verk eller filmverk. Bestämmelser om offentligt framförande av filmverk i samband med forskning och filmundervisning på högskolenivå finns i 16 c §.

Föreslagen lydelse

märkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpta.

21 §

Offentliga framföranden

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller inte sceniska verk eller filmverk. Bestämmelser om offentligt framförande av filmverk i samband med forskning och filmundervisning på högskolenivå finns i 16 c §. *På offentligt framförande av filmverk i samband med undervisningsverksamhet tillämpas även bestämmelserna i 14 § 1 mom. och 14 a §.*

23 a §

Användning av verk i parodier

Ett verk som har offentliggjorts får i enlighet med god sed användas i parodier, karikatyrer och pastischer.

25 h §

Vidaresändning av radio- och televisionsutsändningar

Verk som ingår i en radio- eller televisionsutsändning får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § utan att utsändningen ändras vidaresändas för att tas emot av allmänheten samtidigt som den ursprungliga utsändningen.

Vad 1 mom. stadgar tillämpas inte på vidaresändningar *via kabel* av verk som ingår i utsändningar *med ursprung i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*, om deras upphovsmän har överlåtit rättigheterna till vidaresändning *via kabel* av dem till det sändarföretag vars utsändning vidaresändningen gäller.

25 h §

Vidaresändning av radio- och televisionsutsändningar

Verk som ingår i en radio- eller televisionsutsändning får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § utan att utsändningen ändras vidaresändas för att tas emot av allmänheten samtidigt som den ursprungliga utsändningen. *Vidaresändningen är oberoende av det sätt på vilket den part som genomför vidaresändningen erhåller de programbärande signalerna från sändarföretaget för vidaresändningen.*

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på vidaresändningar av verk som ingår i utsändningar, om deras upphovsmän har överlåtit rättigheterna till vidaresändning av dem till det sändarföretag vars utsändning vidaresändningen gäller.

Gällande lydelse

Tillstånd som gäller vidareändning *via kabel* av verk som ingår i en sändning som avses i 2 mom. skall beviljas samtidigt.

Vad 1 mom. stadgar tillämpas på radio- eller televisionsutsändningar *via kabel bara om utsändningen kommer från någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.*

Föreslagen lydelse

Tillstånd som gäller vidareändning *enligt 1 mom. och vidareändning* av verk som avses i 2 mom. ska beviljas samtidigt.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas på ursprungliga radio- eller televisionsutsändningar oberoende av vilken stat utsändningen har sitt ursprung i.

25 m §

Utsändning av radio- och televisionsprogram genom direktinjicering

Ett sändarföretag och en signaldistributör får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § sända ut ett verk med en i 50 f § avsedd metod för direktinjicering. Bestämmelserna i denna paragraf gäller dock inte om upphovsmannen har förbjudit utsändning av verket.

25 n §

Användning verk som ingår i en presspublikation

Ett verk som ingår en presspublikation får på det sätt som avses i 50 § 1 mom. användas med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 §.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte verk vars upphovsman har förbjudit framställning av exemplar eller överföring av verket.

26 §

Avtalslicens

Bestämmelserna om avtalslicens i denna lag tillämpas på *sådana* avtal om användning av ett verk som skapats av upphovsmän inom ett visst område, som har ingåtts mellan användaren och en av undervisnings- och kulturministeriet godkänd organisation som företräder ett flertal upphovsmän till i Finland använda verk inom detta område. Den godkända organisationen anses i fråga om detta avtal ha rätt att företräda också andra upphovsmän inom samma område. En licenstagare som med stöd

26 §

Avtalslicens

Bestämmelserna om avtalslicens i denna lag tillämpas på avtal *som ingåtts mellan användaren och en sådan avtalslicensorganisation som undervisnings- och kulturministeriet har godkänt i enlighet med bestämmelserna i 4 mom. i denna paragraf.* Den godkända avtalslicensorganisationen anses i fråga om detta avtal ha rätt att företräda också andra upphovsmän inom samma område. En licenstagare som med stöd av nämnda avtal fått en ut-

Gällande lydelse

av nämnda avtal fått en utvidgad kollektiv licens får i enlighet med licensvillkoren använda alla verk av upphovsmän inom detta område.

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan en organisation för viss tid, högst fem år. Den organisation som godkänns ska ha ekonomisk och funktionell beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser. Organisationen ska årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en rapport om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande. Organisationen eller, om upphovsmännens representativitet i fråga om ett visst slag av verk bara kan uppnås genom att flera organisationer godkänns, organisationerna ska företräda en betydande del av de upphovsmän till

Föreslagen lydelse

vidgad kollektiv licens får i enlighet med licensvillkoren använda alla verk av upphovsmän inom detta område.

Det som en i 1 mom. avsedd *avtalslicensorganisations stämma bestämmer* om fördelningen av den ersättning som de upphovsmän som organisationen direkt företräder ska betalas för framställning av exemplar av ett verk eller för tillgängliggörande av ett verk för allmänheten eller om nyttjande av sådan ersättning för ändamål som är gemensamma för upphovsmännen tillämpas också på andra i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område, vilka *avtalslicensorganisationen* inte direkt företräder.

Om ett i 2 mom. avsett beslut av avtalslicensorganisationen om de allmänna principer som ska iakttas vid fördelningen av ersättningar inte ger de upphovsmän som organisationen direkt företräder rätt till individuell ersättning, har i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område som inte direkt företräds av *avtalslicensorganisationen* ändå rätt att kräva sådan ersättning. Ersättningen betalas av den *avtalslicensorganisation* som avses i 1 mom. Rätten till individuell ersättning förfaller, om inte yrkande på sådan ersättning bevisligen har framställts senast inom tre år efter utgången av det kalenderår under vilket exemplar av verket har framställts eller *gjorts tillgängliga för allmänheten, eller inom tre år efter utgången av det räkenskapsår under vilket ersättningen för användningen av verket inkasserades, beroende på vilken av dessa tidpunkter som infaller senare.*

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan *en i 4 § i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt (1494/2016) avsedd kollektiv förvaltningsorganisation som avtalslicensorganisation* för viss tid, högst fem år *åt gången. För att godkännas ska organisationen uppfylla följande villkor:*

1) organisationen ska med stöd av sådana fullmakter av upphovsmännen som avses i 5 § 2 mom. i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt vara tillräckligt representativ i fråga om upphovsmännen till i Finland använda verk inom ett visst område avseende den typ av verk och de rättigheter som avtalet

Gällande lydelse

verk inom olika områden, som har rättigheter till de verk som används med stöd av en avtalslicensbestämmelse. När flera organisationer godkänns att bevilja tillstånd till en viss användning av verk ska det vid behov i beslutet om godkännande säkerställas att tillstånden beviljas samtidigt och på villkor som är förenliga med varandra. I beslutet om godkännande kan på organisationen också ställas villkor som generellt styr avtalsverksamheten.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska iaktas även om det överklagas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om organisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser, och om de anmärkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpta.

Föreslagen lydelse

gäller; organisationen ska i samband med ansökan lämna undervisnings- och kulturministeriet tillräckliga uppgifter för att representativiteten ska kunna bedömas,

2) organisationen ska ha ekonomisk och funktionell beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser,

3) organisationen eller, om upphovsmännens representativitet i fråga om en viss typ av verk bara kan uppnås genom att flera kollektiva förvaltningsorganisationer godkänns som avtalslicensorganisationer, avtalslicensorganisationerna tillsammans ska företräda en betydande del av de upphovsmän till verk inom olika områden, som har rättigheter till de verk som används med stöd av en avtalslicensbestämmelse.

En godkänd organisation ska lägga fram en plan för hur upphovsmännen ska informeras om de licenser som organisationen beviljar, om möjligheten att hos organisationen ansöka om ersättning för användning av verk och om rätten att förbjuda användning av verk samt årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en rapport om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande.

När flera kollektiva förvaltningsorganisationer godkänns att bevilja tillstånd till en viss användning av verk ska det vid behov i beslutet om godkännande säkerställas att tillstånden beviljas samtidigt och på villkor som är förenliga med varandra. I beslutet om godkännande kan på avtalslicensorganisationen ställas villkor som generellt styr avtalsverksamheten.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska iaktas även om det överklagas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om avtalslicensorganisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser, och om de anmärkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpta.

Gällande lydelse

Det som en organisation som avses i 1 mom. bestämmer om fördelningen av den ersättning som upphovsmännen som direkt företräds av organisationen ska betalas för framställning av exemplar av ett verk eller för överföring eller utsändning av verk eller om nyttjande av sådan ersättning för ändamål som är gemensamma för upphovsmännen tillämpas också på andra i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område, vilka organisationen inte direkt företräder.

Om organisationens i 4 mom. avsedda bestämmelser inte ger de upphovsmän som organisationen direkt företräder rätt till individuell ersättning, har i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område som inte direkt företräds av organisationen ändå rätt att kräva sådan ersättning. Ersättningen betalas av den organisation som avses i 1 mom. Rätten till individuell ersättning förfaller, om inte yrkande på sådan ersättning bevisligen har framställts inom tre år efter utgången av det kalenderår under vilket framställningen av exemplaren av verket eller överföringen eller utsändningen av verket har skett.

27 §

Allmänna bestämmelser om överlåtelse

Om överlåtelse av upphovsrätt i vissa fall stadgas i 30—40 och i 40 b §. Dessa stadganden skall dock tillämpas endast om inte något annat har avtalats.

Föreslagen lydelse

Avtalslicensorganisationen ska dessutom iaktta vad som i övrigt föreskrivs om kollektiva förvaltningsorganisationers verksamhet i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt.

27 §

Allmänna bestämmelser om överlåtelse

Bestämmelser om överlåtelse av upphovsrätt i vissa fall finns i 30, 31—40 samt 40 b §. Dessa bestämmelser ska dock tillämpas endast om inte något annat har avtalats. *Avvikelse från rättigheterna enligt 28 a och 30 a § får inte göras genom avtal. Avvikelse från bestämmelserna i 30 b § får göras endast om avtalsvillkoren grundar sig på ett kollektivt avtal. De tvingande bestämmelser som nämns i detta moment tillämpas inte på upphovsmän till datorprogram.*

Gällande lydelse

29 §

Jämkning av oskäligen avtalsvillkor som gäller överlåtelse av upphovsrätt

Vid bedömningen av oskäligheten ska avtalets innehåll i dess helhet, parternas ställning, förhållandena då avtalet ingicks och därefter samt andra omständigheter beaktas.

Föreslagen lydelse

28 a §

Rätt till lämplig och proportionell ersättning

Om en upphovsman överlåter ensamrätten eller beviljar exklusiv rätt att utnyttja ett verk, har han eller hon rätt till lämplig och proportionell ersättning för utnyttjandet.

29 §

Jämkning av oskäligen avtalsvillkor som gäller överlåtelse av upphovsrätt

Vid bedömningen av oskäligheten ska avtalets innehåll i dess helhet, parternas ställning, hur verket används och i vilken omfattning, verkets kommersiella värde och sättet att bestämma ersättningen samt upphovsmannens bidrag i skapandet av verket som helhet beaktas. Vid bedömningen av oskäligheten ska även förhållandena då avtalet ingicks och därefter samt andra omständigheter beaktas.

30 a §

Redovisning om utnyttjande av verk

Den ursprungliga upphovsmannen har rätt att regelbundet och minst en gång per år av den till vilken upphovsmannen har överlåtit sin upphovsrätt eller en exklusiv licens till sitt verk få aktuell, relevant och uttömmande information om utnyttjandet av verket. En redovisning ska lämnas om mottagaren av överlåtelsen har haft inkomster av utnyttjandet av verket eller om den ersättning som betalas till upphovsmannen beror på i vilken omfattning verket används. Redovisningen ska innehålla information om utnyttjandet av verket, intäkter som genererats vid utnyttjandet och den ersättning som ska betalas till upphovsmannen när det gäller alla typer av utnyttjande.

Vid bedömningen av omfattningen av skyldigheten att lämna redovisning beaktas särdragen och förfarandena samt kollektivavtalen och eventuella andra relevanta kollektiva

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

avtal inom varje sektor, befintliga rapporteringsmetoder, den administrativa börda som lämnandet av redovisning medför samt alla andra omständigheter som inverkar på bedömningen.

Om lämnandet av redovisning i enlighet med 1 mom. skulle medföra en oskälig ekonomisk belastning, med hänsyn till de intäkter som avtalsparten fått av utnyttjandet av verket, får redovisningen begränsas till vad som rimligen kan förväntas.

Skyldighet enligt 1 mom. att lämna redovisning föreligger inte, om upphovsmannens bidrag i skapandet med beaktande av verket som helhet inte är betydande, förutom om upphovsmannen visar att han eller hon behöver uppgifterna för jämkning av ersättningen med stöd av 29 §.

Om upphovsmannens avtalspart har överlåtit rättigheterna vidare till någon annan och därför inte kan fullgöra sin skyldighet att lämna redovisning enligt 1 mom., har upphovsmannen rätt att begära en redovisning av den till vilken rättigheterna överlåtits. Denne kan lämna redovisningen till upphovsmannen direkt eller via upphovsmannens avtalspart. Upphovsmannen har rätt att av avtalsparten för begäran om uppgifter få kontaktuppgifter till den som rättigheterna överlåtits till.

Upphovsmannen får inte obehörigen röja eller använda sådana uppgifter som anges i lagen om företagshemligheter (595/2018) och som den som lämnat redovisningen har specificerat som företagshemlighet. Upphovsmannen har rätt att bevara de erhållna uppgifterna och använda dem under hela den tid som verket utnyttjas och under en rimlig tid efter det, om bevarandet och användningen behövs för jämkning av ersättningen.

I 35 § finns det bestämmelser om en förläggares skyldigheter med avseende på upplaga och redovisning inom förlagsbranschen.

30 b §

Återkallande av överlåtelse av rättigheter

Om ett verk, i fråga om vilket upphovsmannen har överfört ensamrätten eller en exklusiv

Gällande lydelse

45 §

Utövande konstnär

Ett framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk eller ett uttryck av folklöre får inte utan den utövande konstnärens samtycke

1) tas upp på en anordning genom vilken framförandet kan återges,

2) göras tillgängligt för allmänheten genom radio eller television eller genom direkt överföring.

Ett framförande enligt 1 mom. som har tagits upp på en anordning som avses i 46 § får inte utan den utövande konstnärens samtycke förrän 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum

Föreslagen lydelse

licens, med hänsyn till särdragen och förfarandena inom varje sektor inte har utnyttjas inom en rimlig tidsperiod från det att avtalet om överlåtelse av rättigheter ingicks, och verket trots upphovsmannens yrkande inte har utnyttjas inom sex månader från det att yrkandet framställdes, har upphovsmannen rätt att återkalla överlåtelsen av rättigheter eller besluta att överlåtelsens exklusiva karaktär upphör. Upphovsmannen har rätt att behålla sitt arvode.

Om två eller flera upphovsmän har skapat ett verk tillsammans, ska de utöva sina rättigheter enligt 1 mom. tillsammans.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på verk som skapats vid utförande av uppgifter som följer av ett arbetsförhållande eller ett tjänsteförhållande. Bestämmelserna i det momentet tillämpas inte heller om det faktum att verket inte har utnyttjats till övervägande del beror på omständigheter som upphovsmannen rimligen kan förväntas avhjälpa.

Avvikelse från bestämmelserna i 1 mom. får göras endast om villkoren för avtalet om överlåtelse av rättigheter grundar sig på ett kollektivt avtal.

Trots 1—4 mom. ska på hävning av överlåtelse av rätt som gäller framförande eller utgivning av ett verk tillämpas vad som föreskrivs i 30, 33 och 34 §. På hävning av avtal som gäller filmverk tillämpas vad som föreskrivs i 40 §.

45 §

Utövande konstnär

Ett framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk eller ett uttryck av folklöre får inte utan den utövande konstnärens samtycke

1) tas upp på en anordning genom vilken framförandet kan återges,

2) göras tillgängligt för allmänheten genom radio eller television eller genom direkt överföring.

Ett framförande enligt 1 mom. som har tagits upp på en anordning som avses i 46 eller 46 a § får inte utan den utövande konstnärens samtycke förrän 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum

Gällande lydelse

- 1) överföras till en anordning genom vilken det kan återges,
- 2) framföras offentligt för en vid framförandet närvarande publik,
- 3) överföras till allmänheten på trådbunden eller trådlös väg, vilket även omfattar överföring på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till det från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,
- 4) spridas till allmänheten.

Ett framförande enligt 1 mom. som har tagits upp på en anordning som avses i 46 a § får inte utan den utövande konstnärens samtycke förrän 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum

- 1) överföras till en anordning genom vilken det kan återges,
- 2) överföras till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till det från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,
- 3) spridas till allmänheten.

Om ett i 2 mom. avsett upptaget framförande ges ut eller lagligen görs tillgängligt för allmänheten på annat sätt än genom spridning av exemplar av upptagningen innan 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum, gäller det i nämnda moment föreskrivna skyddet till utgången av det sjuttionde året efter det år då det upptagna framförandet första gången gavs ut eller gjordes tillgängligt för allmänheten på det nämnda sättet.

Om ett i 3 mom. avsett upptaget framförande ges ut eller lagligen görs tillgängligt för allmänheten på annat sätt än genom spridning av exemplar av upptagningen innan 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum, gäller det i nämnda moment föreskrivna skyddet till utgången av det femtionde året efter det år då det upptagna framförandet första gången gavs ut eller gjordes tillgängligt för allmänheten på det nämnda sättet.

Överlåtelse av rätt till inspelning av ett framförande på film omfattar rätt att sprida det upptagna framförandet till allmänheten genom uthyrning, om inte något annat har avtalats.

På förfarande som enligt 1—5 mom. kräver den utövande konstnärens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 3, 6—9, 11 och 11 a §, 12 §

Föreslagen lydelse

- 1) överföras till en anordning genom vilken det kan återges,
- 2) framföras offentligt för en vid framförandet närvarande publik,
- 3) överföras till allmänheten på trådbunden eller trådlös väg, vilket även omfattar överföring på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till det från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,
- 4) spridas till allmänheten.

Om ett upptaget framförande ges ut eller lagligen görs tillgängligt för allmänheten på annat sätt än genom spridning av exemplar av upptagningen och innan 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum, gäller det i 2 mom. föreskrivna skyddet i fråga om ljudupptagningar tills 70 år har förflutit och i fråga om bildupptagningar tills 50 år har förflutit från det år då det upptagna framförandet första gången gavs ut eller gjordes tillgängligt för allmänheten på det nämnda sättet.

Överlåtelse av rätt till inspelning av ett framförande på film omfattar rätt att sprida det upptagna framförandet till allmänheten genom uthyrning, om inte något annat har avtalats.

På förfarande som enligt 1—3 mom. kräver den utövande konstnärens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 3, 6—9, 11 och 11 a §, 12 §

Gällande lydelse

1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 17 § 2 och 4 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22 och 25 b—25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 h, 25 i, 25 l, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 28, 29, 29 a, 41 och 42 §.

46 §

Producent av ljudupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16, 16 a—16 e och 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §

46 a §

Producent av bildupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2 och 3 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

47 §

Användning av ljudupptagningar och av musikupptagningar med visuella element

Utan hinder av 45 § 2 och 4 mom. och 46 § 1 och 2 mom. får ett i 45 § avsett framförande som tagits upp på en anordning som avses i

Föreslagen lydelse

1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 17 § 2 och 4 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 23 a och 25 b—25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 h, 25 i, 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 28, 28 a, 29, 29 a, 30, 30 a, 30 b, 41 och 42 §.

46 §

Producent av ljudupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h och 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

46 a §

Producent av bildupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2 och 3 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

47 §

Användning av ljudupptagningar och av musikupptagningar med visuella element

Trots 45 § 2 och 3 mom. och 46 § 1 och 2 mom. får ett i 45 § avsett framförande som tagits upp på en anordning som avses i 46 § och

Gällande lydelse

46 § och en anordning enligt 46 § som utgetts i kommersiellt syfte och varav exemplar har spritts eller som överförts till allmänheten användas

1) direkt eller indirekt vid ett offentligt framförande,

2) vid ursprunglig överföring till allmänheten på annat sätt än så att enskilda kan få tillgång till det upptagna framförandet eller materialet från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,

3) för samtidig och oförändrad vidareändning av en radio- eller televisionsutsändning som är avsedd att mottas av allmänheten.

I de fall som avses i 1—3 mom. skall på motsvarande sätt tillämpas 21, 22 och 25 b §, 27 § 1 och 2 mom. och 29 § samt i fråga om utövande konstnärers rätt även 11 § 2 mom. samt 28, 41 och 42 §.

48 §

Radio- och televisionsföretag

På fall som avses i 1 och 2 mom. tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2 och 3 mom., 6—8 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13 a § 2 mom., 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16, 16 a—16 e och 17 a §, 17 b § 1—4 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1 mom., 21, 22, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 26 §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §. På vidareändningar via kabel tillämpas dessutom på motsvarande sätt 25 h § 1 mom. och 25 i § 1 mom., *utom när utsändningen har sitt ursprung i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, varvid i stället för nämnda bestämmelser på motsvarande sätt ska tillämpas 25 h § 3 mom.*

49 §

Framställare av kataloger och databaser

Föreslagen lydelse

en anordning enligt 46 § som utgetts i kommersiellt syfte och varav exemplar har spritts eller som överförts till allmänheten användas

1) direkt eller indirekt vid ett offentligt framförande,

2) vid ursprunglig överföring till allmänheten på annat sätt än så att enskilda kan få tillgång till det upptagna framförandet eller materialet från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,

3) för samtidig och oförändrad vidareändning av en radio- eller televisionsutsändning som är avsedd att mottas av allmänheten.

I de fall som avses i 1—3 mom. ska på motsvarande sätt tillämpas 21, 22, 23 a och 25 b §, 27 § 1 och 2 mom. och 29 § samt i fråga om utövande konstnärers rätt även 11 § 2 mom. samt 28, 41 och 42 §.

48 §

Radio- och televisionsföretag

På fall som avses i 1 och 2 mom. tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2 och 3 mom., 6—8 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h och 17 a §, 17 b § 1—4 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1 mom., 21, 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 h § 3 mom., 26 §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §. På vidareändningar via kabel tillämpas dessutom på motsvarande sätt 25 i § 1 mom.

49 §

Framställare av kataloger och databaser

Gällande lydelse

På arbeten som avses i 1 mom. tillämpas 2 § 2—4 mom., 7—9 §, 11 § 2—5 mom., 12 § 1, 2 och 4 mom., 13 och 13 a §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16, 16 a—16 e, 17, 17 a—17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 25 b—25 d och 25 f—25 i §, 25 j § 4 och 5 mom. samt 25 l, 26 och 27—29 §. Om ett sådant arbete eller en del av det är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

49 a §

Fotograf

På fotografier som avses i denna paragraf tillämpas 2 § 2—4 mom., 3 § 1 och 2 mom., 7—9, 11 och 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13 och 13 a §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 15, 16 och 16 a—16 e §, 17 § 1 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c, 17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 20, 22 och 25 §, 25 a § 1 och 2 mom. samt 25 b, 25 d, 25 f—25 i, 25 l, 26, 26 a, 26 b, 27—29, 39, 40, 40 c, 41 och 42 §. Om ett fotografi är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

50 §

Pressmeddelanden

Pressmeddelande, som enligt avtal tillhandahålles av utländsk nyhetsbyrå eller korrespondent i utlandet, må ej utan mottagarens tillstånd göras tillgängligt för allmänheten genom press eller radio innan tolv timmar förflutit efter offentliggörandet i Finland.

Föreslagen lydelse

På arbeten som avses i 1 mom. tillämpas 2 § 2—4 mom., 7—9 §, 11 § 2—5 mom., 12 § 1, 2 och 4 mom., 13, 13 a och 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h, 17, 17 a—17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 23, 25 b—25 d och 25 f—25 i §, 25 j § 4 och 5 mom. samt 25 l, 26, 27 och 28 §. Om ett sådant arbete eller en del av det är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

49 a §

Fotograf

På fotografier som avses i denna paragraf tillämpas 2 § 2—4 mom., 3 § 1 och 2 mom., 7—9, 11 och 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13, 13 a och 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 17 § 1 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c, 17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 20, 22, 23 a och 25 §, 25 a § 1 och 2 mom. samt 25 b, 25 d, 25 f—25 i, 25 l, 25 n, 26, 26 a, 26 b, 27—29, 39, 40, 40 c, 41 och 42 §. Om ett fotografi är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte fotografier av bildkonstverk vars skyddstid har löpt ut.

50 §

Förläggare av presspublikation

Förläggaren av en presspublikation har uteslutande rätt att förfoga över sin publikation genom att framställa exemplar av den och överföra den till allmänheten i förvärvssyfte på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till den från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Den rätt som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på

1) enskilda användares privata användning av presspublikationer eller användning som inte är kommersiell,

2) hyperlänkar,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3) enskilda ord i, eller mycket korta utdrag ur, en presspublikation.

Med presspublikation avses i 1 mom. en samling av i huvudsak litterära verk av journalistiskt slag som inte publiceras för vetenskapliga eller akademiska ändamål och som

1) utgör ett enskilt nummer av en presspublikation som utges periodisk eller uppdateras regelbundet under samma titel,

2) har till syfte att informera allmänheten om nyheter eller andra teman, och

3) har förmedlats till allmänheten i ett valbart medium på initiativ av en förläggare och under dennes redaktionella ansvar och kontroll.

När ett verk ingår i en presspublikation med stöd av en licens som inte är exklusiv, kan rätten enligt 1 mom. inte åberopas för att förbjuda att verket används av en användare med tillstånd. Rätten enligt 1 mom. kan inte heller åberopas för att förbjuda användningen av verk vars skyddstid har löpt ut.

Den rätt som föreskrivs i 1 mom. gäller tills två år har förflutit från utgången av det år då presspublikationen publicerades.

Vad som föreskrivs i denna paragraf påverkar inte den rätt som upphovsmannen enligt denna lag har till ett verk som ingår i en presspublikation.

Upphovsmannen till ett verk som ingår i en presspublikation har rätt till en lämplig andel av de inkomster som förläggaren får för utövande av den rätt som avses i 1 mom.

Bestämmelserna i 11, 11 a, 13 b, 16, 16 f—16 j, 17 a—17 d, 22, 23, 23 a och 25 c § tillämpas på den rätt som avses i 1 mom. Vad som i 25 n § föreskrivs om avtalslicens tillämpas på den rätt som en förläggare av presspublikationer har enligt 1 mom.

50 c §

Användning av verk som skyddats med tekniska åtgärder

Den som lagligen innehar eller har tillgång till ett med effektiva tekniska åtgärder skyddat verk och som med stöd av 14 § 3 mom., 15, 16, 16 a—16 c, 17 eller 17 a—17 d §, 25 d § 2 mom. eller 25 f § 2 mom. har rätt att använda

50 c §

Användning av verk som skyddats med tekniska åtgärder

Den som lagligen innehar eller har tillgång till ett med effektiva tekniska åtgärder skyddat verk och som med stöd av 13 b §, 14 § 3 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 c, 16 g, 16 h, 17 eller 17 a—17 d §, 25 d § 2 mom. eller 25 f § 2

Gällande lydelse

verket ska ha möjlighet att använda verket till den del det är behövt för utnyttjandet av den inskränkning av upphovsrätten som föreskrivs i den bestämmelsen.

Föreslagen lydelse

mom. har rätt att använda verket ska ha möjlighet att använda verket till den del det behövs för utnyttjandet av den inskränkning av upphovsrätten som föreskrivs i den bestämmelsen.

50 f §

Direktinjicering

När ett sändarföretag genom direktinjicering överför sina programbärande signaler till en signaldistributör utan att självt samtidigt sända dessa programbärande signaler direkt till allmänheten, och signaldistributören överför dessa programbärande signaler till allmänheten, ska sändarföretaget och signaldistributören anses delta i överföringen till allmänheten av skyddade verk och av objekt som är skyddade enligt 45, 46, 46 a och 49 a § och som ingår i en och samma utsändning.

54 §

Skiljeförfarande

Vid meningsskiljaktigheter avgörs saken genom skiljeförfarande när det är fråga om

5) beviljande av i 26 § avsett tillstånd för samtidig och oförändrad vidaresändning *via kabel* av radio- eller televisionsutsändning med stöd av 25 h § 2 mom. eller 48 § 1 mom. och villkoren för detta, om *utsändningen har sitt ursprung i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet*; tillstånd kan beviljas, om sändarföretaget utan grundad anledning förbjuder vidaresändning *via kabel* eller ställer oskäliga villkor för sändandet,

Tillstånd med stöd av denna paragraf har samma verkan som beviljande av i 26 § avsett tillstånd i enlighet med 13 §, 14 § 1 mom., 25 h § 1 eller 2 mom. eller 48 § 1 mom.

54 §

Skiljeförfarande

Vid meningsskiljaktighet avgörs saken genom skiljeförfarande när det är frågan om

5) beviljande av i 26 § avsett tillstånd för samtidig och oförändrad vidaresändning av radio- eller televisionsutsändning *i enlighet med 25 h § 1 mom. samt villkoren för detta eller om beviljande av tillstånd med stöd av 48 § 1 mom. samt villkoren för detta*; tillstånd kan beviljas om *avtalslicensorganisationen eller sändarföretaget eller bägge* utan grundad anledning förbjuder vidaresändning eller *ställer* oskäliga villkor för sändandet,

Tillstånd med stöd av denna paragraf har samma verkan som beviljande av i 26 § avsett tillstånd i enlighet med 13 §, 14 § 1 mom., 25 h § 1 mom. eller 48 § 1 mom.

Gällande lydelse

54 a §

Undervisning i förvärvssyfte

Vad i denna lag är stadgat om undervisningsverksamhet tillämpas inte på undervisningsverksamhet som utövas i förvärvssyfte.

Föreslagen lydelse

54 a §

Undervisningsverksamhet i förvärvssyfte

Vad som i 14 § 2 och 3 mom., 14 a § 1 mom. och 21 § 1 mom. föreskrivs om undervisning och undervisningsverksamhet, tillämpas inte på *undervisning eller* undervisningsverksamhet som utövas i förvärvssyfte.

6 a kap

Onlinetjänster för delning av innehåll

55 a §

Definition

Med tjänsteleverantör avses i detta kapitel en onlineleverantör av delningstjänster för innehåll som tillhandahåller en av informationssamhällets tjänster som har som huvudsyfte eller ett av sina huvudsyften att lagra och ge allmänheten tillgång till en stor mängd skyddade verk som lagrats i tjänsten av dess användare, och som tjänsteleverantören ordnar och marknadsför i vinstsyfte.

55 b §

Rättsliga utgångspunkter

Om verk lagras i en tjänsteleverantörs tjänst, överför tjänsteleverantören dem till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Tjänsteleverantören ska erhålla upphovsmännens tillstånd för användning enligt 1 mom. Om tillstånd inte har erhållits eller beviljats, tillämpas 55 c § 1 mom.

Om tjänsteleverantören har erhållit upphovsmännens tillstånd, inbegriper tillståndet även tjänsteanvändarnas åtgärder när dessa lagrar verk för överföring till allmänheten. Bestämmelserna i detta moment tillämpas dock inte när användaren av tjänsten agerar i förvärvssyfte eller när användarens verksamhet ger honom eller henne betydande inkomster.

55 c §

Tjänsteleverantörens ansvar och ansvarsfrihet

Om tjänsteleverantören inte har upphovsmännens tillstånd att använda verk, är tjänsteleverantören ansvarig för överföring av skyddade verk till allmänheten. Tjänsteleverantören befrias från detta ansvar om leverantören kan visa att den

1) har gjort vad den har kunnat för att er-hålla ett tillstånd,

2) i enlighet med höga branschstandarder för god yrkessed har gjort vad den har kunnat för att säkerställa att verk för vilka upphovsmannen har försett tjänsteleverantören med relevant och nödvändig information inte är tillgängliga för allmänheten, och

3) efter att ha mottagit en tillräckligt välgrundad underrättelse från upphovsmannen har agerat utan dröjsmål för att omöjliggöra åtkomst till det verk som underrättelsen gäller eller avlägsna det från sina webbplatser, och har gjort vad den har kunnat i enlighet med 2 punkten för att motverka framtida lagring av verket i tjänsten.

Vid bedömningen av om tjänsteleverantören har agerat på det sätt som avses i 1 mom., ska enligt proportionalitetsprincipen beaktas åtminstone

1) typen av tjänst som tjänsteleverantören tillhandahåller, dess publik och omfattning samt vilken typ av verk som har lagrats i tjänsten av användarna, och

2) tillgången till lämpliga och effektiva medel för att omöjliggöra åtkomst till verk och tjänsteleverantörens kostnad för dessa.

Om en tjänsteleverantören omöjliggör åtkomst till ett verk i enlighet med 1 mom. 2 punkten eller avlägsnar verket i enlighet med 3 punkten, ska tjänsteleverantören utan dröjsmål underrätta tjänsteanvändaren om detta.

55 d §

Tillämpning på vissa tjänsteleverantörers verksamhet

Vad som föreskrivs om tjänsteleverantörens skyldigheter i 55 c § 1 mom. 2 punkten och beträffande framtida lagring av verk i 3 punkten i det momentet, tillämpas inte om tjänsteleverantörens tjänster har varit tillgängliga för allmänheten i mindre än tre år och tjänsteleverantören har en årsomsättning på mindre än 10 miljoner euro. Om tjänsteleverantörens tjänster har ett månatligt genomsnitt på över fem miljoner unika besökare, tillämpas dock också 55 c § 1 mom. 2 och 3 punkten i sin helhet.

55 e §

Laglig användning av verk i tjänsten

Sådan verksamhet som utövas av tjänsteleverantören och upphovsmannen och som avses i 55 c § 1 mom. får inte leda till att åtkomsten omöjliggörs till sådana skyddade verk som en användare av tjänsten lagrat i tjänsten och vars användning inte kränker upphovsrätten. Till dessa hör skyddade verk som används med stöd av en bestämmelse i denna lag om inskränkning av upphovsrätten.

Tjänsteleverantören ska i sina villkor informera tjänsteanvändarna om att de kan använda verk med stöd av bestämmelserna om inskränkning av upphovsrätten i denna lag.

55 f §

Åtgärder för att säkerställa laglig användning

Tjänsteleverantören ska ha rutiner och förfaranden för att säkerställa att dennes åtgärder enligt 55 c § 1 mom. inte förhindrar laglig användning av verk på det sätt som avses i 55 e §.

Tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel får inte leda till allmän övervakning av onlineinnehåll.

55 g §

Tjänsteleverantörens skyldighet att ge information

Tjänsteleverantören ska på begäran av upphovsmannen förse denne med adekvat information om förfarandena med avseende på den verksamhet som avses i 55 c § 1 mom. och om hur dessa förfaranden fungerar. När avtal om beviljande av användningstillstånd har ingåtts mellan tjänsteleverantören och upphovsmannen, ska tjänsteleverantören på upphovsmannens begäran ge denne information om användningen av verk som omfattas av avtalen.

55 h §

Mekanism för klagomål och prövning

Tjänsteleverantörer ska införa en effektiv och snabb mekanism för klagomål och prövning som användarna av tjänsten kan tillämpa vid meningsskiljaktigheter som gäller omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av verk som användarna har lagrat i tjänsten.

När en användare av tjänsten med hjälp av den mekanism som avses i 1 mom. har lämnat in klagomål hos tjänsteleverantören över att åtkomst till ett skyddat verk har omöjliggjorts i enlighet med 55 c § 1 mom. 2 punkten eller över att verket avlägsnats i enlighet med 3 punkten i det momentet, ska upphovsmannen ges möjlighet att bli hörd och på behörigt sätt motivera sin ståndpunkt med anledning av användarens klagomål. En användares klagomål ska behandlas utan otillbörligt dröjsmål, och ett beslut om att omöjliggöra åtkomst till eller avlägsna ett skyddat verk som lagrats i tjänsten ska vara föremål för mänsklig granskning.

Om de motiveringar som upphovsmannen framfört inte är relevanta, ska det skyddade verket återbördas till tjänsten. Ett beslut om att verket inte ska återbördas till tjänsten ska vara föremål för mänsklig granskning.

Alternativt förfarande för att lösa meningsskiljaktigheter

Användaren av tjänsten och upphovsmannen har efter ett avgörande enligt 55 h § tillgång till ett alternativt förfarande för att i enskilda fall få en rekommendation till avgörande i fråga om meningsskiljaktigheter som gäller omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av verk som användaren har lagrat i tjänsten eller återbördande av verk till tjänsten. Förfarandet är avgiftsfritt och frivilligt för parterna och de rekommendationer som ges i förfarandet är inte bindande för parterna.

Undervisnings- och kulturministeriet utövar tillsyn över att förfarandet fungerar och för en förteckning över tillgängliga ojäviga och opartiska upphovsrättsakkunniga som anlitas för förfarandet. Undervisnings- och kulturministeriet utnämner de sakkunniga för en viss tid på tre år åt gången. Undervisnings- och kulturministeriet tar emot fall som avses i 1 mom. för behandling och delar ut dem för avgörande till de sakkunniga som finns i förteckningen med hjälp av ett elektroniskt system.

Efter att ha fått en parts begäran om översyn av det avgörande som tjänsteleverantören har fattat i enlighet med 55 h § och motiveringarna till begäran ska den sakkunnige bereda motparten tillfälle att bli hörd. Den sakkunnige ska behandla ärendet opartiskt och skyndsamt.

Om parterna inte kommer överens om saken, ska den sakkunnige ge sin bedömning och rekommendation till avgörande om huruvida åtkomsten till ett verk som användaren lagrat i tjänsten ska omöjliggöras, verket avlägsnas eller verket återbördas till tjänsten. Den sakkunnige ska via det elektroniska systemet lämna en rekommendation till avgörande till undervisnings- och kulturministeriet, tjänsteanvändaren, upphovsmannen och tjänsteleverantören.

Kostnaderna för förfarandet enligt denna paragraf finansieras med statsmedel, med un-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

dantag för parternas egna kostnader för deltagande i förfarandet. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om grunderna för och beloppet av arvoden till de sakkunniga.

Närmare bestämmelser om det alternativa förfarandet och om utnämmandet av sakkunniga som deltar i förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 j §

Rätt till skäligt vederlag

Tjänsteleverantören och användaren av tjänsten har rätt till skäligt vederlag av upphovsmannen för ogrundat omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av ett verk från tjänsten utan en i denna lag angiven grund.

Det skäliga vederlag som avses i denna paragraf ska stå i rätt proportion till förfarandets klandervärdhet och konsekvenser.

55 k §

Rätt att föra ärende till domstol för avgörande

Upphovsmannen har rätt att föra ett ärende som gäller olovlig användning av ett skyddat verk enligt detta kapitel och skyldigheten att informera enligt 55 g § till domstol för avgörande och väcka talan mot tjänsteleverantören.

Användaren av tjänsten har rätt att väcka talan mot upphovsmannen för att fastställa att användaren har rätt att använda ett skyddat verk med stöd av en inskränkning av upphovsrätten enligt denna lag eller ett avtal som ingåtts med upphovsmannen. Användaren av tjänsten har dessutom rätt att väcka talan mot tjänsteleverantören för att förplikta denne att göra det material som användaren lagrat i tjänsten tillgängligt för allmänheten.

Användaren av tjänsten och tjänsteleverantören har rätt att väcka talan mot upphovsmannen för skada som orsakats av en ogrundad begäran om omöjliggörande av åtkomst till ett skyddat verk eller om avlägsnande av verket.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

55 l §

Bestämmelsernas bindande natur

Avvikelse från bestämmelserna ovan i detta kapitel om upphovsmannens och tjänsteanvändarens rättigheter eller tjänsteleverantörens skyldigheter får inte göras genom avtal. Ett avtalsvillkor enligt vilket användaren av tjänsten avstår från sin rätt att åberopa en inskränkning i upphovsrätten enligt denna lag är inte bindande för användaren av tjänsten.

55 m §

Tillämpning på vissa närstående rättigheter

Vad som i detta kapitel föreskrivs om verk tillämpas också på objekt som skyddas av närstående rättigheter och som avses i 45, 46, 46 a och 48 §, 49 § 1 mom. 2 punkten och 49 a §.

64 §

Territoriell tillämpning av närstående rättigheter

Vad 50 § stadgar tillämpas på pressmeddelanden som har mottagits i Finland.

64 b §

Tillämpning av bestämmelserna om tekniska åtgärder och elektronisk information om rättighetsförvaltning

Förbudet i 50 a, 50 b och 50 d § tillämpas på ovan i nämnda paragrafer avsett förfarande i Finland.

Bestämmelserna i 50 c § tillämpas på användning av verk i Finland.

64 §

Territoriell tillämpning av närstående rättigheter

Bestämmelserna i 50 § tillämpas på presspublikationer vars förläggare är etablerade i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

64 b §

Överföring till allmänheten av gränsöverskridande tjänster som är anknutna till radio och television

Överföring till allmänheten av gränsöverskridande tjänster som är anknutna till radio- och televisionsprogram på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer, och framställning av behövliga exemplar av verk eller objekt som omfattas av närstående rättigheter och som ingår i de anknutna tjänsterna, anses ske uteslutande i den stat inom

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet där sändarföretaget är etablerat, om det är fråga om radioprogram eller televisionsprogram som är nyhets- eller aktualitetsprogram eller program som sändarföretaget själv har producerat och finansierat.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på televisionsprogram som innehåller idrottsevenemang eller på verk som ingår i dem.

Om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning utgör bestämmelserna i 1 mom. inget hinder för ingåendet av sådana avtal som begränsar territoriellt utnyttjande av rättigheter.

64 c §

Territoriell tillämpning av bestämmelserna om användning i undervisningssyfte

Användning av ett verk i undervisningsverksamhet i enlighet med 13 §, 14 § 1 mom. och 14 a § så att verket har gjorts tillgängligt för användning i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, anses äga rum i Finland och på sådan användning tillämpas de nämnda bestämmelserna.

64 d §

Territoriell tillämpning av bestämmelserna om användning av utgångna verk

Vad som i 16 g § föreskrivs om licens som enligt nämnda paragraf beviljats för användning av utgångna verk i sådana inrättningar i Finland som avses i den paragrafen, tillämpas på användning i kulturarvsinstitutioner enligt samma villkor också i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

En i 16 h § avsedd i Finland etablerad inrättnings användning av utgångna verk enligt den nämnda paragrafen anses äga rum i Finland.

64 e §

Utgångna verk som har sitt ursprung i stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Bestämmelserna i 16 g och 16 h § tillämpas inte på utgångna verk, om det sedan en rimlig ansträngning har gjorts finns belägg för att det är fråga om

1) filmverk vars producent har sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller sin vanliga vistelseort i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2) andra verk än filmverk som första gången har givits ut i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller, om de inte har givits ut, första gången har utsänts i radio eller television i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3) ett verk som skapats av en medborgare i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och i fråga om vilket en stat enligt 1 eller 2 punkten inte har kunnat fastställas genom en rimlig ansträngning.

64 f §

Tillämpning av bestämmelserna om tekniska åtgärder och elektronisk information om rättighetsförvaltning

Förbudena i 50 a, 50 b och 50 d § tillämpas på sådana förfaranden i Finland som avses i de nämnda paragraferna.

Bestämmelserna i 50 c § tillämpas på användning av verk i Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 50 § tillämpas inte på presspublikationer som har publicerats före den 6 juni 2019.

På åtgärder som vidtagits, rättigheter som förvärvats och avtal som ingåtts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

1.

Lag

om ändring av upphovsrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i upphovsrättslagen (404/1961) 11 § 5 mom., 14 § 1 mom., 16 d § 1 mom., 19 a §, 21 § 3 mom., 25 h §, 26 §, 27 § 3 mom., 29 § 2 mom., 45 §, 46 § 3 mom., 46 a § 3 mom., 47 § 1 och 4 mom., 48 § 4 mom., 49 § 3 mom., 49 a § 3 mom., 50 §, 50 c § 1 mom., 54 § 1 mom. 5 punkten och 54 § 4 mom., 54 a §, 64 § 9 mom. och 64 b §,

av dem 11 § 5 mom., 14 § 1 mom., 16 d § 1 mom., 21 § 3 mom., 47 § 1 och 4 mom., 54 § 1 mom. 5 punkten och 54 § 4 mom. sådana de lyder i lag 821/2005, 19 a § sådan den lyder i lag 972/2016, 25 h § sådan den lyder i lagarna 446/1995, 821/2005 och 607/2015, 26 §, 29 § 2 mom. och 46 a § 3 mom. sådana de lyder i lag 607/2015, 27 § 3 mom. sådant det lyder i lag 418/1993, 50 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 607/2015, 45 § sådan den lyder i lagarna 821/2005, 763/2013, 607/2015 och 849/2018, 46 § 3 mom., 48 § 4 mom., 49 § 3 mom., 49 a § 3 mom. och 50 c § 1 mom. sådana de lyder i lag 849/2018, 54 a § sådan den lyder i lagarna 897/1980 och 607/2015, 64 § 9 mom. sådant det lyder i lag 446/1995 samt 64 b § sådan den lyder i lagarna 821/2005 och 607/2015, samt

fogas till lagen nya 13 b, 14 a, 16 g—16 j, 23 a, 25 m, 25 n, 28 a, 30 a, 30 b och 50 f §, till 49 a §, sådan den lyder i lagarna 446/1995, 821/2005, 607/2015 och 849/2018, ett nytt 4 mom. samt till lagen ett nytt 6 a kap. och nya 64 c—64 f § som följer:

Ursprunglig lydelse

11 §

Allmänna bestämmelser

Med stöd av detta kapitelns bestämmelser om inskränkning av upphovsrätten får exemplar inte framställas av sådana exemplar av verk som framställts eller tillgängliggjorts för allmänheten i strid med 2 § eller till vars skydd utförda tekniska åtgärder kringgått i strid med 50 a § 1 mom. Bestämmelserna i detta moment gäller dock inte användning av verk med stöd av 11 a, 16, 16 a—16 c, 16 h eller 22 § eller 25 d § 2 eller 5 mom.

13 b §

Framställning av exemplar av verk för text- och datautvinning

Den som har laglig tillgång till ett verk får framställa exemplar av det för att användas för text- och datautvinning och bevara exempla-

Föreslagen lydelse

11 §

Allmänna bestämmelser

Med stöd av detta kapitelns bestämmelser om inskränkning av upphovsrätten får exemplar inte framställas av sådana exemplar av verk som framställts eller tillgängliggjorts för allmänheten i strid med 2 § eller till vars skydd utförda tekniska åtgärder kringgått i strid med 50 a § 1 mom. Bestämmelserna i detta moment gäller dock inte användning av verk med stöd av 11 a, 16, 16 a—16 c, 16 h eller 22 § eller 25 d § 2 eller 5 mom.

13 b §

Framställning av exemplar av verk för text- och datautvinning

Den som har laglig tillgång till ett verk får framställa exemplar av det för att användas för text- och datautvinning och bevara exempla-

Ursprunglig lydelse

ren endast för ändamålet i fråga, om inte upphovsmannen på behörigt sätt har förbehållit sig denna rätt.

Forskningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner som har laglig tillgång till ett verk får framställa exemplar av det för text- och datautvinning inom vetenskaplig forskning och bevara dem för att senare verifiera forskningen, förutsatt att exemplaren är tillgängliga endast för dem som har rätt till dem. Avvikelse från bestämmelserna ovan i detta moment får inte göras genom avtal.

14 §

Användning av verk inom undervisning och vetenskaplig forskning

Med stöd av avtalslicens får ett offentliggjort verk göras tillgängligt för allmänheten och av verket framställas exemplar för undervisningsverksamhet eller vetenskaplig forskning på annat sätt än genom utsändning i radio eller television på det sätt som föreskrivs i 26 §. Bestämmelserna i detta moment gäller inte framställning av exemplar av verk genom fotokopiering eller liknande förfarande.

14 a §

Användning av verk i illustrativt syfte inom undervisning

Om sådana i 13 eller 14 § 1 mom. avsedda avtalslicenser eller andra användningstillstånd som omfattar användning av verk som behövs i undervisningsverksamhet inte alls finns till buds, eller inte är lättillgängliga, får i undervisningsverksamhet ett offentliggjort verk göras tillgängligt för allmänheten och av verket framställas exemplar i illustrativt syfte inom undervisningen, förutsatt att användningen av verket äger rum vid ett tillfälle som riktar sig till en viss begränsad personkrets eller i en säker elektronisk miljö. *Bestämmelserna i detta moment gäller inte notblad eller verk som är avsedda för utbildningsmarknaden.*

Föreslagen lydelse

ren endast för ändamålet i fråga, om inte upphovsmannen *uttryckligen och på ett behörigt sätt* har förbehållit sig denna rätt.

Forskningsorganisationer och kulturarvsinstitutioner som har laglig tillgång till ett verk får framställa exemplar av det för text- och datautvinning inom vetenskaplig forskning och bevara dem för *vetenskapligt forskningsändamål, inbegripet för verifiering av forskningsresultat*, förutsatt att exemplaren är tillgängliga endast för dem som har rätt till dem. Avvikelse från bestämmelserna ovan i detta moment får inte göras genom avtal *eller förhindras genom tekniska medel*.

14 §

Användning av verk inom undervisning och vetenskaplig forskning

Med stöd av avtalslicens får ett offentliggjort verk göras tillgängligt för allmänheten och av verket framställas exemplar för undervisningsverksamhet eller vetenskaplig forskning på annat sätt än genom utsändning i radio eller television på det sätt som föreskrivs i 26 §. Bestämmelserna i detta moment gäller inte framställning av exemplar av verk genom fotokopiering eller liknande förfarande.

14 a §

Användning av verk i illustrativt syfte inom undervisning

Om sådana i 13 eller 14 § 1 mom. avsedda avtalslicenser eller andra användningstillstånd som omfattar användning av verk som behövs i undervisningsverksamhet inte alls finns till buds, eller inte är lättillgängliga, får i undervisningsverksamhet ett offentliggjort verk göras tillgängligt för allmänheten och av verket framställas exemplar i illustrativt syfte inom undervisningen, förutsatt att användningen av verket äger rum vid ett tillfälle som riktar sig till en viss begränsad personkrets eller i en säker elektronisk miljö.

Ursprunglig lydelse

Upphovsmannen har rätt till ersättning för användning enligt detta moment. Ersättningen ska betalas på det sätt som föreskrivs i 19 a §.

Avvikelse från bestämmelserna i denna paragraf om tillgängliggörande av verk för allmänheten och framställning av exemplar får inte göras genom avtal.

16 d §

Användning av verk i arkiv, bibliotek och museer med stöd av avtalslicens

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 §

1) framställa exemplar av verk i deras samlingar i andra än i 16, 16 a—16 c, 16 g och 16 h § avsedda fall,

2) överföra verk i deras samlingar till allmänheten i andra än i 16 a—16 c, 16 g och 16 h § avsedda fall.

Föreslagen lydelse

Avvikelse från bestämmelserna i denna paragraf om tillgängliggörande av verk för allmänheten och framställning av exemplar får inte göras genom avtal.

16 d §

Användning av verk i arkiv, bibliotek och museer med stöd av avtalslicens

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 §

1) framställa exemplar av verk i deras samlingar i andra än i 16, 16 a—16 c, 16 g och 16 h § avsedda fall,

2) överföra verk i deras samlingar till allmänheten i andra än i 16 a—16 c, 16 g och 16 h § avsedda fall.

16 g §

Användning av utgångna verk med stöd av avtalslicens

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får, om syftet inte är att få direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell vinning, med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § använda ett utgången verk som finns i deras egna samlingar genom att framställa exemplar av det, sprida exemplar av verket och överföra verket till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Med stöd av den licens som avses i 1 mom. får även exemplar av verk som framställts med stöd av 16 § användas för i 1 mom. avsedda ändamål.

På verk som aldrig har varit kommersiellt tillgängliga tillämpas 1 mom. endast om det har förflutit fem år från det år då verket togs

16 g §

Användning av utgångna verk med stöd av avtalslicens

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får, om syftet inte är att få direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell vinning, med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § använda ett utgången verk som finns i deras egna samlingar genom att framställa exemplar av det, sprida exemplar av verket och överföra verket till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Med stöd av den licens som avses i 1 mom. får även exemplar av verk som framställts med stöd av 16 § användas för i 1 mom. avsedda ändamål.

På verk som aldrig har varit kommersiellt tillgängliga tillämpas 1 mom. endast om det har förflutit fem år från det år då verket togs

Ursprunglig lydelse

in i samlingen vid en inrättning som avses i det momentet.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte verk vars upphovsman har förbjudit framställning av exemplar och tillgängliggörande för allmänheten.

16 h §

Användning av utgångna verk med stöd av inskränkningar av upphovsrätten i vissa situationer

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får, om en licens enligt 16 g § 1 mom. inte finns tillgänglig och om syftet inte är att få direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell vinning, använda ett utgången verk som finns i deras egna samlingar genom att framställa exemplar av verket, sprida exemplar av det och överföra verket till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Förutsättningen för användning enligt 1 mom. är att det kan antas att verket är ett utgången verk. Användning förutsätter dessutom att förfarandet enligt 16 j § har följts och att det innan användningen sker har vidtagits eventuella ytterligare åtgärder för att öka upphovsmännens medvetenhet om användning som sker med stöd av en inskränkning av upphovsrätten.

Dator- eller videospel får i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. användas när sju år har förflutit från det år då spelet gavs ut.

På verk som aldrig har varit kommersiellt tillgängliga tillämpas 1 mom. endast om det har förflutit fem år från det år då verket togs in i inrättningens samling. Om det bara finns ett enda exemplar av ett verk tillämpas 1 mom. först efter det år då upphovsmannen dog.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte om upphovsmannen har förbjudit framställning av exemplar och tillgängliggörande för allmänheten.

Föreslagen lydelse

in i samlingen vid en inrättning som avses i det momentet.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte verk vars upphovsman har förbjudit framställning av exemplar och tillgängliggörande för allmänheten.

16 h §

Användning av utgångna verk med stöd av inskränkningar av upphovsrätten i vissa situationer

De arkiv samt för allmänheten öppna bibliotek och museer som anges genom förordning av statsrådet får, om en licens enligt 16 g § 1 mom. inte finns tillgänglig och om syftet inte är att få direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell vinning, använda ett utgången verk som finns i deras egna samlingar genom att framställa exemplar av verket, sprida exemplar av det och överföra verket till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till verket från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Förutsättningen för användning enligt 1 mom. är att det kan antas att verket är ett utgången verk. Användning förutsätter dessutom att förfarandet enligt 16 j § har följts och att det innan användningen sker har vidtagits eventuella ytterligare åtgärder för att öka upphovsmännens medvetenhet om användning som sker med stöd av en inskränkning av upphovsrätten.

Dator- eller videospel får i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. användas när sju år har förflutit från det år då spelet gavs ut.

På verk som aldrig har varit kommersiellt tillgängliga tillämpas 1 mom. endast om det har förflutit fem år från det år då verket togs in i inrättningens samling. Om det bara finns ett enda exemplar av ett verk tillämpas 1 mom. först efter det år då upphovsmannen dog.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte om upphovsmannen har förbjudit framställning av exemplar och tillgängliggörande för allmänheten.

Ursprunglig lydelse

16 i §

Användning av förbuds rätt

Upphovsmannen ska informera avtalslicensorganisationen eller det arkiv eller det för allmänheten öppna bibliotek eller museum som använder verket med stöd av 16 g § 1 mom. om ett i 4 mom. i den paragrafen avsett förbud.

Upphovsmannen ska informera det arkiv eller det för allmänheten öppna bibliotek eller museum som använder verket med stöd av 16 h § 1 mom. om ett i 5 mom. i den paragrafen avsett förbud.

Förbudet ska specificeras så att det eller de verk som förbudet gäller kan identifieras.

16 j §

Registrering av uppgifter om användning av utgångna verk

Ett arkiv samt ett för allmänheten öppet bibliotek eller museum som anges genom förordning av statsrådet som har för avsikt att i enlighet med 16 g § 1 mom. eller 16 h § 1 mom. använda ett utgången verk ska minst sex månader innan verket används på nämnda sätt till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets register anmäla

1) uppgifter om det verk som användningen gäller,

2) den licens eller den inskränkning i upphovsrätten som nyttjanderätten grundar sig på,

3) möjligheten att använda förbuds rätt i enlighet med 16 g § 4 mom. eller 16 h § 5 mom., och

4) uppgifter om den som beviljar licens och licenstagaren samt om de geografiska områden och användningsändamål som omfattas av licensen.

En avtalslicensorganisation eller en i 1 mom. avsedd inrättning som tar emot ett specificerat förbud enligt 16 i § är skyldig att utan dröjsmål meddela förbudet i Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets register.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska anmälas till det register som förs av Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet

Föreslagen lydelse

16 i §

Användning av förbuds rätt

Upphovsmannen ska informera avtalslicensorganisationen eller det arkiv eller det för allmänheten öppna bibliotek eller museum som använder verket med stöd av 16 g § 1 mom. om ett i 4 mom. i den paragrafen avsett förbud.

Upphovsmannen ska informera det arkiv eller det för allmänheten öppna bibliotek eller museum som använder verket med stöd av 16 h § 1 mom. om ett i 5 mom. i den paragrafen avsett förbud.

Förbudet ska specificeras så att det eller de verk som förbudet gäller kan identifieras.

16 j §

Registrering av uppgifter om användning av utgångna verk

Ett arkiv samt ett för allmänheten öppet bibliotek eller museum som anges genom förordning av statsrådet som har för avsikt att i enlighet med 16 g § 1 mom. eller 16 h § 1 mom. använda ett utgången verk ska minst sex månader innan verket används på nämnda sätt till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets register anmäla

1) uppgifter om det verk som användningen gäller,

2) den licens eller den inskränkning i upphovsrätten som nyttjanderätten grundar sig på,

3) möjligheten att använda förbuds rätt i enlighet med 16 g § 4 mom. eller 16 h § 5 mom., och

4) uppgifter om den som beviljar licens och licenstagaren samt om de geografiska områden och användningsändamål som omfattas av licensen.

En avtalslicensorganisation eller en i 1 mom. avsedd inrättning som tar emot ett specificerat förbud enligt 16 i § är skyldig att utan dröjsmål meddela förbudet i Europeiska unionens immaterialrättsmyndighets register.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska anmälas till det register som förs av Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet

Ursprunglig lydelse

och om de förfaranden som ska iakttas vid anmälandet av uppgifterna får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

19 a §

Organisation som administrerar ersättningar

Ersättning till upphovsmannen, eller till den till vilken upphovsmannen överfört sina rättigheter, för användning av ett verk i illustrativt syfte inom undervisning enligt 14 a § 1 mom. och ersättning till den ursprungliga upphovsmannen för utlåning enligt 19 § 4 mom. betalas genom förmedling av en av undervisnings- och kulturministeriet godkänd kollektiv förvaltningsorganisation som företräder upphovsmän till verk som använts för dessa ändamål. Om representativitet inte kan uppnås för upphovsmännen på något annat sätt, kan flera organisationer godkännas för uppgiften i fråga.

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan en i 1 mom. avsedd organisation för viss tid, högst fem år åt gången. Varje organisation som godkänns ska vara solvent och ha beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser. Organisationen ska årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en utredning om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande. Organisationen eller organisationerna tillsammans ska företräda en betydande del av de upphovsmän till verk inom olika områden vars verk används i enlighet med 14 a § 1 mom. eller med stöd av 19 § 1 mom. till den del det är fråga om utlåning av exemplar av verk till allmänheten. Beslutet om godkännande kan även förenas med villkor som allmänt styr organisationens praktiska verksamhet.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska även om det överklagas iakttas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om organisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga för-

Föreslagen lydelse

och om de förfaranden som ska iakttas vid anmälandet av uppgifterna får utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

19 a §

Organisation som administrerar ersättningar

Ersättning till den ursprungliga upphovsmannen för utlåning enligt 19 § 4 mom. betalas genom förmedling av en av undervisnings- och kulturministeriet godkänd kollektiv förvaltningsorganisation som företräder upphovsmän till verk som använts för *detta* ändamål. Om representativitet inte kan uppnås för upphovsmännen på något annat sätt, kan flera organisationer godkännas för uppgiften i fråga.

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan en i 1 mom. avsedd organisation för viss tid, högst fem år åt gången. Varje organisation som godkänns ska vara solvent och ha beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser. Organisationen ska årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en utredning om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande. Organisationen eller organisationerna tillsammans ska företräda en betydande del av de upphovsmän till verk inom olika områden vars verk används med stöd av 19 § 1 mom. till den del det är fråga om utlåning av exemplar av verk till allmänheten. Beslutet om godkännande kan även förenas med villkor som allmänt styr organisationens praktiska verksamhet.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska även om det överklagas iakttas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om organisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga för-

Ursprunglig lydelse

seelser eller försummelser, och om de anmärkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpta.

21 §

Offentliga framföranden

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller inte sceniska verk eller filmverk. Bestämmelser om offentligt framförande av filmverk i samband med forskning och filmundervisning på högskolenivå finns i 16 c §. På offentligt framförande av filmverk i samband med undervisningsverksamhet tillämpas även bestämmelserna i 14 § 1 mom. och 14 a §.

23 a §

Användning av verk i parodier

Ett verk som har offentliggjorts får i enlighet med god sed användas i parodier, karikatyrer och pastischer.

25 h §

Vidaresändning av radio- och televisionsutsändningar

Verk som ingår i en radio- eller televisionsutsändning får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § utan att utsändningen ändras vidaresändas för att tas emot av allmänheten samtidigt som den ursprungliga utsändningen. Vidaresändningen är oberoende av det sätt på vilket den part som genomför vidare-sändningen erhåller de programbärande signalerna från sändarföretaget för vidaresändningen.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på vidaresändningar av verk som ingår i utsändningar, om deras upphovsmän har överlåtit rättigheterna till vidaresändning av dem till det sändarföretag vars utsändning vidaresändningen gäller.

Föreslagen lydelse

seelser eller försummelser, och om de anmärkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpta.

21 §

Offentliga framföranden

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller inte sceniska verk eller filmverk. Bestämmelser om offentligt framförande av filmverk i samband med forskning och filmundervisning på högskolenivå finns i 16 c §. På offentligt framförande av filmverk i samband med undervisningsverksamhet tillämpas även bestämmelserna i 14 § 1 mom. och 14 a §.

23 a §

Användning av verk i parodier

Ett verk som har offentliggjorts får i enlighet med god sed användas i parodier, karikatyrer och pastischer.

25 h §

Vidaresändning av radio- och televisionsutsändningar

Verk som ingår i en radio- eller televisionsutsändning får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § utan att utsändningen ändras vidaresändas för att tas emot av allmänheten samtidigt som den ursprungliga utsändningen. Vidaresändningen är oberoende av det sätt på vilket den part som genomför vidare-sändningen erhåller de programbärande signalerna från sändarföretaget för vidaresändningen.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på vidaresändningar av verk som ingår i utsändningar, om deras upphovsmän har överlåtit rättigheterna till vidaresändning av dem till det sändarföretag vars utsändning vidaresändningen gäller.

Ursprunglig lydelse

Tillstånd som gäller vidareändning enligt 1 mom. och vidareändning av verk som avses i 2 mom. ska beviljas samtidigt.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas på ursprungliga radio- eller televisionsutsändningar oberoende av vilken stat utsändningen har sitt ursprung i.

25 m §

Utsändning av radio- och televisionsprogram genom direktinjicering

Ett sändarföretag och en signaldistributör får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § sända ut ett verk med en i 50 f § avsedd metod för direktinjicering. Bestämmelserna i denna paragraf gäller dock inte om upphovsmannen har förbjudit utsändning av verket.

25 n §

Användning verk som ingår i en presspublikation

Ett verk som ingår en presspublikation får på det sätt som avses i 50 § 1 mom. användas med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 §.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte verk vars upphovsman har förbjudit framställning av exemplar eller överföring av verket.

26 §

Avtalslicens

Bestämmelserna om avtalslicens i denna lag tillämpas på avtal som ingåtts mellan användaren och en sådan avtalslicensorganisation som undervisnings- och kulturministeriet har godkänt i enlighet med bestämmelserna i 4 mom. i denna paragraf. Den godkända avtalslicensorganisationen anses i fråga om detta avtal ha rätt att företräda också andra upphovsmän inom samma område. En licenstagare som med stöd av nämnda avtal fått en utvidgad kollektiv licens får i enlighet med licensvillkoren använda alla verk av upphovsmän inom detta område.

Föreslagen lydelse

Tillstånd som gäller vidareändning enligt 1 mom. och vidareändning av verk som avses i 2 mom. ska beviljas samtidigt.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas på ursprungliga radio- eller televisionsutsändningar oberoende av vilken stat utsändningen har sitt ursprung i.

25 m §

Utsändning av radio- och televisionsprogram genom direktinjicering

Ett sändarföretag och en signaldistributör får med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 § sända ut ett verk med en i 50 f § avsedd metod för direktinjicering. Bestämmelserna i denna paragraf gäller dock inte om upphovsmannen har förbjudit utsändning av verket.

25 n §

Användning verk som ingår i en presspublikation

Ett verk som ingår en presspublikation får på det sätt som avses i 50 § 1 mom. användas med stöd av avtalslicens så som bestäms i 26 §.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte verk vars upphovsman har förbjudit framställning av exemplar eller överföring av verket.

26 §

Avtalslicens

Bestämmelserna om avtalslicens i denna lag tillämpas på avtal som ingåtts mellan användaren och en sådan avtalslicensorganisation som undervisnings- och kulturministeriet har godkänt i enlighet med bestämmelserna i 4 mom. i denna paragraf. Den godkända avtalslicensorganisationen anses i fråga om detta avtal ha rätt att företräda också andra upphovsmän inom samma område. En licenstagare som med stöd av nämnda avtal fått en utvidgad kollektiv licens får i enlighet med licensvillkoren använda alla verk av upphovsmän inom detta område.

Ursprunglig lydelse

Det som en i 1 mom. avsedd avtalslicensorganisations stämma bestämmer om fördelningen av den ersättning som de upphovsmän som organisationen direkt företräder ska betalas för framställning av exemplar av ett verk eller för tillgängliggörande av ett verk för allmänheten eller om nyttjande av sådan ersättning för ändamål som är gemensamma för upphovsmännen tillämpas också på andra i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område, vilka avtalslicensorganisationen inte direkt företräder.

Om ett i 2 mom. avsett beslut av avtalslicensorganisationen om de allmänna principer som ska iaktas vid fördelningen av ersättningar inte ger de upphovsmän som organisationen direkt företräder rätt till individuell ersättning, har i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område som inte direkt företräds av avtalslicensorganisationen ändå rätt att kräva sådan ersättning. Ersättningen betalas av den avtalslicensorganisation som avses i 1 mom. Rätten till individuell ersättning förfaller, om inte yrkande på sådan ersättning bevisligen har framställts senast inom tre år efter utgången av det kalenderår under vilket exemplar av verket har framställts eller gjorts tillgängliga för allmänheten, eller inom tre år efter utgången av det räkenskapsår under vilket ersättningen för användningen av verket inkasserades, beroende på vilken av dessa tidpunkter som infaller senare.

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan en i 4 § i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt (1494/2016) avsedd kollektiv förvaltningsorganisation som avtalslicensorganisation för viss tid, högst fem år åt gången. För att godkännas ska organisationen uppfylla följande villkor:

1) organisationen ska med stöd av sådana fullmakter av upphovsmännen som avses i 5 § 2 mom. i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt vara tillräckligt representativ i fråga om upphovsmännen till i Finland använda verk inom ett visst område avseende den typ av verk och de rättigheter som avtalet gäller; organisationen ska i samband med ansökan lämna undervisnings- och kulturministeriet tillräckliga uppgifter för att representativiteten ska kunna bedömas,

Föreslagen lydelse

Det som en i 1 mom. avsedd avtalslicensorganisations stämma bestämmer om fördelningen av den ersättning som de upphovsmän som organisationen direkt företräder ska betalas för framställning av exemplar av ett verk eller för tillgängliggörande av ett verk för allmänheten eller om nyttjande av sådan ersättning för ändamål som är gemensamma för upphovsmännen tillämpas också på andra i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område, vilka avtalslicensorganisationen inte direkt företräder.

Om ett i 2 mom. avsett beslut av avtalslicensorganisationen om de allmänna principer som ska iaktas vid fördelningen av ersättningar inte ger de upphovsmän som organisationen direkt företräder rätt till individuell ersättning, har i 1 mom. avsedda upphovsmän inom samma område som inte direkt företräds av avtalslicensorganisationen ändå rätt att kräva sådan ersättning. Ersättningen betalas av den avtalslicensorganisation som avses i 1 mom. Rätten till individuell ersättning förfaller, om inte yrkande på sådan ersättning bevisligen har framställts senast inom tre år efter utgången av det kalenderår under vilket exemplar av verket har framställts eller gjorts tillgängliga för allmänheten, eller inom tre år efter utgången av det räkenskapsår under vilket ersättningen för användningen av verket inkasserades, beroende på vilken av dessa tidpunkter som infaller senare.

Undervisnings- och kulturministeriet godkänner på ansökan en i 4 § i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt (1494/2016) avsedd kollektiv förvaltningsorganisation som avtalslicensorganisation för viss tid, högst fem år åt gången. För att godkännas ska organisationen uppfylla följande villkor:

1) organisationen ska med stöd av sådana fullmakter av upphovsmännen som avses i 5 § 2 mom. i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt vara tillräckligt representativ i fråga om upphovsmännen till i Finland använda verk inom ett visst område avseende den typ av verk och de rättigheter som avtalet gäller; organisationen ska i samband med ansökan lämna undervisnings- och kulturministeriet tillräckliga uppgifter för att representativiteten ska kunna bedömas,

Ursprunglig lydelse

2) organisationen ska ha ekonomisk och funktionell beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser,

3) organisationen eller, om upphovsmännens representativitet i fråga om en viss typ av verk bara kan uppnås genom att flera kollektiva förvaltningsorganisationer godkänns som avtalslicensorganisationer, avtalslicensorganisationerna tillsammans ska företräda en betydande del av de upphovsmän till verk inom olika områden, som har rättigheter till de verk som används med stöd av en avtalslicensbestämmelse.

En godkänd organisation ska lägga fram en plan för hur upphovsmännen ska informeras om de licenser som organisationen beviljar, om möjligheten att hos organisationen ansöka om ersättning för användning av verk och om rätten att förbjuda användning av verk samt årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en rapport om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande.

När flera kollektiva förvaltningsorganisationer godkänns att bevilja tillstånd till en viss användning av verk ska det vid behov i beslutet om godkännande säkerställas att tillstånden beviljas samtidigt och på villkor som är förenliga med varandra. I beslutet om godkännande kan på avtalslicensorganisationen ställas villkor som generellt styr avtalsverksamheten.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska iakttas även om det överklagas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om avtalslicensorganisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser, och om de anmärkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpda.

Avtalslicensorganisationen ska dessutom iakttas vad som i övrigt föreskrivs om kollektiva förvaltningsorganisationers verksamhet i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt.

Föreslagen lydelse

2) organisationen ska ha ekonomisk och funktionell beredskap och förmåga att sköta de uppgifter som beslutet om godkännande avser,

3) organisationen eller, om upphovsmännens representativitet i fråga om en viss typ av verk bara kan uppnås genom att flera kollektiva förvaltningsorganisationer godkänns som avtalslicensorganisationer, avtalslicensorganisationerna tillsammans ska företräda en betydande del av de upphovsmän till verk inom olika områden, som har rättigheter till de verk som används med stöd av en avtalslicensbestämmelse.

En godkänd organisation ska lägga fram en plan för hur upphovsmännen ska informeras om de licenser som organisationen beviljar, om möjligheten att hos organisationen ansöka om ersättning för användning av verk och om rätten att förbjuda användning av verk samt årligen lämna undervisnings- och kulturministeriet en rapport om de åtgärder den vidtagit med stöd av beslutet om godkännande.

När flera kollektiva förvaltningsorganisationer godkänns att bevilja tillstånd till en viss användning av verk ska det vid behov i beslutet om godkännande säkerställas att tillstånden beviljas samtidigt och på villkor som är förenliga med varandra. I beslutet om godkännande kan på avtalslicensorganisationen ställas villkor som generellt styr avtalsverksamheten.

Undervisnings- och kulturministeriets beslut ska iakttas även om det överklagas till dess ärendet avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut. Godkännandet kan återkallas om avtalslicensorganisationen genom att bryta mot beslutet om godkännande och villkoren i beslutet gör sig skyldig till allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser, och om de anmärkningar och varningar som getts organisationen inte lett till att bristerna i verksamheten blivit avhjälpda.

Avtalslicensorganisationen ska dessutom iakttas vad som i övrigt föreskrivs om kollektiva förvaltningsorganisationers verksamhet i lagen om kollektiv förvaltning av upphovsrätt.

Ursprunglig lydelse

27 §

Allmänna bestämmelser om överlåtelse

Bestämmelser om överlåtelse av upphovsrätt i vissa fall finns i 30, 31—40 samt 40 b §. Dessa bestämmelser ska dock tillämpas endast om inte något annat har avtalats. Avvikelse från rättigheterna enligt 28 a och 30 a § får inte göras genom avtal. Avvikelse från bestämmelserna i 30 b § får göras endast om avtalsvillkoren grundar sig på ett kollektivt avtal. De tvingande bestämmelser som nämns i detta moment tillämpas inte på upphovsmän till datorprogram.

28 a §

Rätt till lämplig och proportionell ersättning

Om en upphovsman överlåter ensamrätten eller beviljar exklusiv rätt att utnyttja ett verk, har han eller hon rätt till lämplig och proportionell ersättning för utnyttjandet.

29 §

Jämkning av oskäligen avtalsvillkor som gäller överlåtelse av upphovsrätt

Vid bedömningen av oskäligheten ska avtalets innehåll i dess helhet, parternas ställning, hur verket används och i vilken omfattning, verkets kommersiella värde och sättet att bestämma ersättningen samt upphovsmannens bidrag i skapandet av verket som helhet beaktas. Vid bedömningen av oskäligheten ska även förhållandena då avtalet ingicks och därefter samt andra omständigheter beaktas.

30 a §

Redovisning om utnyttjande av verk

Den ursprungliga upphovsmannen har rätt att regelbundet och minst en gång per år av den till vilken upphovsmannen har överlåtit

Föreslagen lydelse

27 §

Allmänna bestämmelser om överlåtelse

Bestämmelser om överlåtelse av upphovsrätt i vissa fall finns i 30, 31—40 samt 40 b §. Dessa bestämmelser ska dock tillämpas endast om inte något annat har avtalats. Avvikelse från rättigheterna enligt 28 a och 30 a § får inte göras genom avtal. Avvikelse från bestämmelserna i 30 b § får göras endast om avtalsvillkoren grundar sig på ett kollektivt avtal. De tvingande bestämmelser som nämns i detta moment tillämpas inte på upphovsmän till datorprogram.

28 a §

Rätt till lämplig och proportionell ersättning

Om en upphovsman överlåter ensamrätten eller beviljar exklusiv rätt att utnyttja ett verk, har han eller hon rätt till lämplig och proportionell ersättning för utnyttjandet.

29 §

Jämkning av oskäligen avtalsvillkor som gäller överlåtelse av upphovsrätt

Vid bedömningen av oskäligheten ska avtalets innehåll i dess helhet, parternas ställning, hur verket används och i vilken omfattning, verkets kommersiella värde och sättet att bestämma ersättningen samt upphovsmannens bidrag i skapandet av verket som helhet beaktas. Vid bedömningen av oskäligheten ska även förhållandena då avtalet ingicks och därefter samt andra omständigheter beaktas.

30 a §

Redovisning om utnyttjande av verk

Den ursprungliga upphovsmannen har rätt att regelbundet och minst en gång per år av den till vilken upphovsmannen har överlåtit

Ursprunglig lydelse

sin upphovsrätt eller en exklusiv licens till sitt verk få aktuell, relevant och uttömmande information om utnyttjandet av verket. En redovisning ska lämnas om mottagaren av överlåtelser har haft inkomster av utnyttjandet av verket eller om den ersättning som betalas till upphovsmannen beror på i vilken omfattning verket används. Redovisningen ska innehålla information om utnyttjandet av verket, intäkter som genererats vid utnyttjandet och den ersättning som ska betalas till upphovsmannen när det gäller alla typer av utnyttjande.

Vid bedömningen av omfattningen av skyldigheten att lämna redovisning beaktas särdragen och förfarandena samt kollektivavtalen och eventuella andra relevanta kollektiva avtal inom varje sektor, befintliga rapporteringsmetoder, den administrativa börda som lämnandet av redovisning medför samt alla andra omständigheter som inverkar på bedömningen.

Om lämnandet av redovisning i enlighet med 1 mom. skulle medföra en oskälig ekonomisk belastning, med hänsyn till de intäkter som avtalsparten fått av utnyttjandet av verket, får redovisningen begränsas till vad som rimligen kan förväntas.

Skyldighet enligt 1 mom. att lämna redovisning föreligger inte, om upphovsmannens bidrag i skapandet med beaktande av verket som helhet inte är betydande, förutom om upphovsmannen visar att han eller hon behöver uppgifterna för jämkning av ersättningen med stöd av 29 §.

Om upphovsmannens avtalspart har överlåtit rättigheterna vidare till någon annan och därför inte kan fullgöra sin skyldighet att lämna redovisning enligt 1 mom., har upphovsmannen rätt att begära en redovisning av den till vilken rättigheterna överlåtits. Denne kan lämna redovisningen till upphovsmannen direkt eller via upphovsmannens avtalspart. Upphovsmannen har rätt att av avtalsparten för begäran om uppgifter få kontaktuppgifter till den som rättigheterna överlåtits till.

Upphovsmannen får inte obehörigen röja eller använda sådana uppgifter som anges i lagen om företagshemligheter (595/2018) och som den som lämnat redovisningen har speci-

Föreslagen lydelse

sin upphovsrätt eller en exklusiv licens till sitt verk få aktuell, relevant och uttömmande information om utnyttjandet av verket. En redovisning ska lämnas om mottagaren av överlåtelser har haft inkomster av utnyttjandet av verket eller om den ersättning som betalas till upphovsmannen beror på i vilken omfattning verket används. Redovisningen ska innehålla information om utnyttjandet av verket, intäkter som genererats vid utnyttjandet och den ersättning som ska betalas till upphovsmannen när det gäller alla typer av utnyttjande.

Vid bedömningen av omfattningen av skyldigheten att lämna redovisning beaktas särdragen och förfarandena samt kollektivavtalen och eventuella andra relevanta kollektiva avtal inom varje sektor, befintliga rapporteringsmetoder, den administrativa börda som lämnandet av redovisning medför samt alla andra omständigheter som inverkar på bedömningen.

Om lämnandet av redovisning i enlighet med 1 mom. skulle medföra en oskälig ekonomisk belastning, med hänsyn till de intäkter som avtalsparten fått av utnyttjandet av verket, får redovisningen begränsas till vad som rimligen kan förväntas.

Skyldighet enligt 1 mom. att lämna redovisning föreligger inte, om upphovsmannens bidrag i skapandet med beaktande av verket som helhet inte är betydande, förutom om upphovsmannen visar att han eller hon behöver uppgifterna för jämkning av ersättningen med stöd av 29 §.

Om upphovsmannens avtalspart har överlåtit rättigheterna vidare till någon annan och därför inte kan fullgöra sin skyldighet att lämna redovisning enligt 1 mom., har upphovsmannen rätt att begära en redovisning av den till vilken rättigheterna överlåtits. Denne kan lämna redovisningen till upphovsmannen direkt eller via upphovsmannens avtalspart. Upphovsmannen har rätt att av avtalsparten för begäran om uppgifter få kontaktuppgifter till den som rättigheterna överlåtits till.

Upphovsmannen får inte obehörigen röja eller använda sådana uppgifter som anges i lagen om företagshemligheter (595/2018) och som den som lämnat redovisningen har speci-

Ursprunglig lydelse

ficerat som företagshemlighet. Upphovsmannen har rätt att bevara de erhållna uppgifterna och använda dem under hela den tid som verket utnyttjas och under en rimlig tid efter det, om bevarandet och användningen behövs för jämkning av ersättningen.

I 35 § finns det bestämmelser om en förläggares skyldigheter med avseende på upplaga och redovisning inom förlagsbranschen.

30 b §

Återkallande av överlåtelse av rättigheter

Om ett verk, i fråga om vilket upphovsmannen har överfört ensamrätten eller en exklusiv licens, med hänsyn till särdragen och förfarandena inom varje sektor inte har utnyttjats inom en rimlig tidsperiod från det att avtalet om överlåtelse av rättigheter ingicks, och verket trots upphovsmannens yrkande inte har utnyttjats inom sex månader från det att yrkandet framställdes, har upphovsmannen rätt att återkalla överlåtelsen av rättigheter eller besluta att överlåtelsens exklusiva karaktär upphör. Upphovsmannen har rätt att behålla sitt arvode.

Om två eller flera upphovsmän har skapat ett verk tillsammans, ska de utöva sina rättigheter enligt 1 mom. tillsammans.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på verk som skapats vid utförande av uppgifter som följer av ett arbetsförhållande eller ett tjänsteförhållande. Bestämmelserna i det momentet tillämpas inte heller om det faktum att verket inte har utnyttjats till övervägande del beror på omständigheter som upphovsmannen rimligen kan förväntas avhjälpa.

Avvikelse från bestämmelserna i 1 mom. får göras endast om villkoren för avtalet om överlåtelse av rättigheter grundar sig på ett kollektivt avtal.

Trots 1—4 mom. ska på hävning av överlåtelse av rätt som gäller framförande eller utgivning av ett verk tillämpas vad som föreskrivs i 30, 33 och 34 §. På hävning av avtal som gäller filmverk tillämpas vad som föreskrivs i 40 §.

Föreslagen lydelse

ficerat som företagshemlighet. Upphovsmannen har rätt att bevara de erhållna uppgifterna och använda dem under hela den tid som verket utnyttjas och under en rimlig tid efter det, om bevarandet och användningen behövs för jämkning av ersättningen.

I 35 § finns det bestämmelser om en förläggares skyldigheter med avseende på upplaga och redovisning inom förlagsbranschen.

30 b §

Återkallande av överlåtelse av rättigheter

Om ett verk, i fråga om vilket upphovsmannen har överfört ensamrätten eller en exklusiv licens, med hänsyn till särdragen och förfarandena inom varje sektor inte har utnyttjats inom en rimlig tidsperiod från det att avtalet om överlåtelse av rättigheter ingicks, och verket trots upphovsmannens yrkande inte har utnyttjats inom sex månader från det att yrkandet framställdes, har upphovsmannen rätt att återkalla överlåtelsen av rättigheter eller besluta att överlåtelsens exklusiva karaktär upphör. Upphovsmannen har rätt att behålla sitt arvode.

Om två eller flera upphovsmän har skapat ett verk tillsammans, ska de utöva sina rättigheter enligt 1 mom. tillsammans.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på verk som skapats vid utförande av uppgifter som följer av ett arbetsförhållande eller ett tjänsteförhållande. Bestämmelserna i det momentet tillämpas inte heller om det faktum att verket inte har utnyttjats till övervägande del beror på omständigheter som upphovsmannen rimligen kan förväntas avhjälpa.

Avvikelse från bestämmelserna i 1 mom. får göras endast om villkoren för avtalet om överlåtelse av rättigheter grundar sig på ett kollektivt avtal.

Trots 1—4 mom. ska på hävning av överlåtelse av rätt som gäller framförande eller utgivning av ett verk tillämpas vad som föreskrivs i 30, 33 och 34 §. På hävning av avtal som gäller filmverk tillämpas vad som föreskrivs i 40 §.

Ursprunglig lydelse

45 §

Utövande konstnär

Ett framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk eller ett uttryck av folklöre får inte utan den utövande konstnärens samtycke

1) tas upp på en anordning genom vilken framförandet kan återges,

2) göras tillgängligt för allmänheten genom radio eller television eller genom direkt överföring.

Ett framförande enligt 1 mom. som har tagits upp på en anordning som avses i 46 eller 46 a § får inte utan den utövande konstnärens samtycke förrän 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum

1) överförs till en anordning genom vilken det kan återges,

2) framförs offentligt för en vid framförandet närvarande publik,

3) överförs till allmänheten på trådbunden eller trådlös väg, vilket även omfattar överföring på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till det från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,

4) spridas till allmänheten.

Om ett upptaget framförande ges ut eller lagligen görs tillgängligt för allmänheten på annat sätt än genom spridning av exemplar av upptagningen och innan 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum, gäller det i 2 mom. föreskrivna skyddet i fråga om ljudupptagningar tills 70 år har förflutit och i fråga om bildupptagningar tills 50 år har förflutit från det år då det upptagna framförandet första gången gavs ut eller gjordes tillgängligt för allmänheten på det nämnda sättet.

Överlåtelse av rätt till inspelning av ett framförande på film omfattar rätt att sprida det upptagna framförandet till allmänheten genom uthyrning, om inte något annat har avtalats.

På förfarande som enligt 1—3 mom. kräver den utövande konstnärens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 3, 6—9, 11 och 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 17 § 2 och 4 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom.,

Föreslagen lydelse

45 §

Utövande konstnär

Ett framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk eller ett uttryck av folklöre får inte utan den utövande konstnärens samtycke

1) tas upp på en anordning genom vilken framförandet kan återges,

2) göras tillgängligt för allmänheten genom radio eller television eller genom direkt överföring.

Ett framförande enligt 1 mom. som har tagits upp på en anordning som avses i 46 eller 46 a § får inte utan den utövande konstnärens samtycke förrän 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum

1) överförs till en anordning genom vilken det kan återges,

2) framförs offentligt för en vid framförandet närvarande publik,

3) överförs till allmänheten på trådbunden eller trådlös väg, vilket även omfattar överföring på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till det från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,

4) spridas till allmänheten.

Om ett upptaget framförande ges ut eller lagligen görs tillgängligt för allmänheten på annat sätt än genom spridning av exemplar av upptagningen och innan 50 år har förflutit från det år då framförandet ägde rum, gäller det i 2 mom. föreskrivna skyddet i fråga om ljudupptagningar tills 70 år har förflutit och i fråga om bildupptagningar tills 50 år har förflutit från det år då det upptagna framförandet första gången gavs ut eller gjordes tillgängligt för allmänheten på det nämnda sättet.

Överlåtelse av rätt till inspelning av ett framförande på film omfattar rätt att sprida det upptagna framförandet till allmänheten genom uthyrning, om inte något annat har avtalats.

På förfarande som enligt 1—3 mom. kräver den utövande konstnärens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 3, 6—9, 11 och 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 17 § 2 och 4 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom.,

Ursprunglig lydelse

21, 22, 23 a och 25 b—25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 h, 25 i, 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 28, 28 a, 29, 29 a, 30, 30 a, 30 b, 41 och 42 §.

46 §

Producent av ljudupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h och 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

46 a §

Producent av bildupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2 och 3 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

47 §

Användning av ljudupptagningar och av musikupptagningar med visuella element

Trots 45 § 2 och 3 mom. och 46 § 1 och 2 mom. får ett i 45 § avsett framförande som tagits upp på en anordning som avses i 46 § och en anordning enligt 46 § som utgetts i kommersiellt syfte och varav exemplar har spritts eller som överförs till allmänheten användas

Föreslagen lydelse

21, 22, 23 a och 25 b—25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 h, 25 i, 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 28, 28 a, 29, 29 a, 30, 30 a, 30 b, 41 och 42 §.

46 §

Producent av ljudupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2—4 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h och 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 21, 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

46 a §

Producent av bildupptagning

På förfarande som enligt 1 och 2 mom. kräver producentens samtycke tillämpas 2 § 2 och 3 mom., 6—9 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1—3 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 g § 1 och 3 mom., 25 l, 25 n, 26, 26 a och 26 b §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §.

47 §

Användning av ljudupptagningar och av musikupptagningar med visuella element

Trots 45 § 2 och 3 mom. och 46 § 1 och 2 mom. får ett i 45 § avsett framförande som tagits upp på en anordning som avses i 46 § och en anordning enligt 46 § som utgetts i kommersiellt syfte och varav exemplar har spritts eller som överförs till allmänheten användas

Ursprunglig lydelse

- 1) direkt eller indirekt vid ett offentligt framförande,
- 2) vid ursprunglig överföring till allmänheten på annat sätt än så att enskilda kan få tillgång till det upptagna framförandet eller materialet från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,
- 3) för samtidig och oförändrad vidareändring av en radio- eller televisionsutsändning som är avsedd att mottas av allmänheten.

I de fall som avses i 1—3 mom. ska på motsvarande sätt tillämpas 21, 22, 23 a och 25 b §, 27 § 1 och 2 mom. och 29 § samt i fråga om utövande konstnärers rätt även 11 § 2 mom. samt 28, 41 och 42 §.

48 §

Radio- och televisionsföretag

På fall som avses i 1 och 2 mom. tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2 och 3 mom., 6—8 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h och 17 a §, 17 b § 1—4 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1 mom., 21, 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 h § 3 mom., 26 §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §. På vidareändringar via kabel tillämpas dessutom på motsvarande sätt 25 i § 1 mom.

49 §

Framställare av kataloger och databaser

På arbeten som avses i 1 mom. tillämpas 2 § 2—4 mom., 7—9 §, 11 § 2—5 mom., 12 § 1, 2 och 4 mom., 13, 13 a och 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h, 17, 17 a—17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 23, 25 b—25 d och 25 f—25 i §, 25 j § 4 och 5 mom. samt 25 l, 26, 27 och 28 §.

Föreslagen lydelse

- 1) direkt eller indirekt vid ett offentligt framförande,
- 2) vid ursprunglig överföring till allmänheten på annat sätt än så att enskilda kan få tillgång till det upptagna framförandet eller materialet från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer,
- 3) för samtidig och oförändrad vidareändring av en radio- eller televisionsutsändning som är avsedd att mottas av allmänheten.

I de fall som avses i 1—3 mom. ska på motsvarande sätt tillämpas 21, 22, 23 a och 25 b §, 27 § 1 och 2 mom. och 29 § samt i fråga om utövande konstnärers rätt även 11 § 2 mom. samt 28, 41 och 42 §.

48 §

Radio- och televisionsföretag

På fall som avses i 1 och 2 mom. tillämpas på motsvarande sätt 2 § 2 och 3 mom., 6—8 §, 11 § 2—5 mom., 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13 a § 2 mom., 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h och 17 a §, 17 b § 1—4 mom., 17 c och 17 d §, 19 § 1 mom., 21, 22, 23 a, 25 b och 25 d §, 25 f § 2 och 3 mom., 25 h § 3 mom., 26 §, 27 § 1 och 2 mom. samt 29 §. På vidareändringar via kabel tillämpas dessutom på motsvarande sätt 25 i § 1 mom.

49 §

Framställare av kataloger och databaser

På arbeten som avses i 1 mom. tillämpas 2 § 2—4 mom., 7—9 §, 11 § 2—5 mom., 12 § 1, 2 och 4 mom., 13, 13 a och 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g, 16 h, 17, 17 a—17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 22, 23, 25 b—25 d och 25 f—25 i §, 25 j § 4 och 5 mom. samt 25 l, 26, 27 och 28 §.

Ursprunglig lydelse

Om ett sådant arbete eller en del av det är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

49 a §

Fotograf

På fotografier som avses i denna paragraf tillämpas 2 § 2—4 mom., 3 § 1 och 2 mom., 7—9, 11 och 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13, 13 a och 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 17 § 1 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c, 17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 20, 22, 23 a och 25 §, 25 a § 1 och 2 mom. samt 25 b, 25 d, 25 f—25 i, 25 l, 25 n, 26, 26 a, 26 b, 27—29, 39, 40, 40 c, 41 och 42 §. Om ett fotografi är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte fotografier av bildkonstverk vars skyddstid har löpt ut.

50 §

Förläggare av presspublikation

Förläggaren av en presspublikation har utslutande rätt att förfoga över sin publikation genom att framställa exemplar av den och överföra den till allmänheten i förvärvssyfte på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till den från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Den rätt som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på

- 1) enskilda användares privata användning av presspublikationer eller användning som inte är kommersiell,
- 2) hyperlänkar,
- 3) enskilda ord i, eller mycket korta utdrag ur, en presspublikation.

Med presspublikation avses i 1 mom. en samling av i huvudsak litterära verk av journalistiskt slag som inte publiceras för vetenskapliga eller akademiska ändamål och som

Föreslagen lydelse

Om ett sådant arbete eller en del av det är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

49 a §

Fotograf

På fotografier som avses i denna paragraf tillämpas 2 § 2—4 mom., 3 § 1 och 2 mom., 7—9, 11 och 11 a §, 12 § 1 och 2 mom., 13, 13 a och 13 b §, 14 § 1, 3 och 4 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 e, 16 g och 16 h §, 17 § 1 mom., 17 a §, 17 b § 1—5 mom., 17 c, 17 d och 18 §, 19 § 1, 2 och 5 mom., 20, 22, 23 a och 25 §, 25 a § 1 och 2 mom. samt 25 b, 25 d, 25 f—25 i, 25 l, 25 n, 26, 26 a, 26 b, 27—29, 39, 40, 40 c, 41 och 42 §. Om ett fotografi är föremål för upphovsrätt, får denna rätt göras gällande.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte fotografier av bildkonstverk vars skyddstid har löpt ut.

50 §

Förläggare av presspublikation

Förläggaren av en presspublikation har utslutande rätt att förfoga över sin publikation genom att framställa exemplar av den och överföra den till allmänheten i förvärvssyfte på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till den från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Den rätt som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på

- 1) enskilda användares privata användning av presspublikationer eller användning som inte är kommersiell,
- 2) hyperlänkar,
- 3) enskilda ord i, eller mycket korta utdrag ur, en presspublikation.

Med presspublikation avses i 1 mom. en samling av i huvudsak litterära verk av journalistiskt slag som inte publiceras för vetenskapliga eller akademiska ändamål och som

Ursprunglig lydelse

1) utgör ett enskilt nummer av en presspublikation som utges periodisk eller uppdateras regelbundet under samma titel,

2) har till syfte att informera allmänheten om nyheter eller andra teman, och

3) har förmedlats till allmänheten i ett valbart medium på initiativ av en förläggare och under dennes redaktionella ansvar och kontroll.

När ett verk ingår i en presspublikation med stöd av en licens som inte är exklusiv, kan rätten enligt 1 mom. inte åberopas för att förbjuda att verket används av en användare med tillstånd. Rätten enligt 1 mom. kan inte heller åberopas för att förbjuda användningen av verk vars skyddstid har löpt ut.

Den rätt som föreskrivs i 1 mom. gäller tills två år har förflutit från utgången av det år då presspublikationen publicerades.

Vad som föreskrivs i denna paragraf påverkar inte den rätt som upphovsmannen enligt denna lag har till ett verk som ingår i en presspublikation.

Upphovsmannen till ett verk som ingår i en presspublikation har rätt till en lämplig andel av de inkomster som förläggaren får för utövande av den rätt som avses i 1 mom.

Bestämmelserna i 11, 11 a, 13 b, 16, 16 f—16 j, 17 a—17 d, 22, 23, 23 a och 25 c § tillämpas på den rätt som avses i 1 mom. Vad som i 25 n § föreskrivs om avtalslicens tillämpas på den rätt som en förläggare av presspublikationer har enligt 1 mom.

50 c §

Användning av verk som skyddats med tekniska åtgärder

Den som lagligen innehar eller har tillgång till ett med effektiva tekniska åtgärder skyddat verk och som med stöd av 13 b §, 14 § 3 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 c, 16 g, 16 h, 17 eller 17 a—17 d §, 25 d § 2 mom. eller 25 f § 2 mom. har rätt att använda verket ska ha möjlighet att använda verket till den del det behövs för utnyttjandet av den inskränkning av upphovsrätten som föreskrivs i den bestämmelsen.

Föreslagen lydelse

1) utgör ett enskilt nummer av en presspublikation som utges periodisk eller uppdateras regelbundet under samma titel,

2) har till syfte att informera allmänheten om nyheter eller andra teman, och

3) har förmedlats till allmänheten i ett valbart medium på initiativ av en förläggare och under dennes redaktionella ansvar och kontroll.

När ett verk ingår i en presspublikation med stöd av en licens som inte är exklusiv, kan rätten enligt 1 mom. inte åberopas för att förbjuda att verket används av en användare med tillstånd. Rätten enligt 1 mom. kan inte heller åberopas för att förbjuda användningen av verk vars skyddstid har löpt ut.

Den rätt som föreskrivs i 1 mom. gäller tills två år har förflutit från utgången av det år då presspublikationen publicerades.

Vad som föreskrivs i denna paragraf påverkar inte den rätt som upphovsmannen enligt denna lag har till ett verk som ingår i en presspublikation.

Upphovsmannen till ett verk som ingår i en presspublikation har rätt till en lämplig andel av de inkomster som förläggaren får för utövande av den rätt som avses i 1 mom.

Bestämmelserna i 11, 11 a, 13 b, 16, 16 f—16 j, 17 a—17 d, 22, 23, 23 a och 25 c § tillämpas på den rätt som avses i 1 mom. Vad som i 25 n § föreskrivs om avtalslicens tillämpas på den rätt som en förläggare av presspublikationer har enligt 1 mom.

50 c §

Användning av verk som skyddats med tekniska åtgärder

Den som lagligen innehar eller har tillgång till ett med effektiva tekniska åtgärder skyddat verk och som med stöd av 13 b §, 14 § 3 mom., 14 a, 15, 16, 16 a—16 c, 16 g, 16 h, 17 eller 17 a—17 d §, 25 d § 2 mom. eller 25 f § 2 mom. har rätt att använda verket ska ha möjlighet att använda verket till den del det behövs för utnyttjandet av den inskränkning av upphovsrätten som föreskrivs i den bestämmelsen.

Ursprunglig lydelse

50 f §

Direktinjicering

När ett sändarföretag genom direktinjicering överför sina programbärande signaler till en signaldistributör utan att självt samtidigt sända dessa programbärande signaler direkt till allmänheten, och signaldistributören överför dessa programbärande signaler till allmänheten, ska sändarföretaget och signaldistributören anses delta i överföringen till allmänheten av skyddade verk och av objekt som är skyddade enligt 45, 46, 46 a och 49 a § och som ingår i en och samma utsändning.

54 §

Skiljeförfarande

Vid meningsskiljaktighet avgörs saken genom skiljeförfarande när det är frågan om

5) beviljande av i 26 § avsett tillstånd för samtidig och oförändrad vidareändring av radio- eller televisionsutsändning i enlighet med 25 h § 1 mom. samt villkoren för detta eller om beviljande av tillstånd med stöd av 48 § 1 mom. samt villkoren för detta; tillstånd kan beviljas om avtalslicensorganisationen eller sändarföretaget eller bägge utan grundad anledning förbjuder vidareändring eller ställer oskäliga villkor för sändandet,

Tillstånd med stöd av denna paragraf har samma verkan som beviljande av i 26 § avsett tillstånd i enlighet med 13 §, 14 § 1 mom., 25 h § 1 mom. eller 48 § 1 mom.

54 a §

Undervisningsverksamhet i förvärvssyfte

Vad som i 14 § 2 och 3 mom., 14 a § 1 mom. och 21 § 1 mom. föreskrivs om undervisning och undervisningsverksamhet, tillämpas inte på undervisning eller undervisningsverksamhet som utövas i förvärvssyfte.

Föreslagen lydelse

50 f §

Direktinjicering

När ett sändarföretag genom direktinjicering överför sina programbärande signaler till en signaldistributör utan att självt samtidigt sända dessa programbärande signaler direkt till allmänheten, och signaldistributören överför dessa programbärande signaler till allmänheten, ska sändarföretaget och signaldistributören anses delta i överföringen till allmänheten av skyddade verk och av objekt som är skyddade enligt 45, 46, 46 a och 49 a § och som ingår i en och samma utsändning.

54 §

Skiljeförfarande

Vid meningsskiljaktighet avgörs saken genom skiljeförfarande när det är frågan om

5) beviljande av i 26 § avsett tillstånd för samtidig och oförändrad vidareändring av radio- eller televisionsutsändning i enlighet med 25 h § 1 mom. samt villkoren för detta eller om beviljande av tillstånd med stöd av 48 § 1 mom. samt villkoren för detta; tillstånd kan beviljas om avtalslicensorganisationen eller sändarföretaget eller bägge utan grundad anledning förbjuder vidareändring eller ställer oskäliga villkor för sändandet,

Tillstånd med stöd av denna paragraf har samma verkan som beviljande av i 26 § avsett tillstånd i enlighet med 13 §, 14 § 1 mom., 25 h § 1 mom. eller 48 § 1 mom.

54 a §

Undervisningsverksamhet i förvärvssyfte

Vad som i 14 § 2 och 3 mom., 14 a § 1 mom. och 21 § 1 mom. föreskrivs om undervisning och undervisningsverksamhet, tillämpas inte på undervisning eller undervisningsverksamhet som utövas i förvärvssyfte.

Ursprunglig lydelse

6 a kap

Onlinetjänster för delning av innehåll

55 a §

Definition

Med tjänsteleverantör avses i detta kapitel en onlineleverantör av delningstjänster för innehåll som tillhandahåller en av informations-samhällets tjänster som har som huvudsyfte eller ett av sina huvudsyften att lagra och ge allmänheten tillgång till en stor mängd skyddade verk som lagrats i tjänsten av dess användare, och som tjänsteleverantören ordnar och marknadsför i vinstsyfte.

55 b §

Rättsliga utgångspunkter

Om verk lagras i en tjänsteleverantörs tjänst, överför tjänsteleverantören dem till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Tjänsteleverantören ska erhålla upphovsmännens tillstånd för användning enligt 1 mom. Om tillstånd inte har erhållits eller beviljats, tillämpas 55 c § 1 mom.

Om tjänsteleverantören har erhållit upphovsmännens tillstånd, inbegriper tillståndet även tjänsteanvändarnas åtgärder när dessa lagrar verk för överföring till allmänheten. Bestämmelserna i detta moment tillämpas dock inte när användaren av tjänsten agerar i förvärvssyfte eller när användarens verksamhet ger honom eller henne betydande inkomster.

55 c §

Tjänsteleverantörens ansvar och ansvarsfrihet

Om tjänsteleverantören inte har upphovsmännens tillstånd att använda verk, är tjänste-

Föreslagen lydelse

6 a kap

Onlinetjänster för delning av innehåll

55 a §

Definition

Med tjänsteleverantör avses i detta kapitel en onlineleverantör av delningstjänster för innehåll som tillhandahåller en av informations-samhällets tjänster som har som huvudsyfte eller ett av sina huvudsyften att lagra och ge allmänheten tillgång till en stor mängd skyddade verk som lagrats i tjänsten av dess användare, och som tjänsteleverantören ordnar och marknadsför i vinstsyfte.

55 b §

Rättsliga utgångspunkter

Om verk lagras i en tjänsteleverantörs tjänst, överför tjänsteleverantören dem till allmänheten på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer.

Tjänsteleverantören ska erhålla upphovsmännens tillstånd för användning enligt 1 mom. Om tillstånd inte har erhållits eller beviljats, tillämpas 55 c § 1 mom.

Om tjänsteleverantören har erhållit upphovsmännens tillstånd, inbegriper tillståndet även tjänsteanvändarnas åtgärder när dessa lagrar verk för överföring till allmänheten. Bestämmelserna i detta moment tillämpas dock inte när användaren av tjänsten agerar i förvärvssyfte eller när användarens verksamhet ger honom eller henne betydande inkomster.

55 c §

Tjänsteleverantörens ansvar och ansvarsfrihet

Om tjänsteleverantören inte har upphovsmännens tillstånd att använda verk, är tjänste-

Ursprunglig lydelse

leverantören ansvarig för överföring av skyddade verk till allmänheten. Tjänsteleverantören befrias från detta ansvar om leverantören kan visa att den

1) har gjort vad den har kunnat för att erhålla ett tillstånd,

2) i enlighet med höga branschstandarder för god yrkessed har gjort vad den har kunnat för att säkerställa att verk för vilka upphovsmannen har försett tjänsteleverantören med relevant och nödvändig information inte är tillgängliga för allmänheten, och

3) efter att ha mottagit en tillräckligt välgrundad underrättelse från upphovsmannen har agerat utan dröjsmål för att omöjliggöra åtkomst till det verk som underrättelsen gäller eller avlägsna det från sina webbplatser, och har gjort vad den har kunnat i enlighet med 2 punkten för att motverka framtida lagring av verket i tjänsten.

Vid bedömningen av om tjänsteleverantören har agerat på det sätt som avses i 1 mom., ska enligt proportionalitetsprincipen beaktas åtminstone

1) typen av tjänst som tjänsteleverantören tillhandahåller, dess publik och omfattning samt vilken typ av verk som har lagrats i tjänsten av användarna, och

2) tillgången till lämpliga och effektiva medel för att omöjliggöra åtkomst till verk och tjänsteleverantörens kostnad för dessa.

Om en tjänsteleverantören omöjliggör åtkomst till ett verk i enlighet med 1 mom. 2 punkten eller avlägsnar verket i enlighet med 3 punkten, ska tjänsteleverantören utan dröjsmål underrätta tjänsteanvändaren om detta.

55 d §

Tillämpning på vissa tjänsteleverantörers verksamhet

Vad som föreskrivs om tjänsteleverantörens skyldigheter i 55 c § 1 mom. 2 punkten och beträffande framtida lagring av verk i 3 punkten i det momentet, tillämpas inte om tjänsteleverantörens tjänster har varit tillgängliga för allmänheten i mindre än tre år och tjänsteleverantören har en årsomsättning på mindre än 10

Föreslagen lydelse

leverantören ansvarig för överföring av skyddade verk till allmänheten. Tjänsteleverantören befrias från detta ansvar om leverantören kan visa att den

1) har gjort vad den har kunnat för att erhålla ett tillstånd,

2) i enlighet med höga branschstandarder för god yrkessed har gjort vad den har kunnat för att säkerställa att verk för vilka upphovsmannen har försett tjänsteleverantören med relevant och nödvändig information inte är tillgängliga för allmänheten, och

3) efter att ha mottagit en tillräckligt välgrundad underrättelse från upphovsmannen har agerat utan dröjsmål för att omöjliggöra åtkomst till det verk som underrättelsen gäller eller avlägsna det från sina webbplatser, och har gjort vad den har kunnat i enlighet med 2 punkten för att motverka framtida lagring av verket i tjänsten.

Vid bedömningen av om tjänsteleverantören har agerat på det sätt som avses i 1 mom., ska enligt proportionalitetsprincipen beaktas åtminstone

1) typen av tjänst som tjänsteleverantören tillhandahåller, dess publik och omfattning samt vilken typ av verk som har lagrats i tjänsten av användarna, och

2) tillgången till lämpliga och effektiva medel för att omöjliggöra åtkomst till verk och tjänsteleverantörens kostnad för dessa.

Om en tjänsteleverantören omöjliggör åtkomst till ett verk i enlighet med 1 mom. 2 punkten eller avlägsnar verket i enlighet med 3 punkten, ska tjänsteleverantören utan dröjsmål underrätta tjänsteanvändaren om detta.

55 d §

Tillämpning på vissa tjänsteleverantörers verksamhet

Vad som föreskrivs om tjänsteleverantörens skyldigheter i 55 c § 1 mom. 2 punkten och beträffande framtida lagring av verk i 3 punkten i det momentet, tillämpas inte om tjänsteleverantörens tjänster har varit tillgängliga för allmänheten i mindre än tre år och tjänsteleverantören har en årsomsättning på mindre än 10

Ursprunglig lydelse

miljoner euro. Om tjänsteleverantörens tjänster har ett månatligt genomsnitt på över fem miljoner unika besökare, tillämpas dock också 55 c § 1 mom. 2 och 3 punkten i sin helhet.

55 e §

Laglig användning av verk i tjänsten

Sådan verksamhet som utövas av tjänsteleverantören och upphovsmannen och som avses i 55 c § 1 mom. får inte leda till att åtkomsten omöjliggörs till sådana skyddade verk som en användare av tjänsten lagrat i tjänsten och vars användning inte kränker upphovsrätten. Till dessa hör skyddade verk som används med stöd av en bestämmelse i denna lag om inskränkning av upphovsrätten. *En användare av tjänsten får således lagra verk eller delar av verk som ingår i innehåll som genererats av användare för överföring till allmänheten i tjänsten även när verket citeras med stöd av 22 § eller när verket används i samband med parodi med stöd av 23 a §.*

Tjänsteleverantören ska i sina villkor informera tjänsteanvändarna om att de kan använda verk med stöd av bestämmelserna om inskränkning av upphovsrätten i denna lag.

55 f §

Åtgärder för att säkerställa laglig användning

Tjänsteleverantören ska ha förfaranden för att säkerställa att dennes åtgärder enligt 55 c § 1 mom. inte förhindrar laglig överföring av verk till allmänheten.

Automatiska metoder för förhindrande får användas endast när det med stor sannolikhet kan antas att det är fråga om sådan överföring av ett skyddat verk till allmänheten som kränker upphovsmannens rättigheter.

Föreslagen lydelse

miljoner euro. Om tjänsteleverantörens tjänster har ett månatligt genomsnitt på över fem miljoner unika besökare, tillämpas dock också 55 c § 1 mom. 2 och 3 punkten i sin helhet.

55 e §

Laglig användning av verk i tjänsten

Sådan verksamhet som utövas av tjänsteleverantören och upphovsmannen och som avses i 55 c § 1 mom. får inte leda till att åtkomsten omöjliggörs till sådana skyddade verk som en användare av tjänsten lagrat i tjänsten och vars användning inte kränker upphovsrätten. Till dessa hör skyddade verk som används med stöd av en bestämmelse i denna lag om inskränkning av upphovsrätten.

Tjänsteleverantören ska i sina villkor informera tjänsteanvändarna om att de kan använda verk med stöd av bestämmelserna om inskränkning av upphovsrätten i denna lag.

55 f §

Åtgärder för att säkerställa laglig användning

Tjänsteleverantören ska ha *rutiner och* förfaranden för att säkerställa att dennes åtgärder enligt 55 c § 1 mom. inte förhindrar laglig användning av verk *på det sätt som avses i 55 e §.*

Tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel får inte leda till allmän övervakning av onlineinnehåll.

Ursprunglig lydelse

55 g §

Tjänsteleverantörens skyldighet att ge information

Tjänsteleverantören ska på begäran av upphovsmannen förse denne med adekvat information om förfarandena med avseende på den verksamhet som avses i 55 c § 1 mom. och om hur dessa förfaranden fungerar. När avtal om beviljande av användningstillstånd har ingåtts mellan tjänsteleverantören och upphovsmannen, ska tjänsteleverantören på upphovsmannens begäran ge denne information om användningen av verk som omfattas av avtalen.

55 h §

Mekanism för klagomål och prövning

Tjänsteleverantörer ska införa en effektiv och snabb mekanism för klagomål och prövning som användarna av tjänsten kan tillämpa vid meningsskiljaktigheter som gäller omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av verk som användarna har lagrat i tjänsten.

När en användare av tjänsten med hjälp av den mekanism som avses i 1 mom. har lämnat in klagomål hos tjänsteleverantören över att åtkomst till ett skyddat verk har omöjliggjorts i enlighet med 55 c § 1 mom. 2 punkten eller över att verket avlägsnats i enlighet med 3 punkten i det momentet, ska upphovsmannen ges möjlighet att bli hörd och på behörigt sätt motivera sin ståndpunkt med anledning av användarens klagomål. En användares klagomål ska behandlas utan otillbörligt dröjsmål, och ett beslut om att omöjliggöra åtkomst till eller avlägsna ett skyddat verk som lagrats i tjänsten ska vara föremål för mänsklig granskning.

Om de motiveringar som upphovsmannen framfört inte är relevanta, ska det skyddade verket återbördas till tjänsten. Ett beslut om att verket inte ska återbördas till tjänsten ska vara föremål för mänsklig granskning.

Föreslagen lydelse

55 g §

Tjänsteleverantörens skyldighet att ge information

Tjänsteleverantören ska på begäran av upphovsmannen förse denne med adekvat information om förfarandena med avseende på den verksamhet som avses i 55 c § 1 mom. och om hur dessa förfaranden fungerar. När avtal om beviljande av användningstillstånd har ingåtts mellan tjänsteleverantören och upphovsmannen, ska tjänsteleverantören på upphovsmannens begäran ge denne information om användningen av verk som omfattas av avtalen.

55 h §

Mekanism för klagomål och prövning

Tjänsteleverantörer ska införa en effektiv och snabb mekanism för klagomål och prövning som användarna av tjänsten kan tillämpa vid meningsskiljaktigheter som gäller omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av verk som användarna har lagrat i tjänsten.

När en användare av tjänsten med hjälp av den mekanism som avses i 1 mom. har lämnat in klagomål hos tjänsteleverantören över att åtkomst till ett skyddat verk har omöjliggjorts i enlighet med 55 c § 1 mom. 2 punkten eller över att verket avlägsnats i enlighet med 3 punkten i det momentet, ska upphovsmannen ges möjlighet att bli hörd och på behörigt sätt motivera sin ståndpunkt med anledning av användarens klagomål. En användares klagomål ska behandlas utan otillbörligt dröjsmål, och ett beslut om att omöjliggöra åtkomst till eller avlägsna ett skyddat verk som lagrats i tjänsten ska vara föremål för mänsklig granskning.

Om de motiveringar som upphovsmannen framfört inte är relevanta, ska det skyddade verket återbördas till tjänsten. Ett beslut om att verket inte ska återbördas till tjänsten ska vara föremål för mänsklig granskning.

Ursprunglig lydelse

55 i §

Alternativt förfarande för att lösa meningsskiljaktigheter

Användaren av tjänsten och upphovsman-
nen har efter ett avgörande enligt 55 h § till-
gång till ett alternativt förfarande för att i en-
skilda fall få en rekommendation till avgö-
rande i fråga om meningsskiljaktigheter som
gäller omöjliggörande av åtkomst till eller av-
lägsnande av verk som användaren har lagrat
i tjänsten eller återbördande av verk till tjän-
sten. Förfarandet är avgiftsfritt och frivilligt för
parterna och de rekommendationer som ges i
förfarandet är inte bindande för parterna.

Undervisnings- och kulturministeriet utövar
tillsyn över att förfarandet fungerar och för en
förteckning över tillgängliga ojäviga och
opartiska upphovsrättssakkunniga som anlitas
för förfarandet. Undervisnings- och kulturmi-
nisteriet utnämner de sakkunniga för en viss
tid på tre år åt gången. Undervisnings- och
kulturministeriet tar emot fall som avses i 1
mom. för behandling och delar ut dem för av-
görande till de sakkunniga som finns i förteck-
ningen med hjälp av ett elektroniskt system.

Efter att ha fått en parts begäran om översyn
av det avgörande som tjänsteleverantören har
fattat i enlighet med 55 h § och motivering-
arna till begäran ska den sakkunnige bereda
motparten tillfälle att bli hörd. Den sakkun-
nige ska behandla ärendet opartiskt och
skyndsamt.

Om parterna inte kommer överens om sa-
ken, ska den sakkunnige ge sin bedömning
och rekommendation till avgörande om
huruvida åtkomsten till ett verk som använd-
aren lagrat i tjänsten ska omöjliggöras, verket
avlägsnas eller verket återbördas till tjänsten.
Den sakkunnige ska via det elektroniska sy-
stemet lämna en rekommendation till avgö-
rande till undervisnings- och kulturministe-
riet, tjänsteanvändaren, upphovsmannen och
tjänsteleverantören.

Kostnaderna för förfarandet enligt denna
paragraf finansieras med statsmedel, med und-
dantag för parternas egna kostnader för delta-

Föreslagen lydelse

55 i §

Alternativt förfarande för att lösa meningsskiljaktigheter

Användaren av tjänsten och upphovsman-
nen har efter ett avgörande enligt 55 h § till-
gång till ett alternativt förfarande för att i en-
skilda fall få en rekommendation till avgö-
rande i fråga om meningsskiljaktigheter som
gäller omöjliggörande av åtkomst till eller av-
lägsnande av verk som användaren har lagrat
i tjänsten eller återbördande av verk till tjän-
sten. Förfarandet är avgiftsfritt och frivilligt för
parterna och de rekommendationer som ges i
förfarandet är inte bindande för parterna.

Undervisnings- och kulturministeriet utövar
tillsyn över att förfarandet fungerar och för en
förteckning över tillgängliga ojäviga och
opartiska upphovsrättssakkunniga som anlitas
för förfarandet. Undervisnings- och kulturmi-
nisteriet utnämner de sakkunniga för en viss
tid på tre år åt gången. Undervisnings- och
kulturministeriet tar emot fall som avses i 1
mom. för behandling och delar ut dem för av-
görande till de sakkunniga som finns i förteck-
ningen med hjälp av ett elektroniskt system.

Efter att ha fått en parts begäran om översyn
av det avgörande som tjänsteleverantören har
fattat i enlighet med 55 h § och motivering-
arna till begäran ska den sakkunnige bereda
motparten tillfälle att bli hörd. Den sakkun-
nige ska behandla ärendet opartiskt och
skyndsamt.

Om parterna inte kommer överens om sa-
ken, ska den sakkunnige ge sin bedömning
och rekommendation till avgörande om
huruvida åtkomsten till ett verk som använd-
aren lagrat i tjänsten ska omöjliggöras, verket
avlägsnas eller verket återbördas till tjänsten.
Den sakkunnige ska via det elektroniska sy-
stemet lämna en rekommendation till avgö-
rande till undervisnings- och kulturministe-
riet, tjänsteanvändaren, upphovsmannen och
tjänsteleverantören.

Kostnaderna för förfarandet enligt denna
paragraf finansieras med statsmedel, med und-
dantag för parternas egna kostnader för delta-

Ursprunglig lydelse

gande i förfarandet. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om grunderna för och beloppet av arvoden till de sakkunniga.

Närmare bestämmelser om det alternativa förfarandet och om utnämmandet av sakkunniga som deltar i förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 j §

Rätt till skäligt vederlag

Tjänsteleverantören och användaren av tjänsten har rätt till skäligt vederlag av upphovsmannen för ogrundat omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av ett verk från tjänsten utan en i denna lag angiven grund.

Det skäliga vederlag som avses i denna paragraf ska stå i rätt proportion till förfarandets klandervärdhet och konsekvenser.

55 k §

Rätt att föra ärende till domstol för avgörande

Upphovsmannen har rätt att föra ett ärende som gäller olovlig användning av ett skyddat verk enligt detta kapitel och skyldigheten att informera enligt 55 g § till domstol för avgörande och väcka talan mot tjänsteleverantören.

Användaren av tjänsten har rätt att väcka talan mot upphovsmannen för att fastställa att användaren har rätt att använda ett skyddat verk med stöd av en inskränkning av upphovsrätten enligt denna lag eller ett avtal som ingåtts med upphovsmannen. Användaren av tjänsten har dessutom rätt att väcka talan mot tjänsteleverantören för att förplikta denne att göra det material som användaren lagrat i tjänsten tillgängligt för allmänheten.

Användaren av tjänsten och tjänsteleverantören har rätt att väcka talan mot upphovsmannen för skada som orsakats av en ogrundad begäran om omöjliggörande av åtkomst till ett skyddat verk eller om avlägsnande av verket.

Föreslagen lydelse

gande i förfarandet. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om grunderna för och beloppet av arvoden till de sakkunniga.

Närmare bestämmelser om det alternativa förfarandet och om utnämmandet av sakkunniga som deltar i förfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

55 j §

Rätt till skäligt vederlag

Tjänsteleverantören och användaren av tjänsten har rätt till skäligt vederlag av upphovsmannen för ogrundat omöjliggörande av åtkomst till eller avlägsnande av ett verk från tjänsten utan en i denna lag angiven grund.

Det skäliga vederlag som avses i denna paragraf ska stå i rätt proportion till förfarandets klandervärdhet och konsekvenser.

55 k §

Rätt att föra ärende till domstol för avgörande

Upphovsmannen har rätt att föra ett ärende som gäller olovlig användning av ett skyddat verk enligt detta kapitel och skyldigheten att informera enligt 55 g § till domstol för avgörande och väcka talan mot tjänsteleverantören.

Användaren av tjänsten har rätt att väcka talan mot upphovsmannen för att fastställa att användaren har rätt att använda ett skyddat verk med stöd av en inskränkning av upphovsrätten enligt denna lag eller ett avtal som ingåtts med upphovsmannen. Användaren av tjänsten har dessutom rätt att väcka talan mot tjänsteleverantören för att förplikta denne att göra det material som användaren lagrat i tjänsten tillgängligt för allmänheten.

Användaren av tjänsten och tjänsteleverantören har rätt att väcka talan mot upphovsmannen för skada som orsakats av en ogrundad begäran om omöjliggörande av åtkomst till ett skyddat verk eller om avlägsnande av verket.

Ursprunglig lydelse

55 1 §

Bestämmelsernas bindande natur

Avvikelse från bestämmelserna ovan i detta kapitel om upphovsmannens och tjänsteanvändarens rättigheter eller tjänsteleverantörens skyldigheter får inte göras genom avtal. Ett avtalsvillkor enligt vilket användaren av tjänsten avstår från sin rätt att åberopa en inskränkning i upphovsrätten enligt denna lag är inte bindande för användaren av tjänsten.

55 m §

Tillämpning på vissa närstående rättigheter

Vad som i detta kapitel föreskrivs om verk tillämpas också på objekt som skyddas av närstående rättigheter och som avses i 45, 46, 46 a och 48 §, 49 § 1 mom. 2 punkten och 49 a §.

64 §

Territoriell tillämpning av närstående rättigheter

Bestämmelserna i 50 § tillämpas på presspublikationer vars förläggare är etablerade i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

64 b §

Överföring till allmänheten av gränsöverskridande tjänster som är anknutna till radio och television

Överföring till allmänheten av gränsöverskridande tjänster som är anknutna till radio- och televisionsprogram på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer, och framställning av behövliga exemplar av verk eller objekt som omfattas av närstående rättigheter och som ingår i de anknutna tjänsterna, anses ske uteslutande i den stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet där sändarföretaget är etablerat, om det är fråga om

Föreslagen lydelse

55 1 §

Bestämmelsernas bindande natur

Avvikelse från bestämmelserna ovan i detta kapitel om upphovsmannens och tjänsteanvändarens rättigheter eller tjänsteleverantörens skyldigheter får inte göras genom avtal. Ett avtalsvillkor enligt vilket användaren av tjänsten avstår från sin rätt att åberopa en inskränkning i upphovsrätten enligt denna lag är inte bindande för användaren av tjänsten.

55 m §

Tillämpning på vissa närstående rättigheter

Vad som i detta kapitel föreskrivs om verk tillämpas också på objekt som skyddas av närstående rättigheter och som avses i 45, 46, 46 a och 48 §, 49 § 1 mom. 2 punkten och 49 a §.

64 §

Territoriell tillämpning av närstående rättigheter

Bestämmelserna i 50 § tillämpas på presspublikationer vars förläggare är etablerade i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

64 b §

Överföring till allmänheten av gränsöverskridande tjänster som är anknutna till radio och television

Överföring till allmänheten av gränsöverskridande tjänster som är anknutna till radio- och televisionsprogram på ett sådant sätt att enskilda kan få tillgång till dem från en plats och vid en tidpunkt som de själva väljer, och framställning av behövliga exemplar av verk eller objekt som omfattas av närstående rättigheter och som ingår i de anknutna tjänsterna, anses ske uteslutande i den stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet där sändarföretaget är etablerat, om det är fråga om

Ursprunglig lydelse

radioprogram eller televisionsprogram som är nyhets- eller aktualitetsprogram eller program som sändarföretaget själv har producerat och finansierat.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på televisionsprogram som innehåller idrottsevenemang eller på verk som ingår i dem.

Om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning utgör bestämmelserna i 1 mom. inget hinder för ingåendet av sådana avtal som begränsar territoriellt utnyttjande av rättigheter.

64 c §

Territoriell tillämpning av bestämmelserna om användning i undervisningssyfte

Användning av ett verk i undervisningsverksamhet i enlighet med 13 §, 14 § 1 mom. och 14 a § så att verket har gjorts tillgängligt för användning i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, anses äga rum i Finland och på sådan användning tillämpas de nämnda bestämmelserna.

64 d §

Territoriell tillämpning av bestämmelserna om användning av utgångna verk

Vad som i 16 g § föreskrivs om licens som enligt nämnda paragraf beviljats för användning av utgångna verk i sådana inrättningar i Finland som avses i den paragrafen, tillämpas på användning i kulturarvsinstitutioner enligt samma villkor också i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

En i 16 h § avsedd i Finland etablerad inrättnings användning av utgångna verk enligt den nämnda paragrafen anses äga rum i Finland.

64 e §

Föreslagen lydelse

radioprogram eller televisionsprogram som är nyhets- eller aktualitetsprogram eller program som sändarföretaget själv har producerat och finansierat.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte på televisionsprogram som innehåller idrottsevenemang eller på verk som ingår i dem.

Om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning utgör bestämmelserna i 1 mom. inget hinder för ingåendet av sådana avtal som begränsar territoriellt utnyttjande av rättigheter.

64 c §

Territoriell tillämpning av bestämmelserna om användning i undervisningssyfte

Användning av ett verk i undervisningsverksamhet i enlighet med 13 §, 14 § 1 mom. och 14 a § så att verket har gjorts tillgängligt för användning i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, anses äga rum i Finland och på sådan användning tillämpas de nämnda bestämmelserna.

64 d §

Territoriell tillämpning av bestämmelserna om användning av utgångna verk

Vad som i 16 g § föreskrivs om licens som enligt nämnda paragraf beviljats för användning av utgångna verk i sådana inrättningar i Finland som avses i den paragrafen, tillämpas på användning i kulturarvsinstitutioner enligt samma villkor också i andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

En i 16 h § avsedd i Finland etablerad inrättnings användning av utgångna verk enligt den nämnda paragrafen anses äga rum i Finland.

64 e §

Ursprunglig lydelse

Utgångna verk som har sitt ursprung i stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Bestämmelserna i 16 g och 16 h § tillämpas inte på utgångna verk, om det sedan en rimlig ansträngning har gjorts finns belägg för att det är fråga om

1) filmverk vars producent har sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller sin vanliga vistelseort i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2) andra verk än filmverk som första gången har givits ut i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller, om de inte har givits ut, första gången har utsänts i radio eller television i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3) ett verk som skapats av en medborgare i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och i fråga om vilket en stat enligt 1 eller 2 punkten inte har kunnat fastställas genom en rimlig ansträngning.

64 f §

Tillämpning av bestämmelserna om tekniska åtgärder och elektronisk information om rättighetsförvaltning

Förbuden i 50 a, 50 b och 50 d § tillämpas på sådana förfaranden i Finland som avses i de nämnda paragraferna.

Bestämmelserna i 50 c § tillämpas på användning av verk i Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 50 § tillämpas inte på presspublikationer som har publicerats före den 6 juni 2019.

På åtgärder som vidtagits, rättigheter som förvärvats och avtal som ingåtts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Föreslagen lydelse

Utgångna verk som har sitt ursprung i stater utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Bestämmelserna i 16 g och 16 h § tillämpas inte på utgångna verk, om det sedan en rimlig ansträngning har gjorts finns belägg för att det är fråga om

1) filmverk vars producent har sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller sin vanliga vistelseort i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2) andra verk än filmverk som första gången har givits ut i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller, om de inte har givits ut, första gången har utsänts i radio eller television i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3) ett verk som skapats av en medborgare i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och i fråga om vilket en stat enligt 1 eller 2 punkten inte har kunnat fastställas genom en rimlig ansträngning.

64 f §

Tillämpning av bestämmelserna om tekniska åtgärder och elektronisk information om rättighetsförvaltning

Förbuden i 50 a, 50 b och 50 d § tillämpas på sådana förfaranden i Finland som avses i de nämnda paragraferna.

Bestämmelserna i 50 c § tillämpas på användning av verk i Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 50 § tillämpas inte på presspublikationer som har publicerats före den 6 juni 2019.

På åtgärder som vidtagits, rättigheter som förvärvats och avtal som ingåtts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.